

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO IR MOKSLO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Volano g. 2, 01516 Vilnius, tel. (8 5) 219 1225/219 1152, faks. (8 5) 261 2077,
 el. p. smmin@smm.lt, http://www.smm.lt. Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188603091.
 Atsisk. sąsk. LT30 7300 0100 0245 7205 „Swedbank“, AB, kodas 73000

Lietuvos Respublikos finansų
 ministerijai

2017-07-04 Nr. SR-3123
 Į 2017-07-03 Nr. ((24.37-02)-5K-1712525)-
 6K-1704322

DĖL 2014-2020 M. PROGRAMAVIMO LAIKOTARPIO INVESTICIJŲ Į PROFESINIO MOKYMO SISTEMOS INFRASTRUKTŪRĄ ŽEMĖLAPIO ATNAUJINIMO

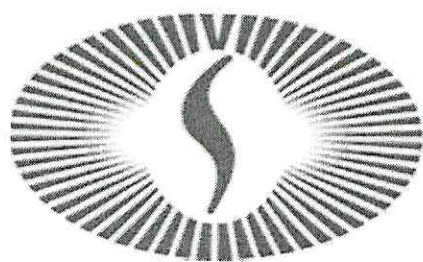
Švietimo ir mokslo ministerija (toliau – Ministerija), atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2017 m. liepos 3 d. rašte Nr. ((24.37-02)-5K-1712525)-6K-1704322 „Sąlyginis pritarimas projektų atrankos kriterijams“ įvardytą sąlygą pateikti atnaujintą 2014-2020 m. programavimo laikotarpio investicijų į profesinio mokymo sistemos infrastruktūrą žemėlapi (toliau – žemėlapis) bei siekdama, kad priemonės Nr. 09.1.2-CPVA-V-721 „Sektorinių praktinio mokymo centrų plėtra“ projektų atrankos kriterijai būtų svarstomi 2014-2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos stebėsenos komiteto 2017 m. liepos 11 d. posėdyje, teikia atnaujintą žemėlapi atsižvelgiant į 2017 m. birželio 28 d. Švietimo ir mokslo ministrės įsakymu Nr. V-536 patvirtintą Mokymosi visą gyvenimą plėtros 2017-2020 m. veiksmų planą, o taip pat papildant žemėlapi kriterijais, kuriais remiantis projektai ir projektų veiklos buvo įtraukti į strateginio planavimo dokumentą bei atnaujinant susijusias žemėlapi dalis.

PRIDEDAMA. 2014-2020 m. programavimo laikotarpio investicijų į profesinio mokymo sistemos infrastruktūrą žemėlapis, 53 lapai.

Viceministras

dr. Giedrius Viliūnas

Jolanta Sabaitė-Želviene, tel. (8 5) 219 3575, el.p. Jolanta.Sabaite-Zelviene@smm.lt
 Kristina Valantinienė, tel. (8 5) 219 1207, el.p. Kristina.Valantiniene@smm.lt

ŠVIETIMO
IR MOKSLO
MINISTERIJA

**2014-2020 M. PROGRAMAVIMO LAIKOTARPIO
INVESTICIJŲ Į PROFESINIO MOKYMO SISTEMOS
INFRASTRUKTŪRĄ ŽEMĖLAPIS**

2016 m. gegužė (atnaujinta 2017 m. liepos mėn.)

TURINYS

ĮVADAS	3
1. LIETUVOS ŪKIO RAIDOS TENDENCIJOS: INVESTAVIMO KONTEKSTAS	4
1.1. LIETUVOS DARBO RINKOS SITUACIJA	4
1.2. LIETUVOS DARBO JĖGOS PASISKIRSTYMAS EKONOMINĖS VEIKLOS SEKTORIUOSE	4
1.3. LIETUVOS REGIONŲ ESAMOS SITUACIJOS ANALIZĖ.....	5
1.3.1. <i>Vilniaus regiono situacijos analizė</i>	6
1.3.2. <i>Kauno regiono situacijos analizė</i>	7
1.3.3. <i>Klaipėdos regiono situacijos analizė</i>	9
1.3.4. <i>Šiaulių regiono situacijos analizė</i>	10
1.3.5. <i>Panevėžio regiono situacijos analizė</i>	12
1.3.6. <i>Alytaus regiono situacijos analizė</i>	13
1.3.7. <i>Marijampolės regiono situacijos analizė</i>	15
1.3.8. <i>Utenos regiono situacijos analizė</i>	16
1.3.9. <i>Telšių regiono situacijos analizė</i>	17
1.3.10. <i>Tauragės regiono situacijos analizė</i>	19
1.4. PROFESIJŲ IR KVALIFIKACIJŲ PAKLAUSOS PROGNOZĖS	21
2. 2007-2013 M. PROGRAMAVIMO LAIKOTARPIO INVESTICIJŲ Į PROFESINIO MOKYMO SISTEMĄ REZULTATŲ APŽVALGA: INVESTAVIMO ATSKAITOS SITUACIJA	27
2.1. INVESTICIJŲ Į SEKTORINIUS PRAKTINIO MOKYMO CENTRUS (SPMC) REZULTATŲ APŽVALGA ..	27
2.2. INVESTICIJŲ Į KITAS (NE SPMC VALDYTOJAS) PROFESINIO MOKYMO ĮSTAIGAS REZULTATŲ APŽVALGA	29
2.3. INVESTICIJŲ Į PROFESINIO MOKYMO MODULINIŲ PROGRAMŲ RENGIMĄ REZULTATŲ APŽVALGA	30
2.4. PROFESINIO MOKYMO ĮSTAIGOSE DIRBANČIŲ MOKYTOJŲ TECHNOLOGINIŲ KOMPETENCIJŲ TOBULINIMO REZULTATŲ APŽVALGA	31
2.5. INVESTICIJŲ Į PROFESINIO MOKYMO ĮSTAIGŲ VEIKLOS KOKYBĖS UŽTIKRINIMĄ REZULTATŲ APŽVALGA	31
3. PROFESINIO MOKYMO ĮSTAIGŲ TINKLO PERTVARKOS GAIRĖS: INVESTAVIMO APRĖPTIS	33
3.1. PROFESINIO MOKYMO ĮSTAIGŲ TINKLO PERTVARKA 2014-2016 M.....	33
3.2. „DVIEJŲ LYGMENŲ“ PROFESINIO MOKYMO ĮSTAIGŲ TINKLO VIZIJA.....	37
3.3. INVESTAVIMO Į „KOMPETENCIJŲ CENTRUS“ - SPMC TINKLO ĮSTAIGOSE - PRIELAIDOS	38
4. 2014-2020 M. PROGRAMAVIMO LAIKOTARPIO INVESTICIJŲ Į PROFESINIO MOKYMO INFRASTRUKTŪRĄ LOGIKA: INVESTAVIMO PLANAVIMAS	40
4.1. INVESTAVIMAS Į SEKTORINIUS PRAKTINIO MOKYMO CENTRUS (SPMC)	40
4.1.1. <i>Pasiūlymas dėl investavimo į SPMC projektų atrankos kriterijū</i>	41
4.1.2. <i>Investavimo į SPMC planavimas</i>	42
4.2. INVESTAVIMAS Į KITAS (NE SPMC VALDYTOJAS) PROFESINIO MOKYMO ĮSTAIGAS	46
4.2.1. <i>Pasiūlymas dėl investavimo į kitas (ne SPMC valdytojas) profesinio mokymo įstaigas projektų atrankos kriterijū</i>	46
4.2.2. <i>Investavimo į kitas (ne SPMC valdytojas) profesinio mokymo įstaigas planavimas</i>	51
ANALIZĖS APIBENDRINIMAS	52

IVADAS

Profesinio mokymo srityje 2007–2013 m. ES struktūrinės paramos programavimo laikotarpio intervencijomis siekta spręsti pagrindines profesinio mokymo sektoriaus problemas: buvo gerinama profesinio mokymo infrastruktūra ir mokymosi aplinka, kuriama kvalifikacijų sistema, rengiamos modulinės profesinio mokymo programos, pertvarkomas profesinio mokymo turinys, plėtojami kokybės užtikrinimo mechanizmai, tobulinama profesijos mokytojų kvalifikacija, vystoma profesinio orientavimo sistema, plėtojama suaugusiesiems ypač aktuali savarankiško ir neformaliojo mokymosi pasiekimų vertinimo ir pripažinimo sistema. Daug investuota į aukšto technologinio lygio sektorinius praktinio mokymo centrus (SPMC), kuriuose visų Lietuvos profesinių mokyklų mokiniai turės galimybes atlikti praktinį mokymą, pabaigę bazinio mokymo modulius arčiau namų esančioje profesinio mokymo įstaigoje. Dėlto nemažos dalies įgyvendintų intervencijų mastas buvo nepakankamas ir visi pradėti darbai turi būti tęsiami toliau remiant kokybinius pokyčius profesinio mokymo srityje.

Atsižvelgiant į 2016 m. vasario 22 d. viešai paskelbtos valstybinio audito ataskaitos „Kaip panaudojamos profesinio mokymo galimybės“ (ataskaitos Nr. VA-P-50-1-1) pirmąją rekomendaciją LR Švietimo ir mokslo ministerijai *“siekiant, kad 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programoje planuojami 49 mln. Eur, skirti sektorinių praktinio mokymo centrų (SPMC) tolimesnei plėtrai, užtikrintų efektyvų praktinio mokymo įrangos centruose panaudojimą ir atitiktų darbo rinkos poreikiams, įvertinti papildomos mokymo įrangos įsigijimo tikslumą ir tai, ar ji suteiks galimybių vykdyti naujas mokymo programas, ar renovacijai prašomos lėšos yra pagrįstos, ar profesinio mokymo įstaiga yra orientuota į visų amžiaus grupių asmenų mokymą (1.1 išvada)”*, profesinio mokymo srityje 2014–2020 m. intervencijomis būtina investuoti į tas sritis, nuo kurių priklauso profesinio mokymo kokybė. Tai Lietuvos kvalifikacijų sandaros formavimas, pedagoginio personalo kvalifikacijos tobulinimas, mokymosi turinio ir priemonių atnaujinimas, švietimo vadybos ir valdymo stiprinimas. Toliau svarbu stiprinti profesinio mokymo infrastruktūrą, ypač investuojant į bazinio profesinio mokymo kokybę ir bendrabučių sutvarkymą tų profesinio mokymo įstaigų, kuriose yra sektoriniai praktinio mokymo centrai ir kurios turės priimti iš toliau atvyksiančius mokinius.

Įvardintiems siekiniams įgyvendinti ir Valstybės kontrolės rekomenduojamiems finansinės paramos planavimo principams užtikrinti LR Švietimo ir mokslo ministro 2015 m. lapkričio 6 d. įsakymu Nr. V-851 buvo sudaryta darbo grupė profesinio mokymo įstaigų, turinčių sektorinius praktinio mokymo centrus, pateiktiems projektiniams pasiūlymams įvertinti ir skirtinoms investicijoms į sektorinių praktinio mokymo centrų tinklą suplanuoti. Todėl ši analizė skirta surinkti ir susisteminti informaciją, kuri yra reikalinga kuo geriau pagrįstiems darbo grupės sprendimams priimti, siekiant gerinti profesinio mokymo infrastruktūrai skiriamos ES struktūrinės paramos panaudojimo kokybę, veiksmingumą ir nuoseklumą.

Atsižvelgiant į aukščiau pateiktą kontekstą, šią analizę sudaro keturios pagrindinės dalys: **pirmojoje** pateikta Lietuvos ūkio raidos tendencijų analizė, apimanti šalies darbo rinkos situacijos apžvalgą, šalies darbo jėgos pasiskirstymo pagal ekonominės veiklos rūšis apžvalgą, šalies regionų situacijos apžvalgą ir tam tikrų profesijų dirbančiųjų paklausos prognozes; **antroji** dalis skirta profesinio mokymo įstaigų tinklo pertvarkos planų ir perspektyvų analizei; **trečiojoje** glaustai apžvelgiant 2007-2013 m. ES struktūrinės paramos programavimo laikotarpio investavimo į Lietuvos profesinio mokymo sistemą rezultatus ir **ketvirtojoje** – susisteminant 2014-2020 m. programavimo laikotarpio ES struktūrinės paramos investavimo į Lietuvos profesinio mokymo sistemos infrastruktūrą planus.

1. LIETUVOS ŪKIO RAIDOS TENDENCIJOS: INVESTAVIMO KONTEKSTAS

Šioje dalyje apžvelgiamos šalies ūkio raidos tendencijos. Atliekamos analizės atveju šioje dalyje pateikiama informacija yra įvardinama 2014-2020 m. programavimo laikotarpio investavimo į Lietuvos profesinio mokymo įstaigų tinklo infrastruktūrą kontekstu, į kurią privaloma atsižvelgti planuojant 2007-2013 m. investavimo laikotarpio rezultatus papildančias investicijas.

1.1. Lietuvos darbo rinkos situacija

LR Statistikos departamento duomenimis, 2015 metais Lietuvos darbo rinkoje dirbo beveik 1,3 mln. žmonių. Daugiausiai dirbančių asmenų priklausė mažmeninės prekybos ir paslaugų sektoriaus darbininkų bei kultūrinių augalų ir gyvūnų augintojų ir maisto pramonės darbininkų profesijoms. 2015 metais šioms profesijoms priskiriami darbuotojai sudarė 21,5 proc. visų dirbančiųjų skaičiaus. 2013-2015 metų laikotarpiu beveik visose profesijose dirbančiųjų skaičius augo ir tik keliuose užfiksuota neigiama užimtumo tendencija. Stipriausias darbuotojų skaičiaus mažėjimas užfiksuotas pirkimo ir pardavimo vadybininkų klasteryje (-14 proc.), tuo tarpu darbuotojų užimtumas augo gamybos, gavybos, statybos ir žemės ūkio specialistų ir darbininkų profesijose (+5 proc.).

Abejuose didžiausiuose klasteriuose 2015 metais vyravo vidurinę išsilavinimą arba profesinę išsilavinimą (be vidurinio išsilavinimo) turintys darbuotojai atitinkamai: 54,4 proc. ir 45,4 proc. visų darbuotojų). Žvelgiant į išsilavinimo sritį, akivaizdžiai matoma, kad 2015 metais analizuojamuose profesijų klasteriuose dominuojanti darbuotojų išsilavinimo sritis buvo inžinerija, gamyba ir statyba. Pastebima bendra tendencija, kad inžinerijos, gamybos ir statybos išsilavinimo sritis dominuoja profesijų klasteriuose, kuriuose didelė dalis žmonių turi vidurinę išsilavinimą arba profesinę išsilavinimą.

1.2. Lietuvos darbo jėgos pasiskirstymas ekonominės veiklos sektoriuose

Darbuotojų pasiskirstymas pagal ekonominės veiklos sektorius 2015 m. pabaigoje rodo, kad didžioji dalis Lietuvos darbuotojų dirbo paslaugų sektoriuose, kurie yra orientuoti į viešojo sektoriaus (švietimas, sveikatos apsauga ir socialinis darbas, viešasis administravimas ir gynyba) arba privataus sektoriaus (logistika, mažmeninė prekyba) teikiamas paslaugas.

Žvelgiant į darbuotojų skaičiaus kitimą Lietuvos darbo rinkoje per paskutiniuosius 10 metų (2005-2015 metais), labiausiai darbuotojų skaičius išaugo informacinių technologijų sektoriuje (46 proc.). Tuo tarpu didžiausias darbuotojų skaičiaus sumažėjimas stebimas žemės ūkio, miškininkystės ir žuvininkystės sektoriuje (57 proc.). Šiame sektoriuje užimtumas nuosekliai mažėjo nuo nepriklausomybės pradžios.

2015 metais vidutinis darbo jėgos amžius siekė 46,5 metų. Didesniu amžiaus vidurkiu pasižymėjo sektoriai, kuriuose dominuoja viešojo sektoriaus darbuotojai (pavyzdžiui, švietimo sektoriaus darbuotojų vidutinis amžius siekė 48,8 metų, viešojo administravimo – 48 metus). Energetikos ir vandens tiekimo, žemės ūkio ir įvairių kitų paslaugų sektoriuose vidutinis darbuotojų amžius taip pat viršija ekonomikos darbo jėgos vidurkį. Tikėtina, kad dėl sąlyginai didesnio amžiaus vidurkio iš šių sektorių per artimiausius keletą metų pasitrauks didesnė darbo jėgos dalis. Mažesniu amžiaus vidurkiu labiau pasižymi vidutinės ir aukštos pridėtinės vertės paslaugų sektoriai, ypač viešbučių ir apgyvendinimo (amžiaus vidurkis – 37,7 metai) ir finansinių paslaugų (vidurkis – 38,8 metai) sektoriai.

Darbo jėgos pasiskirstymo pagal lytį duomenys rodo, kad didelėje dalyje sektorių vienos lyties darbuotojai sudaro 70 proc. ir daugiau darbo jėgos. „Vyriškiausi“ yra statybos (93

proc. dirbančiųjų sektoriuje yra vyrai), transporto (80 proc.), energetikos ir vandens tiekimo (73 proc.) sektoriai. Daugiausiai moterų dirbo sveikatos apsaugos ir socialinio darbo (86 proc. visų darbuotojų), švietimo (79 proc.) ir tekstilės, drabužių ir odos apdirbimo (79 proc.) sektoriuose. Santykinai labiausiai subalansuoti yra viešojo administravimo ir gynybos bei informacinių technologijų sektoriai. Apibendrinant darbo jėgos pasiskirstymą pagal lytį, matoma didesnė moterų koncentracija paslaugų (ypač viešųjų) sektoriuose, tuo tarpu vyrai yra labiau linkę dirbti gamybos (išskyrus tekstilės, drabužių ir odos apdirbimo), žemės ūkio, energetikos, statybos, transporto ir logistikos sektoriuose (daugiau informacijos - žr. lentelę)

Eil. Nr.	Ekonominės veiklos rūšis	Darbuotojų skaičius 2015 m.	Vidutinis darbo jėgos amžius	Vyrų dalis (proc.)	Moterų dalis (proc.)
1.	Žemės ūkis, miškininkystė ir žuvininkystė	108936	46,6	62	38
2.	Energetika ir vandens tiekimas	29721	47,4	73	27
3.	Maistas, gėrimai ir tabakas	42084	41,9	42	58
4.	Tekstilė, drabužiai ir odos apdirbimas	34115	44,1	21	79
5.	Medienos ir popieriaus gamyba bei leidyba	34304	42,6	71	29
6.	Ne metalo produktų gamyba	23676	45,5	76	24
7.	Technologijos	32883	43,1	73	27
8.	Baldai ir kita kitur nepriskirta gamyba	37116	42,2	62	38
9.	Statyba	90877	43,8	93	7
10.	Logistika	102838	41,5	72	28
11.	Mažmeninė prekyba	117223	42,3	24	76
12.	Viešbučiai ir apgyvendinimas	34458	37,7	22	78
13.	Transportas	86056	45,4	80	20
14.	Informacinės technologijos	30366	42,0	51	49

Šaltinis: LR Statistikos departamento duomenys

1.3. Lietuvos regionų esamos situacijos analizė

Šiame skyriuje pateikiama regionų situacijos apžvalga analizuojama įvertinant toliau išvardintus ir paaiškintus, profesinio mokymo paslaugų veiksmingumui įtaką darančius, veiksnius:

a) **užimtųjų pasiskirstymo pagal šalies ūkio sektorius 2011-2015 m. situacija ir tendencijos** (naudojami oficialūs LR Statistikos departamento duomenys – 2015 m. IV ketvirčio pabaigos situacija). Šis veiksnys pagrindžia konkrečiame regione planuojamų investicijų perspektyvumą, atskleidamas analizuojamoje geografinėje teritorijoje veikiančių verslo subjektų ar pavienių asmenų priklausomybę tam tikrai ekonominių veiklos rūšių grupei. Daroma prielaida, kad investavimas į tam tikro sektoriaus specialistų praktinio mokymo bazę yra tuo labiau pagrįstas, kuo tiksliau jis atitinka regione dominuojančių ūkio sektorių sudėtį.

b) **darbingo amžiaus asmenų skaičius į regiono sudėtį įeinančiose savivaldybėse** (naudojami oficialūs LR Statistikos departamento duomenys – 2016 m. I ketvirčio pabaigos situacija). Šis veiksnys leidžia įvertinti apie mokymosi visą gyvenimą paklausos potencialą, darant prielaidą, kad dalis darbingo amžiaus asmenų pasirinks turimos kvalifikacijos tobulinimo arba papildomos

kvalifikacijos įgyjimo paslaugas modernia praktinio mokymo baze aprūpintose profesinio mokymo įstaigose.

c) **11-os, 12-os, 13-os, ir 14-os metų amžiaus asmenų skaičius regionuose** (*naudojami oficialūs LR Statistikos departamento duomenys – 2016 m. I ketvirčio pabaigos situacija*). Atsižvelgiant į tai, kad pastaruosius kelis metus iki 15 proc. (per artimiausius kelis metus taikant aktyvias profesinio mokymo populiarinimo priemones šį rodiklį tikimasi pagerinti iki ne mažiau 25 proc.) bendrojo lavinimo mokyklų mokinių, sulaukę 16-os metų amžiaus renkasi tolimesnį mokymąsi profesinio mokymo įstaigoje, šis veiksnys leidžia daryti prielaidas apie į profesinio mokymo įstaigas konkrečiame regione 2018 m. (dabartiniai 14-mečiai), 2019 m. (dabartiniai 13-mečiai), 2020 m. (dabartiniai 12-mečiai) ir 2021 m. (dabartiniai 11-mečiai) galimai ateisiančių pirminio profesinio mokymosi mokinių srautą.

1.3.1. Vilniaus regiono situacijos analizė

a) Vilniaus regione užimtųjų pasiskirstymo pagal giminiškų ekonominių veiklos rūšių grupes (per pastaruosius penkis metus) analizė parodė, jog bendram užimtųjų skaičiui nuosekliai didėjant (nuo ~375 tūkst. 2011 m. iki beveik 400 tūkst. 2015 m.), **trys ketvirtadaliai jų dirba paslaugas teikiančiose įmonėse** arba yra susikūrę darbo vietas, kuriose dominuojančios veiklos yra priskirtinos paslaugų sektoriui. Didžiausias santykinis augimas per analizuojamą laikotarpį buvo būdingas žemės ūkio sektoriui, tačiau šis sektorius mažai reikšmingas, vertinant bendrus regiono užimtųjų rodiklius – žemės ūkio sektoriaus užimtieji sudaro vos 2,5 proc. visų užimtųjų. **Dešimtadaliu augo ir statybos sektorius, o stabiliausia (dirbančiųjų kaitos aspektu) ūkio šaka Vilniaus regione vadintinas pramonės sektorius**, kuriam priskirtinų užimtųjų skaičius per pastaruosius penkis metus pamažu augo, bet bendram užimtųjų skaičiui irgi didėjant, per visą analizuojamą laikotarpį sudarė maždaug 8 proc. visų regiono užimtųjų. Detali užimtųjų pasiskirstymo pagal giminiškų ekonominių veiklos rūšių grupes informacija pateikiama 1.3.1. paveiksle.

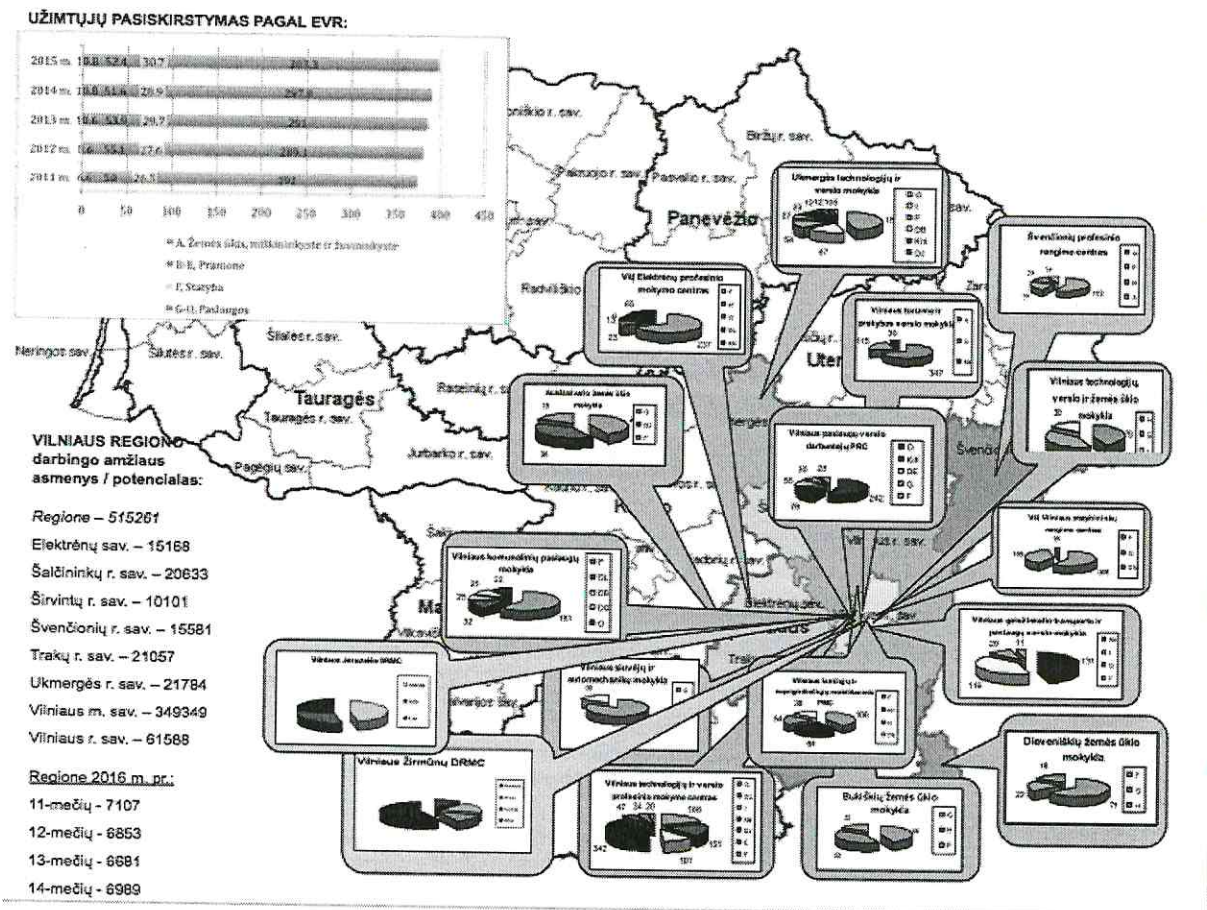
b) **Statistinių duomenų analizė rodo 2016 m. I-ojo ketvirčio pabaigoje Vilniaus regione buvus 515 261 darbingo amžiaus asmenį** ir tai (prisimenant užimtųjų skaičiaus pasiskirstymo pagal ūkio šakas analizę) rodo, jog **apie penktadalis regione gyvenančių darbingo amžiaus asmenų nedirba arba jų pajamų šaltinis yra trumpalaikiai įvairaus pobūdžio darbai / paslaugos**, neapibrėžiamos sutartiniais darbo santykiais ar kitaip įpareigojančiomis sutartimis, kurios leistų šią dalį asmenų priskirti kažkuriai iš užimtųjų grupių. Tai taip pat gali reikšti, kad šie asmenys yra rinkoje nepaklausios kvalifikacijos arba nekvalifikuoti, todėl jiems sunku rasti priimtina apmokamą samdomą darbą. Natūralu, jog daugiausia darbingo amžiaus asmenų 2016 m. I-ojo ketvirčio pabaigoje gyveno regiono centre, Vilniuje 349,3 tūkst.) ir netolimoje miesto aplinkoje (61,6 tūkst. darbingo amžiaus asmenų gyveno Vilniaus rajone), tuo tarpu į regiono sudėtį įeinančių Trakų, Šalčininkų ir Ukmergės rajonų savivaldybėse gyveno po vidutiniškai 20,5 tūkst. darbingo amžiaus asmenų, kiek mažiau už pastaruosius jų buvo Elektrėnų miesto bei Širvintų ir Švenčionių rajonų savivaldybėse (po vidutiniškai 13,5 tūkst.)

c) Visame Vilniaus regione 2016 m. I ketvirčio pabaigoje gyveno 7107 11-mečiai, 6853 12-mečiai, 6681 13-mečiai ir 6989 14-mečiai, taigi, prisimenant tendencijas, galima daryti prielaidą, kad **tolimesnį mokymąsi profesinio mokymo įstaigose 2016-2021 m. pasirinks mažiausiai 1000-1070 šių asmenų kasmet, neatmetant tikimybės, kad, įgyvendinant aktyvias profesinio mokymo populiarinimo priemones, šį skaičių galima padidinti iki 1675-1775 asmenis kasmet.**

Apibendrinimas

Vilniaus regione esant dideliame skaičiui potencialiai mokytinų darbingo amžiaus asmenų, taip pat dominuojant paslaugų sektoriui ir esant itin reikšmingiems pramonės bei statybos sektoriams, šiame regione yra palanki ir perspektyvi aplinka investuoti į paslaugų, inžinerinės pramonės ir statybos sektorinius praktinio mokymo centrus (SPMC), kadangi šių sričių praktinio mokymo paslaugų poreikio potencialas Vilniaus regione yra akivaizdžiai didelis. Pastarąją prielaidą sustiprina

dar ir minimų sektorių mokymo programų didelė paklausa regiono profesinio mokymosi įstaigose bei prognozuojamas šalyje didžiausias įmanomas pirminio profesinio mokymo paslaugų gavėjų srautas per ateinančius penkis metus (detaliau – žr. 1.3.1. paveikslą).

1.3.1. Paveikslas. Investavimo į profesinio mokymo infrastruktūrą Vilniaus regione kontekstas

1.3.2. Kauno regiono situacijos analizė

a) Kauno regione užimtųjų pasiskirstymo pagal giminiškų ekonominių veiklos rūšių grupes (per pastaruosius penkis metus) analizė parodė, jog bendram užimtųjų skaičiui nuosekliai didėjant (nuo 250 tūkst. asmenų 2011 m. iki ~275 tūkst. asmenų 2015 m. pabaigoje), **daugiau nei pusė jų dirba paslaugas teikiančiose įmonėse** arba yra susikūrę darbo vietas, kuriose dominuojančios veiklos yra priskirtinos paslaugų sektoriui. Dera pastebėti, kad **2011-2014 m. Kauno regiono užimtųjų skaičiaus augimas buvo būdingas visiems sektoriams, visgi 2015 m. pabaigoje žemės ūkio ir paslaugų sektorių rodikliai truputį sumažėjo**, kai – tuo tarpu – pramonės ir statybos sektorių įmonėse užimtųjų skaičius ir toliau augo. Ypatigai ženklus sumažėjimas pastebimas žemės ūkio sektoriuje, kuris per pastaruosius vienerius metus “susitraukė” netgi 4,1 tūkst. asmenų. Detali užimtųjų pasiskirstymo pagal giminiškų ekonominių veiklos rūšių grupes informacija pateikiama 1.3.2. paveiksle.

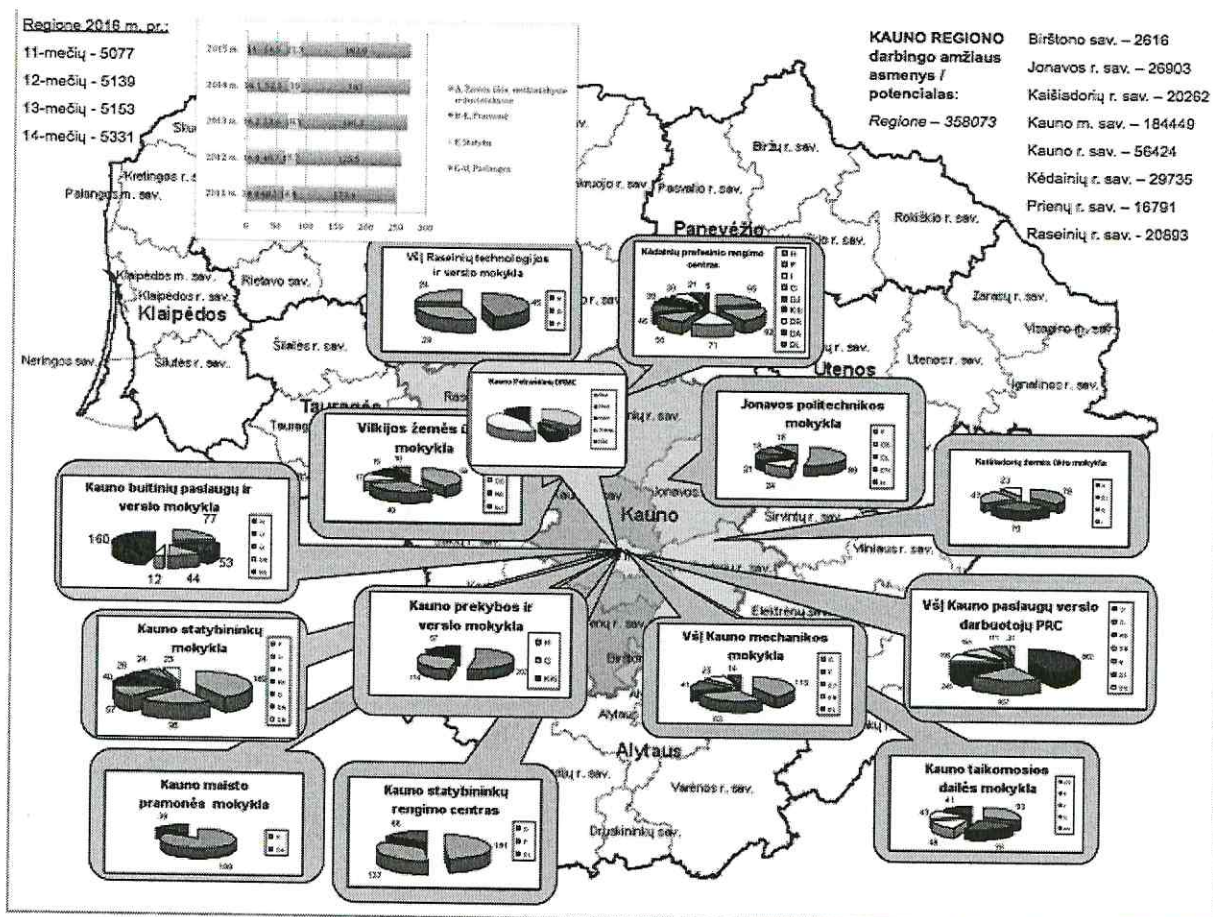
b) Statistinių duomenų analizė rodo 2016 m. I-ojo ketvirčio pabaigoje Kauno regione buvus 358 073 darbingo amžiaus asmenis ir tai (prisimenant užimtųjų skaičiaus pasiskirstymo pagal ūkio šakas analizę) rodo, jog apie ketvirtadalis regione gyvenančių darbingo amžiaus asmenų nedirba arba jų pajamų šaltinis yra trumpalaikiai įvairaus pobūdžio darbai / paslaugos, neapibrėžiamos sutartiniais darbo santykiais ar kitaip įpareigojančiomis sutartimis, kurios leistų šią dalį asmenų priskirti kažkuriai iš užimtųjų grupių. Tai taip pat gali reikšti, kad šie asmenys

yra rinkoje nepaklausios kvalifikacijos arba nequalifikuoti, todėl jiems sunku rasti priimtina apmokamą samdomą darbą. Natūralu, jog daugiausia darbingo amžiaus asmenų 2016 m. I-ojo ketvirčio pabaigoje gyveno regiono centre, Kaune (184,4 tūkst.) ir netolimoje miesto aplinkoje (56,4 tūkst. darbingo amžiaus asmenų gyveno Kauno rajone), tuo tarpu į regiono sudėtį įeinančių Kėdainių ir Jonavos rajonų savivaldybėse gyveno po vidutiniškai 27,0 tūkst. darbingo amžiaus asmenų, kiek mažiau tokių buvo priskaičiuojama Raseinių, Kaišiadorių ir Prienų rajonų savivaldybėse (vidutiniškai 17,5 tūkst. asmenų) ir mažiausiai Birštono miesto savivaldybėje – 2616 asmenys.

c) Visame Kauno regione 2016 m. I ketvirčio pabaigoje gyveno 5077 11-mečiai, 5139 12-mečiai, 5153 13-mečiai ir 5331 14-mečiai, taigi, prisimenant tendencijas, galima daryti prielaidą, kad tolimesnį mokymasi profesinio mokymo įstaigose 2016-2021 m. pasirinks mažiausiai 750-780 šių asmenų kasmet, neatmetant tikimybės, kad, įgyvendinant aktyvias profesinio mokymo populiarinimo priemones, ši skaičių galima padidinti iki 1200-1280 asmenų kasmet.

Apibendrinimas

Kauno regione esant dideliame skaičiui potencialiai mokytinų darbingo amžiaus asmenų, taip pat dominuojant paslaugų sektoriui ir esant itin reikšmingiems pramonės ir statybos sektoriams, šiame regione yra palanki ir perspektyvi aplinka investuoti į paslaugų, statybos ir inžinerinės pramonės sektorinius praktinio mokymo centrus (SPMC), kadangi šių sričių praktinio mokymo paslaugų poreikio potencialas Kauno regione yra akivaizdžiai didelis. Pastarąją prielaidą sustiprina dar ir minimų sektorių mokymo programų didelė paklausa regiono profesinio mokymosi įstaigose bei prognozuojamas didelis pirminio profesinio mokymo paslaugų gavėjų srautas per ateinančius penkis metus (detaliau – žr. 1.3.2. paveikslą).

1.3.2. Paveikslas. Investavimo į profesinio mokymo infrastruktūrą Kauno regione kontekstas

1.3.3. Klaipėdos regiono situacijos analizė

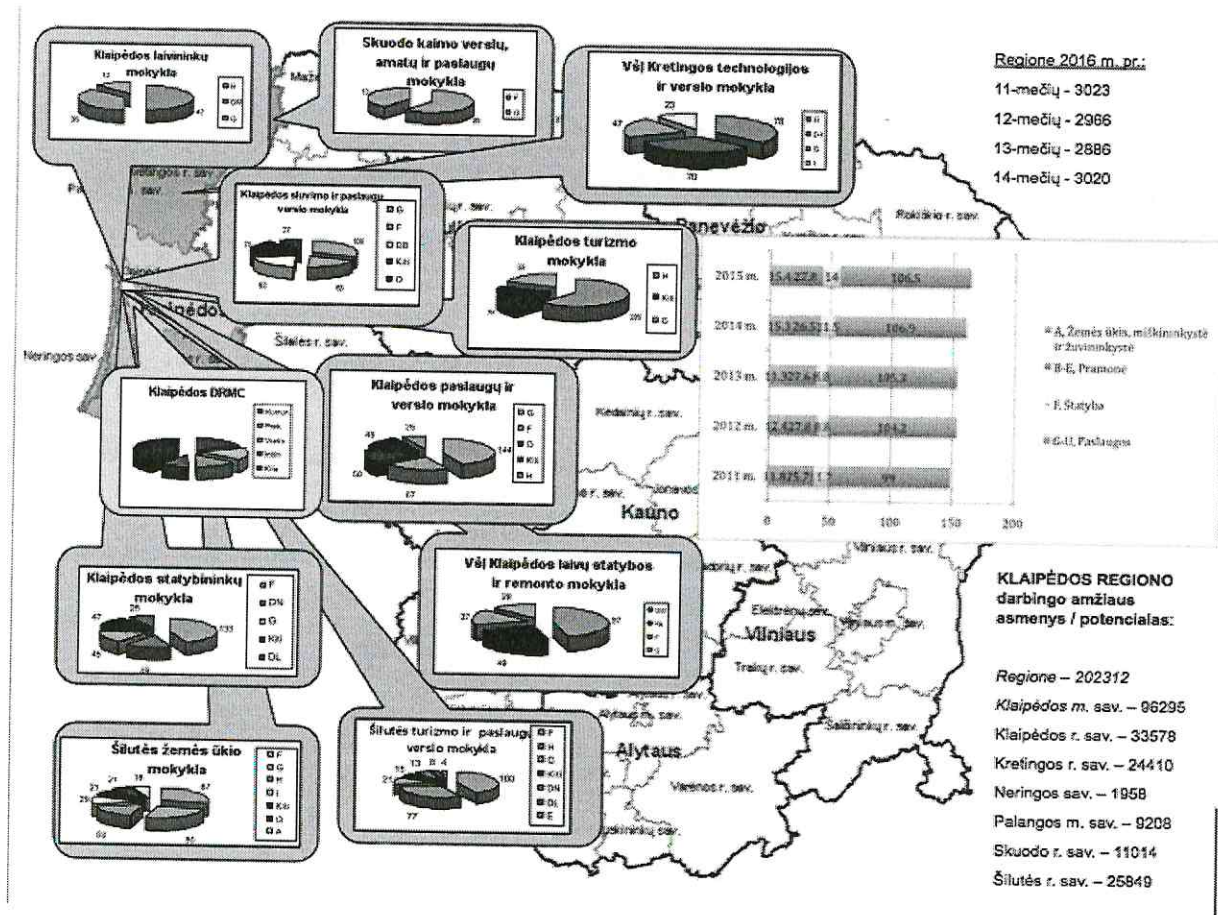
a) Klaipėdos regione užimtųjų pasiskirstymo pagal giminiškų ekonominių veiklos rūšių grupes (per pastaruosius penkis metus) analizė parodė, jog bendram užimtųjų skaičiui nuosekliai didėjant (nuo 149 tūkst. asmenų 2011 m. iki ~165 tūkst. asmenų 2015 m. pabaigoje), **beveik du trečdaliai jų dirba paslaugas teikiančiose įmonėse** arba yra susikūrę darbo vietas, kuriose dominuojančios veiklos yra priskirtinos paslaugų sektoriui. Dera pastebėti, kad **2011-2015 m. Klaipėdos regiono užimtųjų skaičiaus augimas buvo būdingas visiems sektoriams**. Ypatingai ženklus augimas pastebimas žemės ūkio sektoriuje, kuris per pastaruosius vienerius metus "išsiplėte" netgi 3,6 tūkst. asmenų, tokiu būdu šiam sektoriui aplenkiant statybos sektorių ir išlaikant tvirtą trečiąją poziciją Klaipėdos regiono ūkyje dominuojančių sektorių sąraše. Detali užimtųjų pasiskirstymo pagal giminiškų ekonominių veiklos rūšių grupes informacija pateikiama 1.3.3. paveiksle.

b) **Statistinių duomenų analizė rodo 2016 m. I-ojo ketvirčio pabaigoje Klaipėdos regione buvus 202 312 darbingo amžiaus asmenų** ir tai (prisimenant užimtųjų skaičiaus pasiskirstymo pagal ūkio šakas analizę) rodo, jog **apie dešimtadalis regione gyvenančių darbingo amžiaus asmenų nedirba arba jų pajamų šaltinis yra trumpalaikiai įvairaus pobūdžio darbai / paslaugos**, neapibrėžiamos sutartiniais darbo santykiais ar kitaip įpareigojančiomis sutartimis, kurios leistų šią dalį asmenų priskirti kažkuriai iš užimtųjų grupių. Tai taip pat gali reikšti, kad šie asmenys yra rinkoje nepaklausios kvalifikacijos arba nekvalifikuoti, todėl jiems sunku rasti priimtina apmokamą samdomą darbą. Natūralu, jog daugiausia darbingo amžiaus asmenų 2016 m. I-ojo ketvirčio pabaigoje gyveno regiono centre, Klaipėdoje (96,3 tūkst.) ir netolimoje miesto aplinkoje (33,6 tūkst. darbingo amžiaus asmenų gyveno Klaipėdos rajone), tuo tarpu į regiono sudėtį įeinančių Kretingos ir Šilutės rajonų savivaldybėse gyveno po vidutiniškai 24,5 tūkst. darbingo amžiaus asmenų, dvigubai mažiau tokių buvo priskaičiuojama Palangos ir Skuodo rajonų savivaldybėse (vidutiniškai 10,0 tūkst. asmenų) ir mažiausiai Neringos savivaldybėje – 1958 asmenys.

c) Visame Klaipėdos regione 2016 m. I ketvirčio pabaigoje gyveno 3023 11-mečiai, 2966 12-mečiai, 2886 13-mečiai ir 3020 14-mečių, taigi, prisimenant tendencijas, galima daryti prielaidą, kad **tolimesnį mokymasi profesinio mokymo įstaigose 2016-2021 m. pasirinks mažiausiai 420-450 šių asmenų kasmet, neatmetant tikimybės, kad, įgyvendinant aktyvias profesinio mokymo populiarinimo priemones, ši skaičių galima padidinti iki 600-650 asmenų kasmet**.

Apibendrinimas

Klaipėdos regione esant dideliame skaičiui potencialiai mokytinų darbingo amžiaus asmenų, taip pat dominuojant paslaugų sektoriui ir esant reikšmingiems žemės ūkio ir pramonės sektoriams, šiame regione yra palanki ir perspektyvi aplinka investuoti į paslaugų, žemės ūkio ir inžinerinės pramonės sektorinius praktinio mokymo centrus (SPMC), kadangi šių sričių praktinio mokymo paslaugų poreikio potencialas Klaipėdos regione yra akivaizdžiai didelis. Pastarąją prielaidą sustiprina dar ir minimų sektorių mokymo programų didelė paklausa regiono profesinio mokymosi įstaigose bei prognozuojamas didelis pirminio profesinio mokymo paslaugų gavėjų srautas per ateinančius penkis metus (detaliau – žr. 1.3.3. paveikslą).

1.3.3. Paveikslas. Investavimo į profesinio mokymo infrastruktūrą Klaipėdos regione kontekstas

1.3.4. Šiaulių regiono situacijos analizė

a) Šiaulių regione užimtųjų pasiskirstymo pagal giminių ekonominių veiklos rūšių grupes (per pastaruosius penkis metus) analizė parodė, jog bendram užimtųjų skaičiui svyruojant ties 117 tūkst. riba, **trys penktadaliai jų dirba paslaugas teikiančiose įmonėse** arba yra susikūrę darbo vietas, kuriose dominuojančios veiklos yra priskirtinos paslaugų sektoriui. Dera pastebėti, kad **2011-2015 m. Šiaulių regiono užimtųjų skaičiaus nuolatinis svyravimas buvo būdingas visiems sektoriams, bet stabiliausiu per visą laikotarpį išliko pramonėse sektorius. Didžiausias santykinis augimas buvo būdingas statybos sektoriui** (nuo 5,7 tūkst. 2011 m. iki 8,8 tūkst. 2015 m. pabaigoje), visgi šis sektorius, sudarydamas tik ~7 proc. visų užimtųjų, regione per pastaruosius 5 metus buvo vienas mažiausių. Galima daryti prielaidą, kad yra koreliacija tarp statybos sektoriaus augimo ir paslugų bei žemės ūkio sektorių "traukimos", t.y. akivaizdi tendencija, kad pastarieji sektoriai traukėsi, juose buvusiems užimtiesiems galimai pereinant į statybos sektorių. Gali būti, kad ši "migracija" būdinga nekvalifikuotiems arba žemos kvalifikacijos asmenims, kurie visuose iš sektorių dirba pagalbiniais techninius darbus. Detali užimtųjų pasiskirstymo pagal giminių ekonominių veiklos rūšių grupes informacija pateikiama 1.3.4. paveiksle.

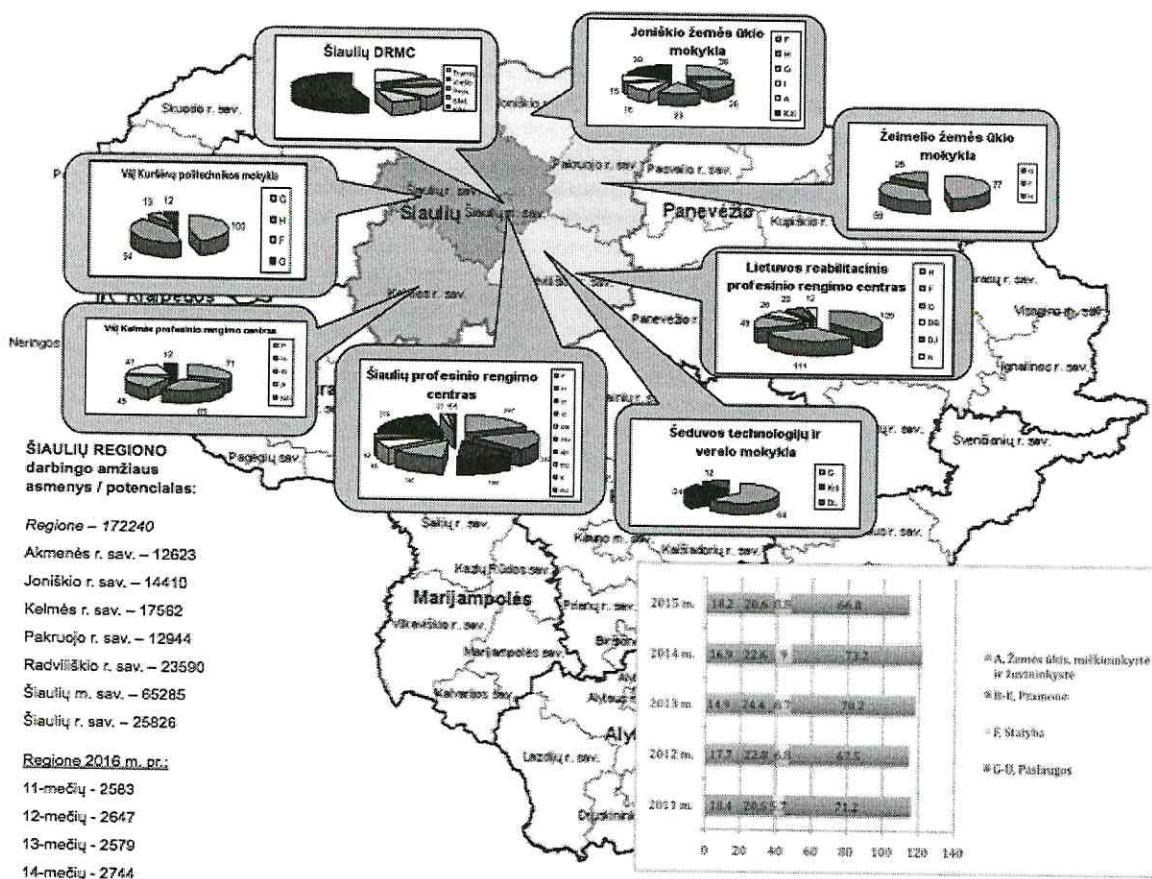
b) Statistinių duomenų analizė rodo 2016 m. I-ojo ketvirčio pabaigoje Šiaulių regione **buvus 172 240 darbingo amžiaus asmenų** ir tai (prisimenant užimtųjų skaičiaus pasiskirstymo pagal ūkio šakas analizę) rodo, jog apie trečdalis regione gyvenančių darbingo amžiaus asmenų **nedirba arba jų pajamų šaltinis yra trumpalaikiai įvairaus pobūdžio darbai / paslaugos**, neapibrėžiamos sutartiniais darbo santykiais ar kitaip įpareigojančiomis sutartimis, kurios leistų šią dalį asmenų priskirti kažkuriai iš užimtųjų grupių. Tai taip pat gali reikšti, kad šie asmenys yra rinkoje nepaklausios kvalifikacijos arba nekvalifikuoti, todėl jiems sunku rasti priimtina apmokamą

samdomą darbą. Natūralu, jog daugiausia darbingo amžiaus asmenų 2016 m. I-ojo ketvirčio pabaigoje gyveno regiono centre, Šiauliuose (65,3,3 tūkst.) ir netolimoje miesto aplinkoje (25,8 tūkst. darbingo amžiaus asmenų gyveno Šiaulių rajone), tuo tarpu į regiono sudėtį įeinančių Radviliškio ir Kelmės rajonų savivaldybėse gyveno po vidutiniškai 20,0 tūkst. darbingo amžiaus asmenų, trečdaliu mažiau tokių buvo priskaičiuojama Pakruojo, Joniškio ir Akmenės rajonų savivaldybėse (vidutiniškai 12,5 tūkst. asmenų).

c) Visame Šiaulių regione 2016 m. I ketvirčio pabaigoje gyveno 2583 11-mečiai, 2647 12-mečiai, 2579 13-mečiai ir 2744 14-mečiai, taigi, prisimenant tendencijas, galima daryti prielaidą, kad **tolimesnį mokymasi profesinio mokymo įstaigose 2016-2021 m. pasirinks mažiausiai 390-410 šių asmenų kasmet, neatmetant tikimybės, kad, įgyvendinant aktyvias profesinio mokymo populiarinimo priemones, šį skaičių galima padidinti iki 650-690 asmenų kasmet.**

Apibendrinimas

Šiaulių regione esant dideliame skaičiui potencialiai mokytinų darbingo amžiaus asmenų, taip pat dominuojant paslaugų sektoriui ir esant itin reikšmingiems pramonės bei statybos sektoriams, šiame regione yra **palanki ir perspektyvi aplinka investuoti į paslaugų, inžinerinės pramonės ir statybos sektorinius praktinio mokymo centrus (SPMC),** kadangi šių sričių praktinio mokymo paslaugų poreikio potencialas Šiaulių regione yra akivaizdžiai didelis. Pastarąją prielaidą sustiprina dar ir minimų sektorių mokymo programų didelė paklausa regiono profesinio mokymosi įstaigose bei prognozuojamas pakankamas pirminio profesinio mokymo paslaugų gavėjų srautas per ateinančius penkis metus (detaliau – žr. 1.3.4. paveikslą).

1.3.4. Paveikslas. Investavimo į profesinio mokymo infrastruktūrą Šiaulių regione kontekstas

1.3.5. Panevėžio regiono situacijos analizė

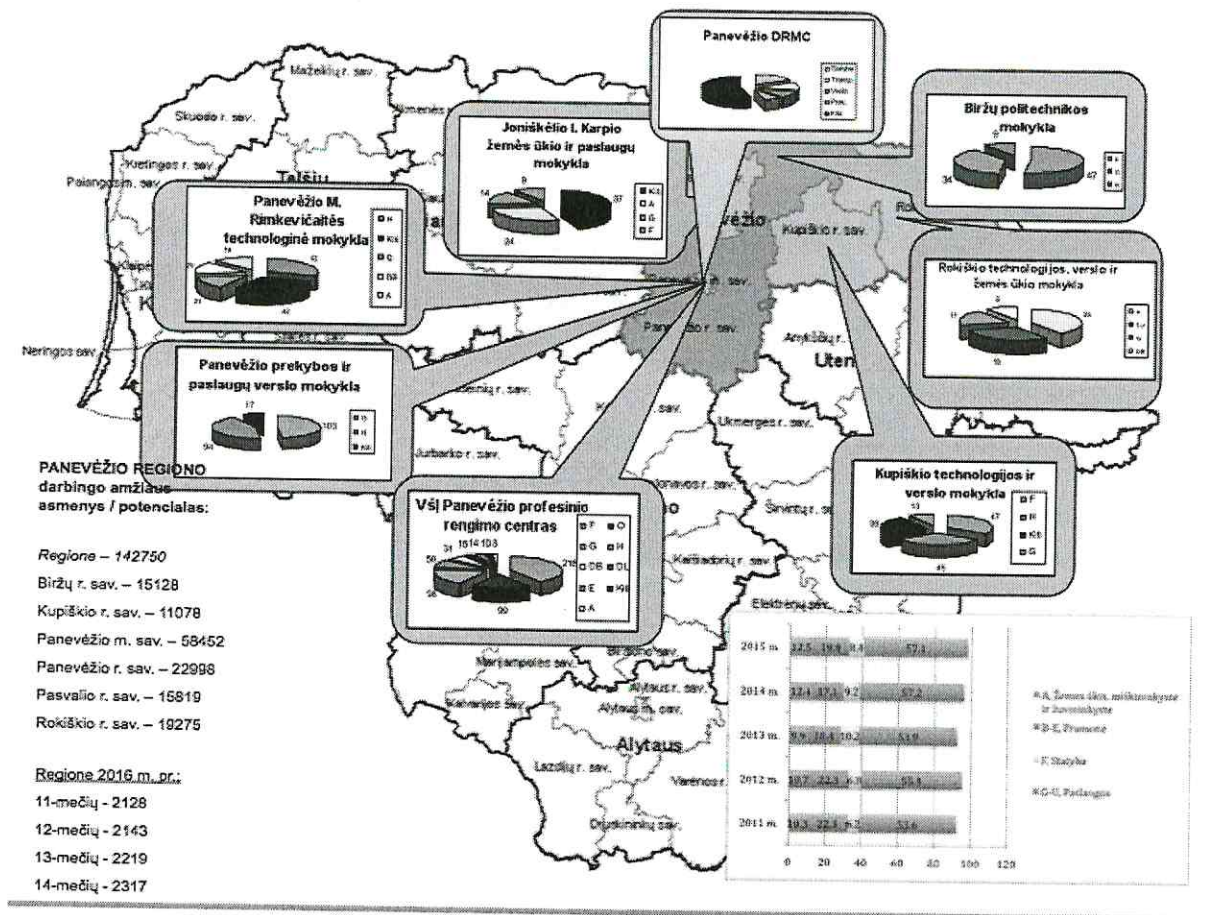
a) Panevėžio regione užimtųjų pasiskirstymo pagal giminiškų ekonominių veiklos rūšių grupes (per pastaruosius penkis metus) analizė parodė, jog bendram užimtųjų skaičiui svyruojant ties 97 tūkst. riba, **trys penktadaliai jų dirba paslaugas teikiančiose įmonėse** arba yra susikūrę darbo vietas, kuriose dominuojančios veiklos yra priskirtinos paslaugų sektoriui. Dera pastebėti, kad **2011-2015 m. Panevėžio regiono užimtųjų skaičiaus nuolatinis svyravimas buvo būdingas visiems sektoriams. Palaipsnis augimas buvo būdingas žemės ūkio sektoriui** (nuo 9,9 tūkst. 2013 m. iki 12,5 tūkst. 2015 m. pabaigoje), pastaruosius du metus pastabimas ir pramonės sektoriaus atsigavimas, kai tuo tarpu statybos sektoriuje užimtųjų skaičius nuosekliai mažėja jau nuo 2013 m. Detali užimtųjų pasiskirstymo pagal giminiškų ekonominių veiklos rūšių grupes informacija pateikiama 1.3.5. paveiksle.

b) Statistinių duomenų analizė rodo **2016 m. I-ojo ketvirčio pabaigoje Panevėžio regione buvus 142 750 darbingo amžiaus asmenų** ir tai (prisimenant užimtųjų skaičiaus pasiskirstymo pagal ūkio šakas analizę) rodo, jog **maždaug trečdalis regione gyvenančių darbingo amžiaus asmenų nedirba arba jų pajamų šaltinis yra trumpalaikiai įvairaus pobūdžio darbai / paslaugos**, neapibrėžiamos sutartiniais darbo santykiais ar kitaip įpareigojančiomis sutartimis, kurios leistų šią dalį asmenų priskirti kažkuriai iš užimtųjų grupių. Tai taip pat gali reikšti, kad šie asmenys yra rinkoje nepaklausios kvalifikacijos arba nekvalifikuoti, todėl jiems sunku rasti priimtina apmokamą samdomą darbą. Natūralu, jog daugiausia darbingo amžiaus asmenų 2016 m. I-ojo ketvirčio pabaigoje gyveno regiono centre, Panevėžyje (58,5 tūkst.) ir netolimoje miesto aplinkoje (23,0 tūkst. darbingo amžiaus asmenų gyveno Panevėžio rajone), tuo tarpu į regiono sudėtį įeinančių Pasvalio ir Biržų rajonų savivaldybėse gyveno po vidutiniškai 15,5 tūkst. darbingo amžiaus asmenų, Rokiškio ir Kupiškio rajonų savivaldybėse tokių buvo priskaičiuojama – atitinkamai – 19,3 tūkst. ir 11,1 tūkst..

c) Visame Panevėžio regione 2016 m. I ketvirčio pabaigoje gyveno 2128 11-mečiai, 2143 12-mečiai, 2219 13- mečių ir 2317 14-mečių, taigi, prisimenant tendencijas, galima daryti prielaidą, kad **tolimesnį mokymasi profesinio mokymo įstaigose 2016-2021 m. pasirinks mažiausiai 315-320 šių asmenų kasmet, neatmetant tikimybės, kad, įgyvendinant aktyvias profesinio mokymo populiarinimo priemones, ši skaičių galima padidinti iki 530-555 asmenis kasmet.**

Apibendrinimas

Panevėžio regione esant dideliui skaičiui potencialiai mokytinų darbingo amžiaus asmenų, taip pat dominuojant paslaugų sektoriui ir esant itin reikšmingam pramonės sektoriui, šiame regione yra palanki ir perspektyvi aplinka investuoti į paslaugų ir inžinerinės pramonės sektorinius praktinio mokymo centrus (SPMC), kadangi šių sričių praktinio mokymo paslaugų poreikio potencialas Panevėžio regione yra akivaizdžiai didelis. Pastarąją prielaidą sustiprina dar ir minimų sektorių mokymo programų didelė paklausa regiono profesinio mokymosi įstaigose bei prognozuojamas pakankamas pirminio profesinio mokymo paslaugų gavėjų srautas per ateinančius penkis metus (detaliau – žr. 1.3.5. paveikslą).

1.3.5. Paveikslas. Investavimo į profesinio mokymo infrastruktūrą Panevėžio regione kontekstas

1.3.6. Alytaus regiono situacijos analizė

a) Alytaus regione užimtųjų pasiskirstymo pagal giminiškų ekonominių veiklos rūšių grupes (per pastaruosius penkis metus) analizė parodė, jog bendram užimtųjų skaičiui balansuojant ties 60 tūkst. asmenų riba, **daugiau nei pusė jų dirba paslaugas teikiančiose įmonėse** arba yra susikūrę darbo vietas, kuriose dominuojančios veiklos yra priskirtinos paslaugų sektoriui. Dera pabrėžti, kad šiame regione nežymiai mažėjant kitų sektorių įmonėse dirbančių asmenų, jame beveik atitinkamai daugėjo būtent paslaugų sektoriui priskiriamų užimtųjų. **Stabiliausia (dirbančiųjų kaitos aspektu) ūkio šaka Alytaus regione vadintinas pramonės sektorius**, kuriam priskirtinų užimtųjų skaičius per pastaruosius penkis metus truputį svyravo, bet nedaug nukrypo nuo maždaug šeštadalio visų regiono dirbančiųjų. Tuo tarpu **žemės ūkio ir statybos sektoriuose 2011-2014 m. buvo fiksuojamas dirbančiųjų skaičiaus nuoseklus mažėjimas ir tik 2015 m. yra matomas nežymus padidėjimas**, apie kurio tvarumą ir reikšmingumą bendrai regiono situacijai bus galima daryti prielaidas, atsiradus 2016 m. duomenims. Detali užimtųjų pasiskirstymo pagal giminiškų ekonominių veiklos rūšių grupes informacija pateikiama 1.3.6. paveiksle.

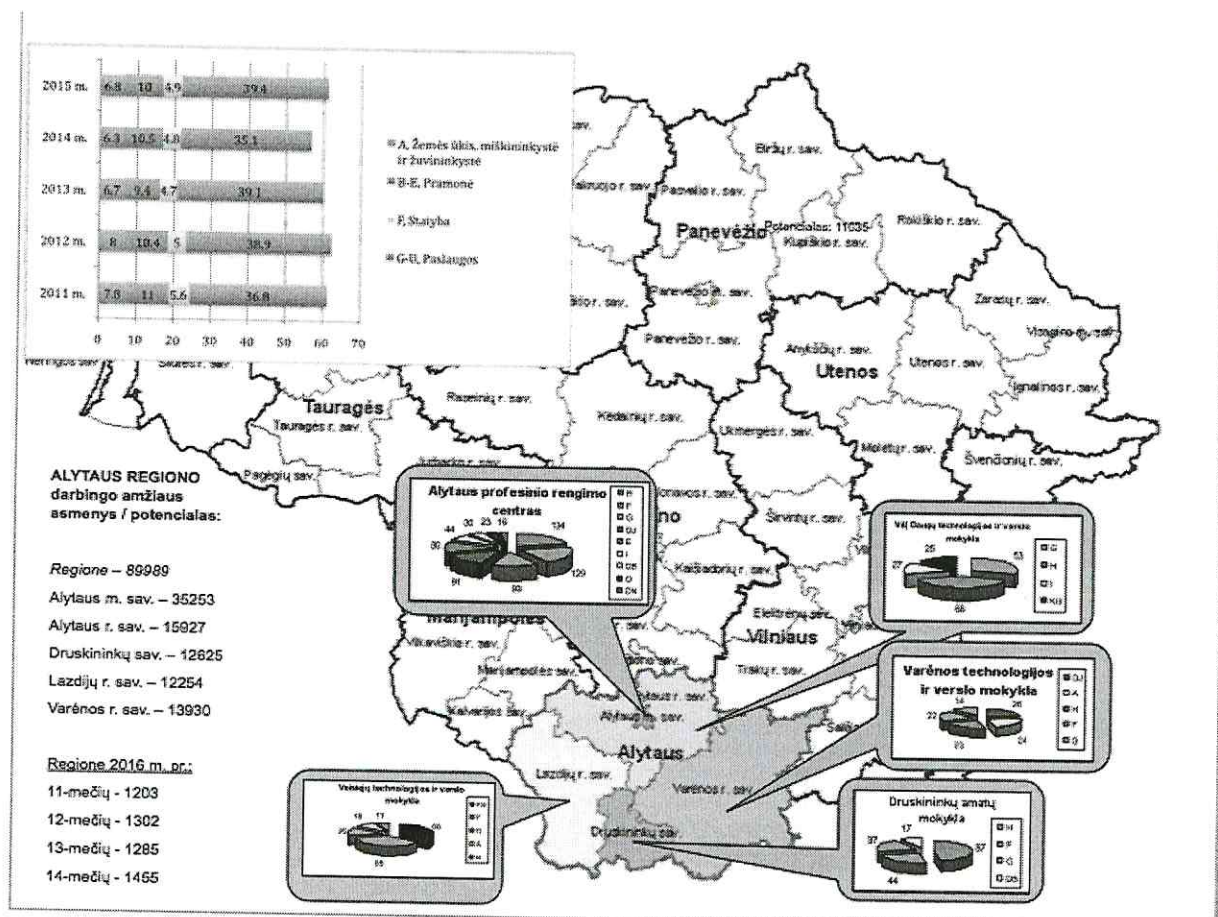
b) Statistinių duomenų analizė rodo 2016 m. I-ojo ketvirčio pabaigoje Alytaus regione buvus 89 989 darbingo amžiaus asmenis ir tai (prisimenant užimtųjų skaičiaus pasiskirstymo pagal ūkio šakas analizę) rodo, jog **apie trečdalis regione gyvenančių darbingo amžiaus asmenų nedirba arba jų pajamų šaltinis yra trumpalaikiai įvairaus pobūdžio darbai / paslaugos**, neapibrėžiamos sutartiniais darbo santykiais ar kitaip įpareigojančiomis sutartimis, kurios leistų šią dalį asmenų priskirti kažkuriai iš užimtųjų grupių. Tai taip pat gali reikšti, kad šie asmenys yra rinkoje nepaklausios kvalifikacijos arba nekvalifikuoti, todėl jiems sunku rasti priimtina apmokamą

sandomą darbą. Natūralu, jog daugiausia darbingo amžiaus asmenų 2016 m. I-ojo ketvirčio pabaigoje gyveno regiono centre, Alytuje (35,3 tūkst.) ir netolimoje miesto aplinkoje (15,9 tūkst. darbingo amžiaus asmenų gyveno Alytaus rajone), tuo tarpu į regiono sudėtį įeinančių Druskininkų miesto bei Lazdijų ir Varėnos rajonų savivaldybėse gyveno po vidutiniškai 12,5 tūkst. darbingo amžiaus asmenų.

c) Visame Alytaus regione 2016 m. I ketvirčio pabaigoje gyveno 1203 11-mečiai, 1302 12-mečiai, 1285 13-mečiai ir 1455 14-mečiai, taigi, prisimenant tendencijas, galima daryti prielaidą, kad **tolimesnį mokymasi profesinio mokymo įstaigose 2016-2021 m. pasirinks mažiausiai 180-210 šių asmenų kasmet, neatmetant tikimybės, kad, įgyvendinant aktyvias profesinio mokymo populiarinimo priemones, šį skaičių galima padidinti iki 300-350 asmenų kasmet.**

Apibendrinimas

Alytaus regione esant dideliui skaičiui potencialiai mokytinų darbingo amžiaus asmenų, taip pat dominuojant paslaugų sektoriui ir esant itin reikšmingiems pramonės bei statybos sektoriams, šiame regione yra **palanki ir perspektyvi aplinka investuoti į paslaugų, inžinerinės pramonės ir statybos sektorinius praktinio mokymo centrus (SPMC)**, kadangi šių sričių praktinio mokymo paslaugų poreikio potencialas Alytaus regione yra akivaizdžiai didelis. Pastarąją prielaidą sustiprina dar ir minimų sektorių mokymo programų didelė paklausa regiono profesinio mokymosi įstaigose bei prognozuojamas pakankamas pirminio profesinio mokymo paslaugų gavėjų srautas per ateinančius penkis metus (detaliau – žr. 1.3.6. paveikslą).

1.3.6. Paveikslas. Investavimo į profesinio mokymo infrastruktūrą Alytaus regione kontekstas

1.3.7. Marijampolės regiono situacijos analizė

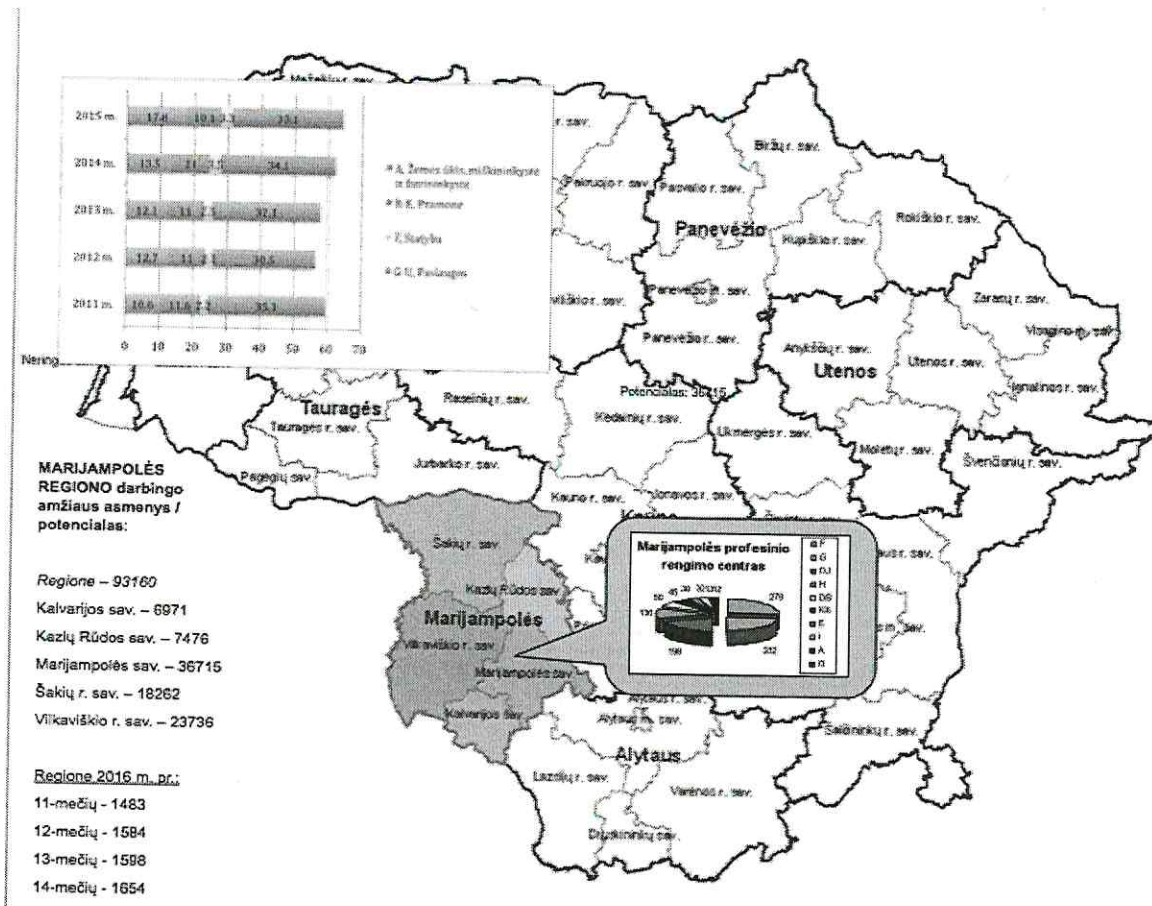
a) Marijampolės regione užimtųjų pasiskirstymo pagal giminiškų ekonominių veiklos rūšių grupes (per pastaruosius penkis metus) analizė parodė, jog bendram užimtųjų skaičiui nuosekliai didėjant (nuo 57 tūkst. asmenų 2012 m. iki ~65 tūkst. asmenų 2015 m. pabaigoje), **beveik pusė jų dirba paslaugas teikiančiose įmonėse** arba yra susikūrę darbo vietas, kuriose dominuojančios veiklos yra priskirtinos paslaugų sektoriui. Dera pastebėti, kad **2011-2015 m. pamažu “plėtėsi” regione vienas mažiausių – statybos – sektorių ir beveik dvigubai padidėjo (nuo 10,6 tūkst. asmenų 2011 m. iki 17,8 tūkst. asmenų 2015 m. pabaigoje) žemės ūkio sektoriuje dirbusių asmenų skaičius**. Neatmestina tikimybė, kad pastarasis sektorius sparčiai “plečiasi” į jį pereinant anksčiau kituose sektoriuose dirbusiems asmenims: per analizuojamą laikotarpį nežymiai “susitraukė” pramonės ir paslaugų sektoriai. Detali užimtųjų pasiskirstymo pagal giminiškų ekonominių veiklos rūšių grupes informacija pateikiama 1.3.7. paveiksle.

b) Statistinių duomenų analizė rodo 2016 m. I-ojo ketvirčio pabaigoje Marijampolės regione buvus 93 160 darbingo amžiaus asmenų ir tai (prisimenant užimtųjų skaičiaus pasiskirstymo pagal ūkio šakas analizę) rodo, jog **apie ketvirtadalis regione gyvenančių darbingo amžiaus asmenų nedirba arba jų pajamų šaltinis yra trumpalaikiai įvairaus pobūdžio darbai / paslaugos**, neapibrėžiamos sutartiniais darbo santykiais ar kitaip įpareigojančiomis sutartimis, kurios leistų šią dalį asmenų priskirti kažkuriai iš užimtųjų grupių. Tai taip pat gali reikšti, kad šie asmenys yra rinkoje nepaklausios kvalifikacijos arba nekvalifikuoti, todėl jiems sunku rasti priimtina apmokamą samdomą darbą. Natūralu, jog daugiausia darbingo amžiaus asmenų 2016 m. I-ojo ketvirčio pabaigoje gyveno regiono centre, Marijampolėje (36,7 tūkst.) ir netolimoje miesto aplinkoje (23,7 tūkst. darbingo amžiaus asmenų gyveno Vilkaviškio rajone ir 18,2 tūkst. – Šakių rajone), tuo tarpu į regiono sudėtį įeinančios Kalvarijos ir Kazlų rūdų savivaldybėse, atitinkamai: 6,97 tūkst. ir 7,47 tūkst. darbingo amžiaus asmenų.

c) Visame Marijampolės regione 2016 m. I ketvirčio pabaigoje gyveno 1483 11-mečiai, 1584 12-mečiai, 1598 13-mečiai ir 1654 14-mečiai, taigi, prisimenant tendencijas, galima daryti prielaidą, kad **tolimesnį mokymasi profesinio mokymo įstaigose 2016-2021 m. pasirinks mažiausiai 245 asmenys kasmet, neatmetant tikimybės, kad, įgyvendinant aktyvias profesinio mokymo populiarinimo priemones, ši skaičių galima padidinti iki 410 asmenų kasmet**.

Apibendrinimas

Marijampolės regione esant dideliame skaičiui potencialiai mokytinų darbingo amžiaus asmenų, taip pat dominuojant paslaugų sektoriui ir esant itin reikšmingiems žemės ūkio ir pramonės sektoriams, šiame regione yra palanki ir perspektyvi aplinka investuoti į paslaugų, žemės ūkio ir inžinerinės pramonės sektorinius praktinio mokymo centrus (SPMC), kadangi šių sričių praktinio mokymo paslaugų poreikio potencialas Marijampolės regione yra akivaizdžiai didelis. Pastarąją prielaidą sustiprina dar ir minimų sektorių mokymo programų paklausa regiono profesinio mokymosi įstaigose bei prognozuojamas pakankamas pirminio profesinio mokymo paslaugų gavėjų srautas per ateinančius penkis metus (detaliau – žr. 1.3.7. paveikslą).

1.3.7. Paveikslas. Investavimo į profesinio mokymo infrastruktūrą Marijampolės regione kontekstas

1.3.8. Utenos regiono situacijos analizė

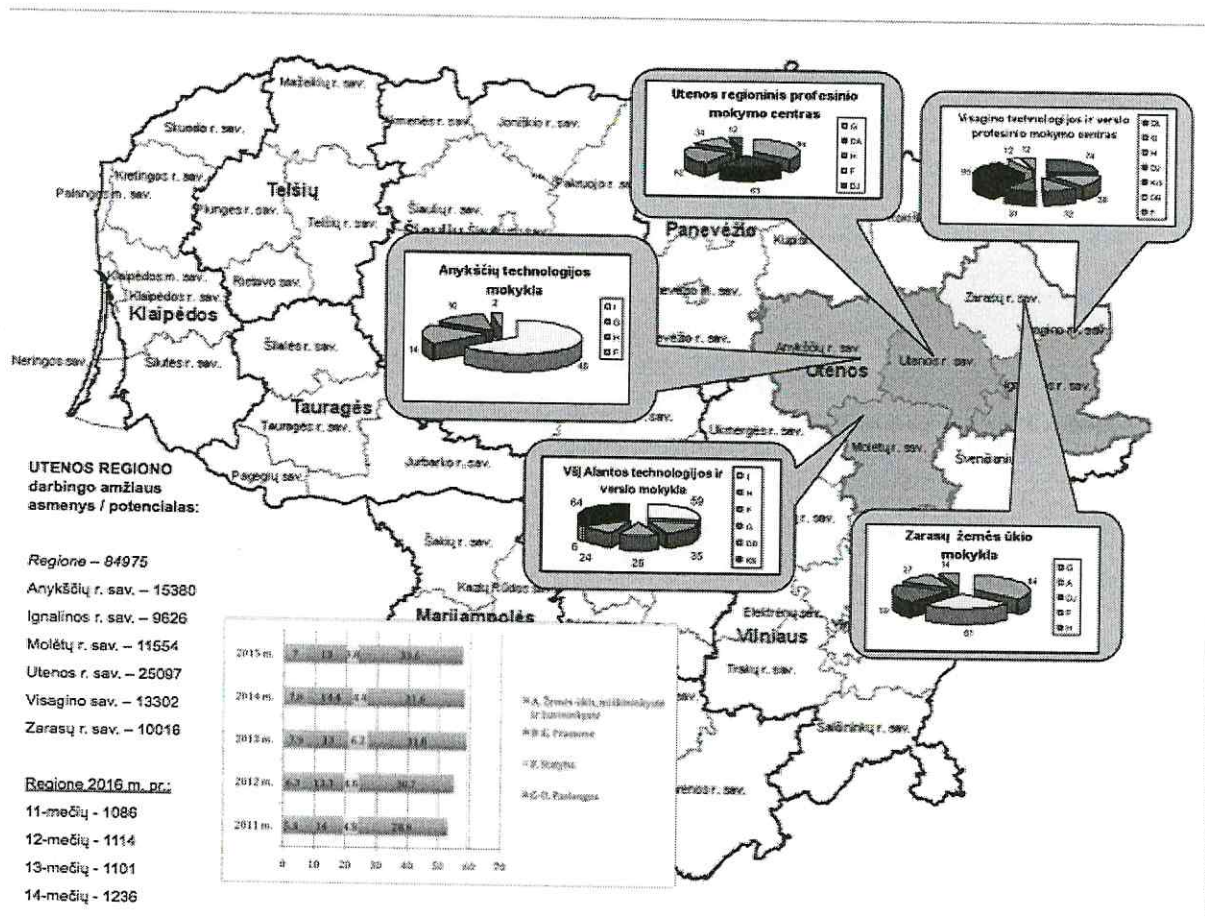
a) Utenos regione užimtųjų pasiskirstymo pagal giminiškų ekonominių veiklos rūšių grupes (per pastaruosius penkis metus) analizė parodė, jog per pastaruosius tris metus bendram užimtųjų skaičiui buvus apie 57 tūkst. asmenų, **truputį daugiau nei pusė jų dirba paslaugas teikiančiose įmonėse** arba yra susikūrę darbo vietas, kuriose dominuojančios veiklos yra priskirtinos paslaugų sektoriui. Dera pastebėti, kad **2011-2015 m. pamažu “traukėsi” regione vienas mažiausių – statybos – sektorių**, tuo tarpu žemės ūkio ir pramonės sektoriuose dirbusių asmenų skaičius pastaruosius keturis metus išliko mažai keisdamasis pamečiui. Detali užimtųjų pasiskirstymo pagal giminiškų ekonominių veiklos rūšių grupes informacija pateikiama 1.3.8. paveiksle.

b) Statistinių duomenų analizė rodo 2016 m. I-ojo ketvirčio pabaigoje Utenos regione buvus 84 975 darbingo amžiaus asmenis ir tai (prisimenant užimtųjų skaičiaus pasiskirstymo pagal ūkio šakas analizę) rodo, jog apie ketvirtadalis regione gyvenančių darbingo amžiaus asmenų nedarbo arba jų pajamų šaltinis yra trumpalaikiai įvairaus pobūdžio darbai / paslaugos, neapibrėžiamos sutartiniais darbo santykiais ar kitaip įpareigojančiomis sutartimis, kurios leistų šią dalį asmenų priskirti kažkuriai iš užimtųjų grupių. Tai taip pat gali reikšti, kad šie asmenys yra rinkoje nepaklausios kvalifikacijos arba nekvalifikuoti, todėl jiems sunku rasti priimtina apmokamą samdomą darbą. Natūralu, jog daugiausia darbingo amžiaus asmenų 2016 m. I-ojo ketvirčio pabaigoje gyveno regiono centre, Utenos rajone (25,1 tūkst.) ir netolimoje rajono aplinkoje (13,3 tūkst. darbingo amžiaus asmenų gyveno Visagino mieste ir 15,4 tūkst. Anykščių savivaldybėje), tuo tarpu kiek toliau nuo rajono centro – Zarasų, Ignalinos ir Molėtų rajonų savivaldybėse - gyveno po vidutiniškai 10,5 tūkst. darbingo amžiaus asmenų.

c) Visame Utenos regione 2016 m. I ketvirčio pabaigoje gyveno 1086 11-mečiai, 1114 12-mečiai, 1101 13-metis ir 1236 14-mečiai, taigi, prisimenant tendencijas, galima daryti prielaidą, kad tolimesnį mokymasi profesinio mokymo įstaigose 2016-2021 m. pasirinks mažiausiai 165-180 šių asmenų kasmet, neatmetant tikimybės, kad, įgyvendinant aktyvias profesinio mokymo populiarinimo priemones, ši skaičių galima padidinti iki 275-300 asmenų kasmet.

Apibendrinimas

Utenos regione esant dideliui skaičiui potencialiai mokytinų darbingo amžiaus asmenų, taip pat dominuojant paslaugų sektoriui ir esant itin reikšmingiems žemės ūkio ir pramonės sektoriams, šiame regione yra palanki ir perspektyvi aplinka investuoti į paslaugų, žemės ūkio ir inžinerinės pramonės sektorinius praktinio mokymo centrus (SPMC), kadangi šių sričių praktinio mokymo paslaugų poreikio potencialas Utenos regione yra akivaizdžiai didelis. Pastarąją prielaidą sustiprina dar ir minimų sektorių mokymo programų didelė paklausa regiono profesinio mokymosi įstaigose bei prognozuojamas pakankamas pirminio profesinio mokymo paslaugų gavėjų srautas per ateinančius penkis metus (detalesnė – žr. 1.3.8. paveikslą).

1.3.8. Paveikslas. Investavimo į profesinio mokymo infrastruktūrą Utenos regione kontekstas

1.3.9. Telšių regiono situacijos analizė

a) Telšių regione užimtųjų pasiskirstymo pagal giminiškų ekonominių veiklos rūšių grupes (per pastaruosius penkis metus) analizė parodė, jog bendram užimtųjų skaičiui nuosekliai didėjant (nuo 53 tūkst. asmenų 2011 m. iki ~63 tūkst. asmenų 2015 m. pabaigoje), truputį daugiau nei pusę jų dirba paslaugas teikiančiose įmonėse arba yra susikūrę darbo vietas, kuriose dominuojančios

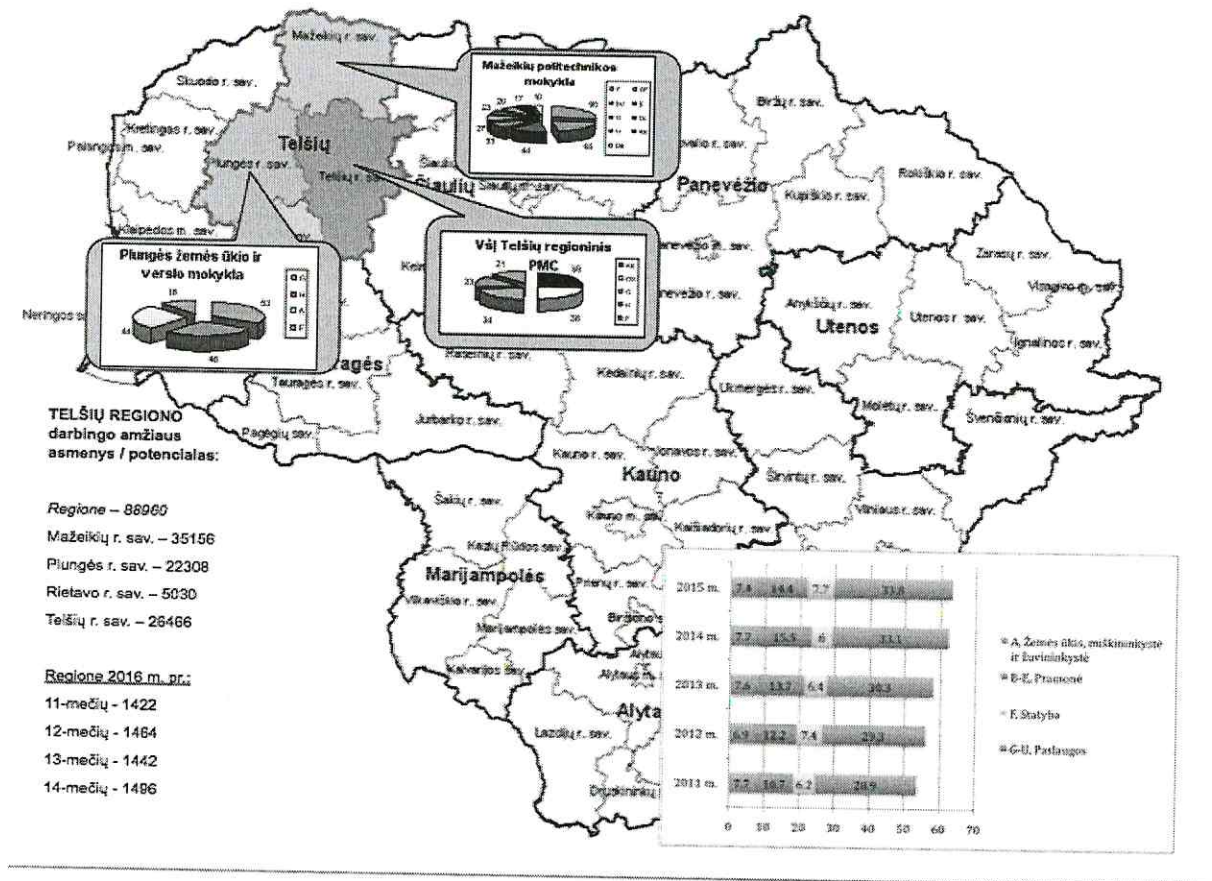
veiklos yra priskirtinos paslaugų sektoriui. Per analizuojamą laikotarpį **vienintelis paslaugų sektorius regione nuosekliai “plėtėsi”, kai – tuo tarpu – pramonės sektorius santykinai sparčiai augo 2011-2014 m., bet 7 proc. “susitraukė”** paskutiniaisiais analizuojamo laikotarpio metais. Užimtųjų skaičius savo apimtimi panašiuose žemės ūkio ir statybos sektoriuose svyravo tarsi “dalindamasis” darbo jėga – tais metais, kai statybos sektorius “plėtėsi” beveik atitinkamai “traukėsi” žemės ūkio sektorius ir atvirkščiai. Galima daryti prielaidą, kad tarp šių sektorių kasmet migruoja nekvalifikuoti arba žemos kvalifikacijos užimtieji, kurie dirba pagalbinius ar kitus darbus, nereikalaujančius specialių žinių ar gebėjimų. Detali užimtųjų pasiskirstymo pagal giminiškų ekonominių veiklos rūšių grupes informacija pateikiama 1.3.9. paveiksle.

b) **Statistinių duomenų analizė rodo 2016 m. I-ojo ketvirčio pabaigoje Telšių regione buvus 88 960 darbingo amžiaus asmenų** ir tai (prisimenant užimtųjų skaičiaus pasiskirstymo pagal ūkio šakas analizę) rodo, jog **apie trečdalis regione gyvenančių darbingo amžiaus asmenų nedirba arba jų pajamų šaltinis yra trumpalaikiai įvairaus pobūdžio darbai / paslaugos**, neapibrėžiamos sutartiniais darbo santykiais ar kitaip įpareigojančiomis sutartimis, kurios leistų šią dalį asmenų priskirti kažkuriai iš užimtųjų grupių. Tai taip pat gali reikšti, kad šie asmenys yra rinkoje nepaklausios kvalifikacijos arba nekvalifikuoti, todėl jiems sunku rasti priimtina apmokamą samdomą darbą. Šiame regione daugiausia užimtųjų (35,2 tūkst. asmenų) gyveno Mažeikių rajono savivaldybėje, tuo tarpu regiono centre, Telšių raj. savivaldybėje ir greta esančiose Plungės ir Rietavo rajonų savivaldybėse gyveno – atitinkamai – 26,5 tūkst., 22,3 tūkst. ir 5,0 tūkst. užimtųjų.

c) Visame Telšių regione 2016 m. I ketvirčio pabaigoje gyveno 1422 11-mečiai, 1464 12-mečiai, 1442 13-mečiai ir 1496 14-mečiai, taigi, prisimenant tendencijas, galima daryti prielaidą, kad **tolimesnį mokymasi profesinio mokymo įstaigose 2016-2021 m. pasirinks mažiausiai 215-220 šių asmenų kasmet, neatmetant tikimybės, kad, įgyvendinant aktyvias profesinio mokymo populiarinimo priemones, šį skaičių galima padidinti iki 360-370 asmenų kasmet.**

Apibendrinimas

Telšių regione esant dideliui skaičiui potencialiai mokytinų darbingo amžiaus asmenų, taip pat dominuojant paslaugų sektoriui ir esant reikšmingiems žemės ūkio, pramonės ir statybos sektoriams, šiame regione yra palanki ir perspektyvi aplinka investuoti į paslaugų, žemės ūkio statybos ir inžinerinės pramonės sektorinius praktinio mokymo centrus (SPMC), kadangi šių sričių praktinio mokymo paslaugų poreikio potencialas Telšių regione yra akivaizdžiai didelis. Pastarąją prielaidą sustiprina dar ir minimų sektorių mokymo programų paklausa regiono profesinio mokymosi įstaigose bei prognozuojamas pakankamas pirminio profesinio mokymo paslaugų gavėjų srautas per ateinančius penkis metus (detaliau – žr. 1.3.9. paveikslą).

1.3.9. Paveikslas. Investavimo į profesinio mokymo infrastruktūrą Telšių regione kontekstas

1.3.10. Tauragės regiono situacijos analizė

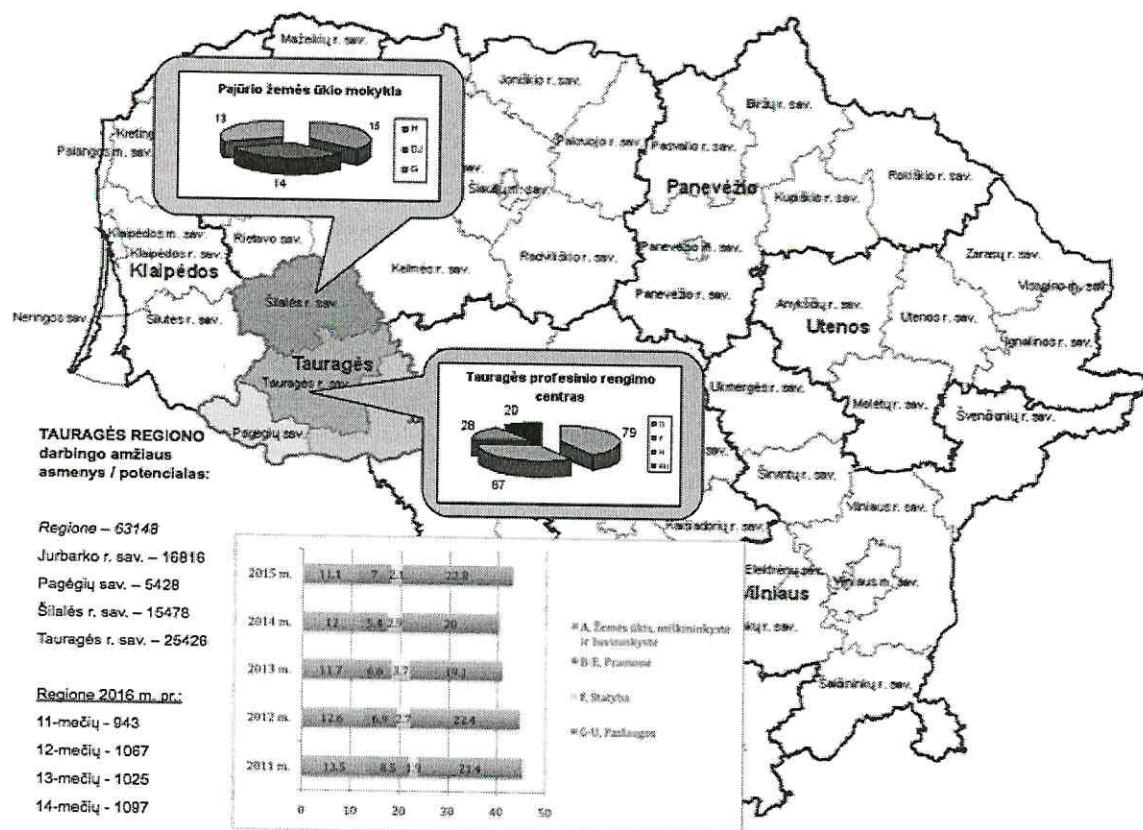
a) Tauragės regione užimtųjų pasiskirstymo pagal giminiškų ekonominių veiklos rūšių grupes (per pastaruosius penkis metus) analizė parodė, jog šiame regione bendram užimtųjų skaičiui 2011-2014 m. nuosekliai mažėjus (nuo 45 tūkst. asmenų 2011 m. iki ~40 tūkst. asmenų 2014 m. pabaigoje) ir 2015 m. vėl ugtelėjus iki 43 tūkst. asmenų, **stabiliai pusė jų dirba paslaugas teikiančiose įmonėse** arba yra susikūrę darbo vietas, kuriose dominuojančios veiklos yra priskirtinos paslaugų sektoriui. Dera pastebėti, kad **2011-2013 m. santykinai sparčiai “plėtėsi” regione vienas mažiausių – statybos – sektorių, bet 2014 m. šis sektorius vėl ėmė “trauktis”, 2015 m. pabaigoje pasiekdamas beveik 2011 m. lygį.** Detali užimtųjų pasiskirstymo pagal giminiškų ekonominių veiklos rūšių grupes informacija pateikiama 1.3.10. paveiksle.

b) **Statistinių duomenų analizė rodo 2016 m. I-ojo ketvirčio pabaigoje Tauragės regione buvus 63 148 darbingo amžiaus asmenis** ir tai (prisimenant užimtųjų skaičiaus pasiskirstymo pagal ūkio šakas analizę) rodo, jog **apie trečdalis regione gyvenančių darbingo amžiaus asmenų nedirba arba jų pajamų šaltinis yra trumpalaikiai įvairaus pobūdžio darbai / paslaugos**, neapibrėžiamos sutartiniais darbo santykiais ar kitaip įpareigojančiomis sutartimis, kurios leistų šią dalį asmenų priskirti kažkuriai iš užimtųjų grupių. Tai taip pat gali reikšti, kad šie asmenys yra rinkoje nepaklausios kvalifikacijos arba nekvalifikuoti, todėl jiems sunku rasti priimtina apmokamą samdomą darbą. Natūralu, jog daugiausia darbingo amžiaus asmenų 2016 m. I-ojo ketvirčio pabaigoje gyveno regiono centre, Tauragės rajone (25,4 tūkst.), tuo tarpu į regiono sudėtį įeinančių Pagėgių miesto bei Jurbarko ir Šilalės rajonų savivaldybėse gyveno – atitinkamai – 5,4 tūkst., 16,8 tūkst. ir 15,5 tūkst. darbingo amžiaus asmenų.

c) Visame Tauragės regione 2016 m. I ketvirčio pabaigoje gyveno 943 11-mečiai, 1067 12-mečiai, 1025 13-mečiai ir 1097 14-mečiai, taigi, prisimenant tendencijas, galima daryti prielaidą, kad tolimesnį mokymasi profesinio mokymo įstaigose 2016-2021 m. pasirinks mažiausiai 150 šių asmenų kasmet, neatmetant tikimybės, kad, įgyvendinant aktyvias profesinio mokymo populiarinimo priemones, šį skaičių galima padidinti iki 250 asmenų kasmet.

Apibendrinimas

Tauragės regione esant dideliui skaičiui potencialiai mokytinų darbingo amžiaus asmenų, taip pat dominuojant paslaugų sektoriui ir esant reikšmingiems žemės ūkio ir pramonės sektoriams, šiame regione yra **palanki ir perspektyvi aplinka investuoti į paslaugų, žemės ūkio ir inžinerinės pramonės sektorinius praktinio mokymo centrus (SPMC)**, kadangi šių sričių praktinio mokymo paslaugų poreikio potencialas Tauragės regione yra akivaizdžiai didelis. Pastarąją prielaidą sustiprina dar ir minimų sektorių mokymo programų paklausa regiono profesinio mokymosi įstaigose bei prognozuojamas pakankamas pirminio profesinio mokymo paslaugų gavėjų srautas per ateinančius penkis metus (detaliau – žr. 1.3.10. paveikslą).

1.3.10. Paveikslas. Investavimo į profesinio mokymo infrastruktūrą Tauragės regione kontekstas

1.4. Profesijų ir kvalifikacijų paklausos prognozės

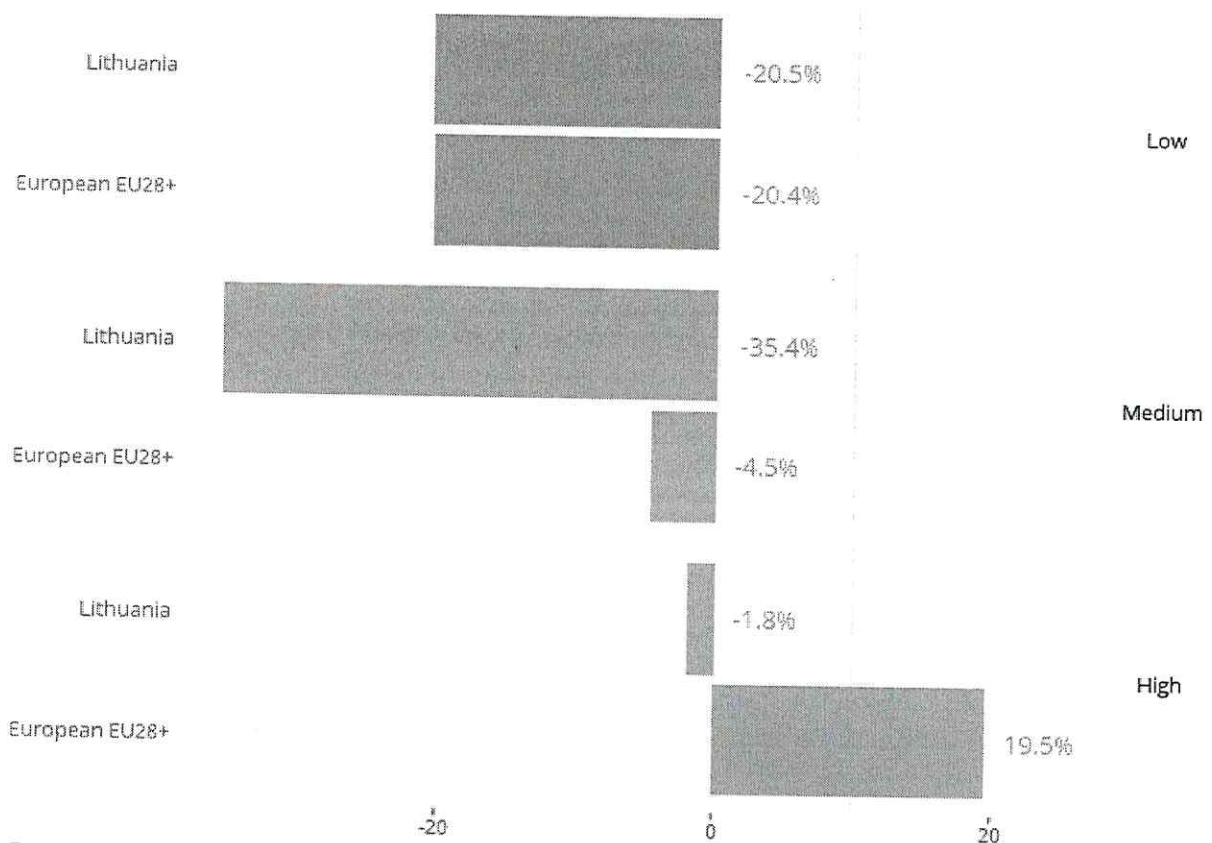
Europos profesinio mokymo plėtros centras (CEDEFOP) atlieka užimtumo prognozes iki 2025 m. Remiantis ja, prognozuojamoje darbo jėgos struktūroje iki 2025 m. Lietuvoje, priešingai negu daugelyje Europos šalių, prognozuojamas stiprus neigiamas vidutinio lygio kvalifikacijos darbo jėgos sumažėjimas (- 35,4 proc. Lietuvoje ir tik -4,5 proc. ES 28+, žr 1 diagramą). Tai didžiausias sumažėjimas visoje Europos Sąjungoje (žr 3 diagramą). Tai susiję su demografiniais rodikliais (išėjimu į pensiją, emigracija ir pan.). Prognozės iki 2025 m. numato spartesnę aukštos kvalifikacijos darbo vietų steigimą, tačiau pažymima, kad Lietuvoje išliks didelis kvalifikuotų darbininkų poreikis nes aukštos kvalifikacijos darbo vietų steigimo „greitis“ neatsvers vidutinės kvalifikacijos darbo jėgos praradimų (pavyzdžiui dėl išėjimo į pensiją). Būtent vidutinio lygio kvalifikacijose numatoma didžiausia pakeitimo norma (2 diagrama).

1 Diagrama.

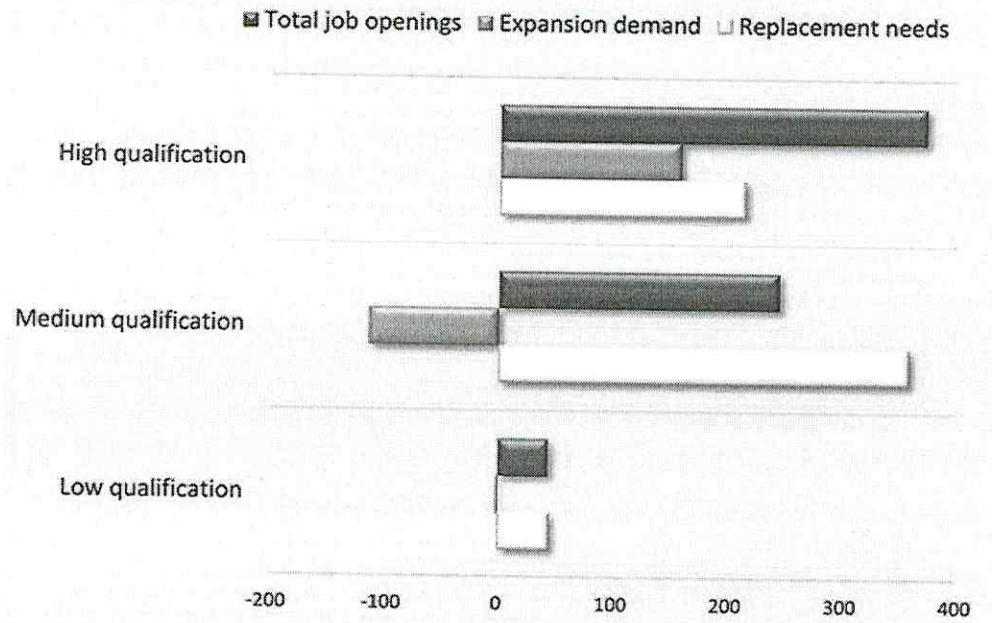
Compare visualisation

Labour force growth rate (%) period from year 2015 to 2025

Filter by: Qualification - European EU28+ / Lithuania

2 Diagrama. Laisvų darbo vietų prognozė (total – iš viso, expansion - dėl plėtros, replacement - dėl darbuotojų pakeitimo (išėjimo į pensiją, rotacijos ir pan.)

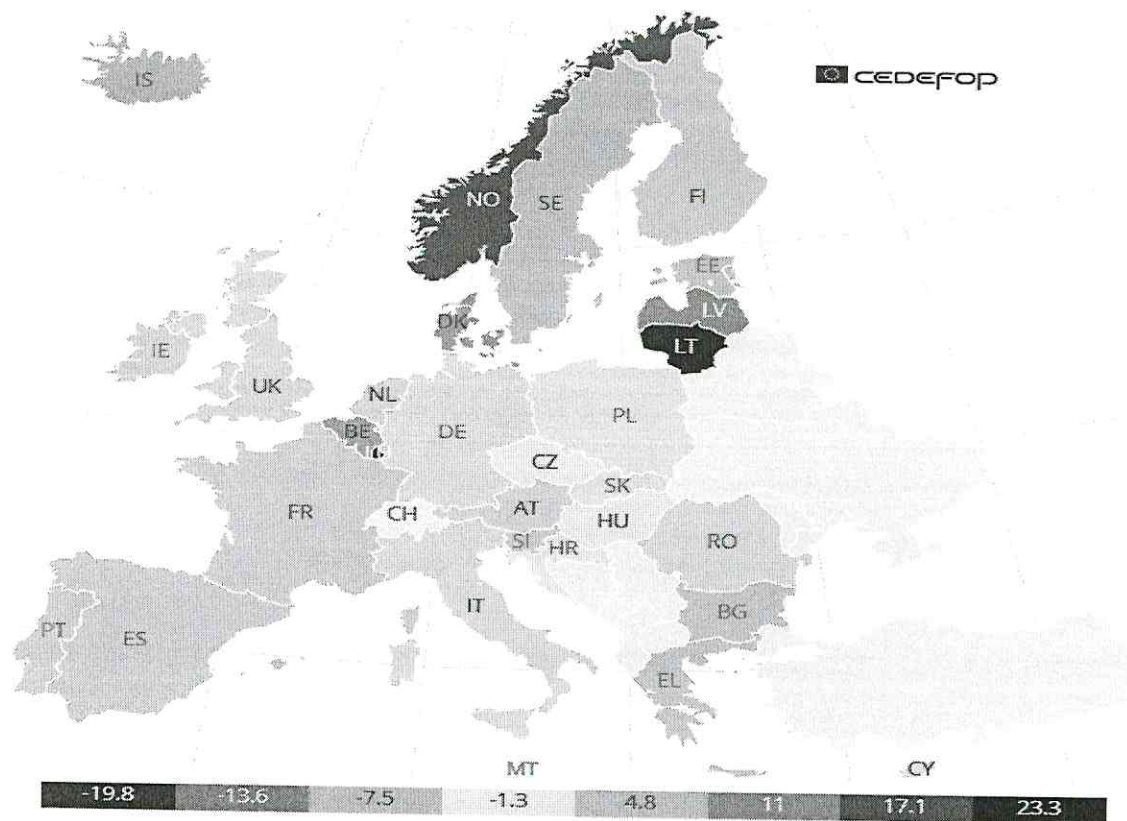

3 Diagrama.

European map visualisation

Labour force growth rate (%) period from year 2015 to 2025

All, All

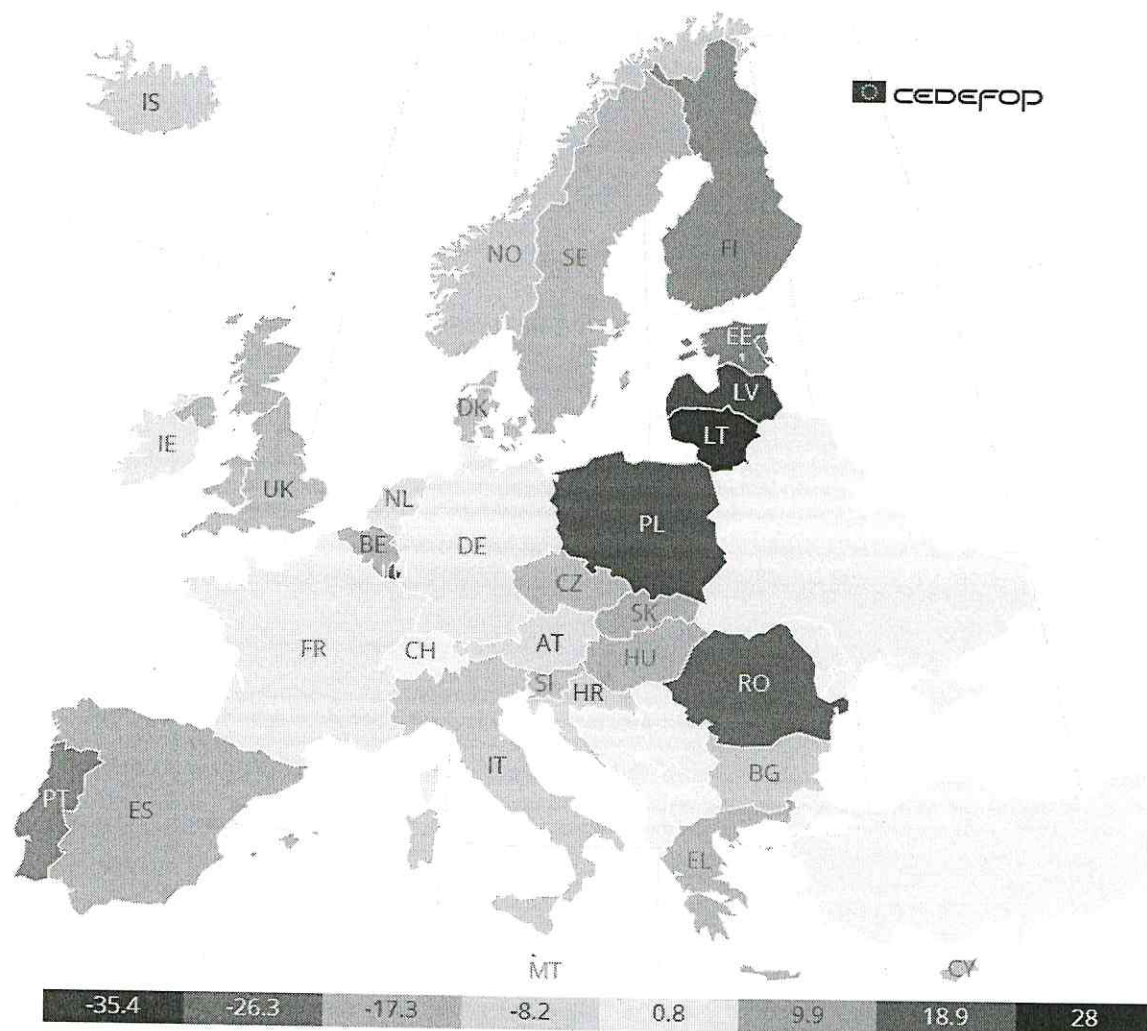
© CEDEFOP skills forecast (2015) - All rights reserved

4. Diagrama. Vidutinio lygio kvalifikacijos pokytis ES

European map visualisation

Labour force growth rate (%) period from year 2015 to 2025

Qualification, Medium

© CEDEFOP skills forecast (2015) - All rights reserved

Europos profesinio mokymo plėtros agentūros CEDEFOP vertinimai rodo, kad Lietuvoje prognozuojamas ypatingai didelis vidutinio lygio kvalifikacijų darbo jėgos trūkumas, todėl ilgalaikėje perspektyvoje profesinio mokymo sektorius neturėtų trauktis (gal net turėtų plėstis), tačiau jam bus keliamas projektuojamo profesinio mokymo tinklo (sistemos) veiklos efektyvinimo ir kokybiškų paslaugų suaugusiems teikimo bei aprėpties didinimo (sprendžiant kaitumo, darbo jėgos efektyvumo didinimo) tikslas.

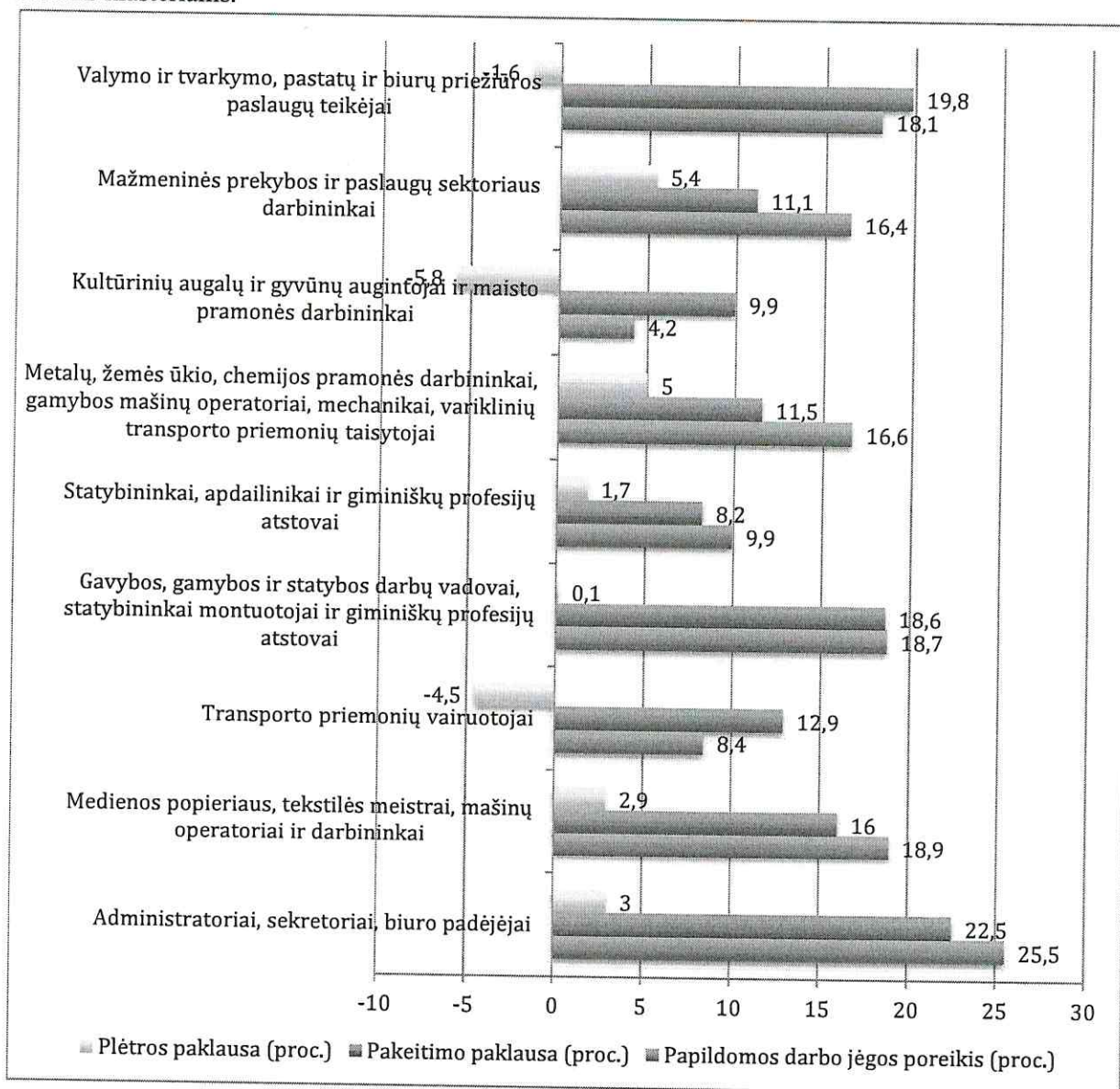
Lietuvos prognozavimo modelio (šaltinis – oficialus LR Ūkio ministerijos administruojamos darbuotojų poreikio prognozavimo ir kvalifikacijų atitikimo darbo vietai stebėsenos sistemos tinklalapis www.zips.lt) rezultatai rodo, kad prognozuojamas užimtumas Lietuvos darbo rinkoje 2018 metais bus apie 1,33 mln. darbuotojų. Šis skaičius yra apie 3,6 proc. didesnis negu 2013 metų užimtumas pagal Gyventojų užimtumo tyrimo duomenis. Prognozuojamas užimtumas žemesnės ir vidutinės kvalifikacijos (t.y. daugiausiai ISCED 2-4 lygmens) reikalaujančiose profesijose iki 2018 m. išaugs vos 0,3 proc. Nepaisant to, pastarosiose profesijose išliks ženkliai darbo jėgos paklausa dėl poreikio pakeisti senstančią darbo jėgą. Papildomas darbo jėgos poreikis išliks net tose profesijose, kuriose prognozuojamas užimtumas iki 2018 metų sumažės. Santykinai nemažas užimtumo augimas prognozuojamas šiuose profesinio išsilavinimo reikalaujančiose profesijų klasteriuose: metalų, chemijos pramonės darbininkų, gamybos mašinų operatorių, mechanikų, variklinių transporto priemonių taisytojų bei mažmeninės prekybos ir paslaugų sektoriaus darbininkų. Prognozavimo modelio duomenys rodo, kad iki 2018 metų šiose profesijose dirbs apie 5 proc. daugiau darbuotojų nei 2013 metais (žr. lentelę).

	Profesijų klasterio pavadinimas	Užimtumas 2013 m.	Prognozuojamas užimtumas 2018 m.	Pokytis procentais
1.	Administratoriai, sekretoriai, biuro padėjėjai	69965	72063	+ 3,0
2.	Medienos popieriaus, tekstilės meistrai, mašinų operatoriai ir darbininkai	85616	88109	+ 2,9
3.	Transporto priemonių vairuotojai	74033	70674	- 4,5
4.	Gavybos, gamybos ir statybos darbų vadovai, statybininkai montuotojai ir giminių profesijų atstovai	58589	58632	+ 0,1
5.	Statybininkai, apdailininkai ir giminių profesijų atstovai	42453	43165	+ 1,7
6.	Metalų, žemės ūkio, chemijos pramonės darbininkai, gamybos mašinų operatoriai, mechanikai, variklinių transporto priemonių taisytojai	64864	68163	+ 5,1
7.	Kultūrinių augalų ir gyvūnų auginimo darbininkai ir maisto pramonės darbininkai	125934	118698	- 5,7
8.	Mažmeninės prekybos ir paslaugų sektoriaus darbininkai	123489	130118	+ 5,4
9.	Valymo ir tvarkymo, pastatų ir biurų priežiūros paslaugų teikėjai	70917	69772	- 1,6

Šaltinis: www.zips.lt

1.5 paveikslas rodo bendrą papildomos darbo jėgos poreikį profesijų klasteriuose, kuris atsižvelgia tiek į plėtros, tiek į pakeitimo įtaką darbo jėgos paklausai. Dėl santykinai didelės pakeitimo paklausos papildomas darbo jėgos poreikis išliks net tose profesijose, kuriose prognozuojamas užimtumas iki 2018 metų sumažės. Pavyzdžiui, valymo ir tvarkymo, pastatų ir biurų priežiūros paslaugų teikėjų klasteryje užimtumas iki 2018 metų prognozuojama sumažės 1,6 proc., tačiau per tą patį laikotarpį daugiau nei 21 proc. klasterio darbuotojų iš jo pasitrauks. Dėl šios priežasties prognozuojamas papildomos darbo jėgos poreikis klasteryje yra 18,1 proc. Panaši situacija yra prognozuojama transporto priemonių

vairuotojų, kultūrinių augalų, gyvūnų augintojų ir maisto pramonės sektoriaus darbininkų ir kitiems klasteriams.

1.5. Paveikslas. Papildomos darbo jėgos poreikis profesijų klasteriuose iki 2018 m. (palyginus su 2013 m. užimtumu). Šaltinis: www.zips.lt

Taigi, prognozuojama darbo jėgos paklausa daugeliui ISCED 2-3 lygmens kvalifikacijų yra nedidelė, tačiau išliks ženklus papildomos darbo jėgos poreikis dėl iš darbo rinkos pasitraukiančios darbo jėgos. Mažiausia paklausa prognozuojama pradinio ir pagrindinio bei vidurinio išsilavinimo kvalifikacijoms. Šias kvalifikacijas turinčių specialistų paklausa per ateinančius 5 metus bus maža, nes atsirandančias darbo vietas užpildys aukštesnes kvalifikacijas (t. y. ISCED 4 arba 5 lygmens) turintys specialistai arba atitinkamas kvalifikacijas turintys trumpojo laikotarpio bedarbiai. **Užimtumo tendencijos kvalifikacijų klasteriuose rodo, kad sparčiai kyla bendras įgūdžių lygis Lietuvoje darbo rinkoje. Vidurinių ir profesinių išsilavinimą turinčius asmenis palaipsniui keičia aukštąjį išsilavinimą turintys darbuotojai, kuriems neišvengiamai yra reikalingas technologinių kompetencijų tobulinimas, klausant trumpalaikes modulines arba neformaliojo ugdymo programas.** Viena vertus, tai rodo Lietuvos švietimo sistemos efektyvumą rengiant aukštos kvalifikacijos

darbuotojus. Kita vertus, šis procesas sukelia įgūdžių „infliaciją“ tam tikrose srityse, nes darbo vietas, kurioms anksčiau pakako vidutinės ar žemesnės kvalifikacijos, vis dažniau užima aukštąjį išsilavinimą turintys asmenys. Ši tendencija, pavyzdžiui, yra ypač pastebima paslaugų, humanitarinių mokslų ir sveikatos ir rūpybos mokslų kvalifikacijose.

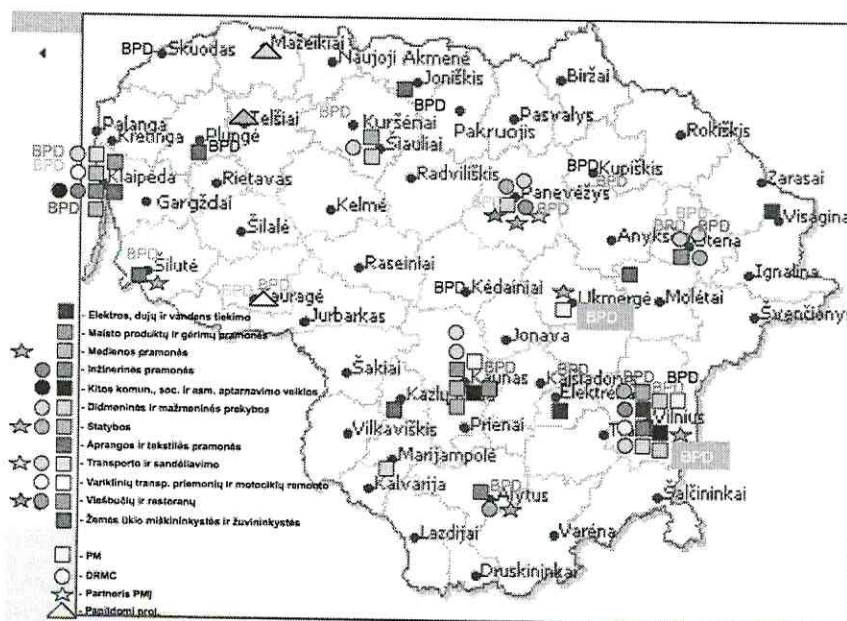
2. 2007-2013 M. PROGRAMAVIMO LAIKOTARPIO INVESTICIJŲ Į PROFESINIO MOKYMO SISTEMĄ REZULTATŲ APŽVALGA: INVESTAVIMO ATSKAITOS SITUACIJA

2007–2013 m. ES struktūrinių fondų lėšos profesinio mokymo sistemos plėtrai buvo suplanuotos pagal Praktinio profesinio mokymo išteklių plėtros programą (PPMIP) ir Nacionalinę profesinio orientavimo švietimo sistemoje programą (NPO). Dalis profesiniam mokymui aktualių veiklų buvo įgyvendinama ir per kitas ES struktūrinių fondų bendrai finansuojamas programas – Mokyklų tobulinimo programą + (MTP+) ir Nacionalinę studijų programą (NSP).

PPMIP buvo iškeltas tikslas padidinti profesinio mokymo atitiktį darbo rinkos poreikiams, didinant profesinio mokymo lankstumą, gerinant jo kokybę, besimokančių asmenų pasirengimą praktinei veiklai, sudarant sąlygas mokytojams ir dėstytojams nuolat tobulinti savo kvalifikaciją, didinant profesinio mokymo prieinamumą ir sudarant sąlygas besimokantiems asmenims gerinti prisitaikymo prie socialinės aplinkos gebėjimus. NPO buvo iškeltas tikslas sudaryti sąlygas profesinio orientavimo sistemos plėtrai: užtikrinti jos nuoseklumą ir vientisumą pereinant iš bendrojo ugdymo mokyklos į profesines ir aukštąsias, profesinio orientavimo paslaugų įvairovę, aukštą kokybę ir prieinamumą visiems švietimo sistemos dalyviams, profesinio orientavimo priemonių kūrimą ir specialistų rengimą, socialinių partnerių ir kitų suinteresuotųjų grupių dalyvavimą profesinio orientavimo paslaugų plėtotėje.

2.1. Investicijų į sektorinius praktinio mokymo centrus (SPMC) rezultatų apžvalga

2007–2013 m. daugiausia investicijų skirta sektorinių praktinio mokymo centrų tinklui kurti. Šiai priemonei (t.y. „Profesinio mokymo infrastruktūros plėtra“, VP3-2.2-ŠMM-13-V), kurios viena iš dviejų remiamų veiklų buvo sektorinių praktinio mokymo centrų kūrimas, buvo skirtas didžiausias finansavimas palyginti su kitomis priemonėmis, skirtomis profesinio mokymo sričiai. Pagal šią priemonę skirtinguose ūkio sektoriuose įvairiuose Lietuvos regionuose buvo įkurti 42 sektoriniai praktinio mokymo centrai. Juose buvo moderniai įrengtos praktinio mokymo patalpos ir įdiegta šiuolaikiška įranga, specialiai pritaikyta praktiniam mokymui (plačiau – žr. 2.1. paveikslą).

2.1. Paveikslas. 2007-2013 m. programavimo laikotarpio ES SF lėšomis sukurtas SPMC tinklas

Atsižvelgiant į tai, jog šios priemonės investicijos turi įtakos daugiau negu pusei profesinio mokymo įstaigų (apie 60 proc. gauna paramą infrastruktūros ir mokymo kokybei atnaujinti), galima daryti prielaidą, jog ši priemonė turėjo prisidėti prie kokybinių pokyčių profesinio mokymo sistemoje (t. y. jos imtis yra gana didelė – buvo atnaujinta pakankama dalis profesinio mokymo įstaigų infrastruktūros, tad ją visiškai išnaudojus būtų galima rengti labiau kvalifikuotus ir rinkos poreikius atitinkančius specialistus). Natūralu, jog atnaujinta profesiniam ir technologiniam mokymui skirta infrastruktūra turi padidinti ir prieinamumą, sudarydama galimybes profesinio mokymo įstaigų mokiniais (kurių dauguma nepilnamečiai) įgyti reikiamų kompetencijų arčiau namų, t. y. neišvykstant iš šeimos gyvenamosios vietos (detalus SPMC įkūrusių profesinio mokymo įstaigų sąrašas pateikiamas 3.1. lentelėje).

2.1. Lentelė. Pasinaudoję 2007-2013 m. ES SF lėšomis SPMC įkūrusios įstaigos

Ūkio sektorius, kurio poreikiams tenkinti yra įkurtas SPMC	Eil. Nr.	SPMC valdanti profesinio mokymo įstaiga
Elektros, dujų ir vandens tiekimo	1	Visagino technologijos ir verslo profesinio mokymo centras
	2	Vilniaus technologijų ir verslo profesinio mokymo centras
	3	Elektrėnų profesinio mokymo centras
Maisto produktų ir gėrimų pramonės	4	Kauno maisto pramonės ir prekybos mokymo centras
	5	Utenos regioninis profesinio mokymo centras
Medienos pramonės	6	Kauno statybininkų rengimo centras
Inžinerinės pramonės	7	Vilniaus technologijų ir verslo profesinio mokymo centras
	8	Alytaus profesinio rengimo centras
	9	Klaipėdos laivų statybos ir remonto mokykla
	10	Vilniaus Jeruzalės darbo rinkos mokymo centras
Kitos komunalinės, socialinės ir asmeninio aptarnavimo veiklos	11	Karaliaus Mindaugo profesinio rengimo centras
	12	Vilniaus paslaugų verslo darbuotojų profesinio rengimo centras
Didmeninės ir mažmeninės prekybos	13	Šiaulių profesinio rengimo centras
	14	Vilniaus turizmo ir prekybos verslo mokykla
	15	Panevėžio prekybos ir paslaugų verslo mokykla
	16	Utenos regioninis profesinio mokymo centras
Statybos	17	Vilniaus statybininkų rengimo centras
	18	Šiaulių profesinio rengimo centras
	19	Kauno socialinių paslaugų ir statybos verslo darbuotojų profesinio rengimo centras
	20	Telšių regioninis profesinio mokymo centras
	21	Panevėžio profesinio rengimo centras
	22	Alytaus profesinio rengimo centras
Aprangos ir tekstilės pramonės	23	Klaipėdos siuvimo ir paslaugų verslo mokykla
Transporto ir sandėliavimo	24	Vilniaus geležinkelio transporto ir verslo paslaugų mokykla
	25	Vilniaus automechanikos ir verslo mokykla
	26	Marijampolės profesinio rengimo centras
	27	Panevėžio darbo rinkos mokymo centras

Ūkio sektorius, kurio poreikiams tenkinti yra įkurtas SPMC	Eil. Nr.	SPMC valdanti profesinio mokymo įstaiga
	28	Šiaulių darbo rinkos mokymo centras
	29	Klaipėdos profesinio mokymo ir reabilitacijos centras
Variklinių transporto priemonių ir motociklų remonto	30	Vilniaus automechanikos ir verslo mokykla
	31	Kauno statybininkų rengimo centras
	32	Klaipėdos paslaugų ir verslo mokykla
Viešbučių ir restoranų	33	Klaipėdos turizmo mokykla
	34	Kauno maisto pramonės ir prekybos mokymo centras
	35	Vilniaus Žirmūnų darbo rinkos mokymo centras
	36	Panevėžio darbo rinkos mokymo centras
Žemės ūkio, miškininkystės ir žuvininkystės	37	Alantos technologijos ir verslo mokykla
	38	Šilutės žemės ūkio mokykla
	39	Joniškio žemės ūkio mokykla
	40	Marijampolės profesinio rengimo centras
	41	Plungės technologijų ir verslo mokykla

2007-2013 m. programavimo laikotarpio lėšomis Lietuvoje sukūrus SPMC tinklą, 2014-2020 m. programavimo laikotarpio tolimesnės investicijos į atitinkamus SPMC gali būti susijusios su konkrečių SPMC plėtra, neperžiangiant šio tinklo ribų ir neinvestuojant į su kitų ūkio sektorių specifika sietinų praktinio mokymo bazių kūrimą jau dabar specializuotuose SPMC (plačiau žr. šios analizės 4.1 skyrių).

2.2. Investicijų į kitas (ne SPMC valdytojas) profesinio mokymo įstaigas rezultatų apžvalga

Kita „Profesinio mokymo infrastruktūros plėtra“ (VP3-2.2-ŠMM-13-V) priemonės remiama veikla buvo profesiniam ir technologiniam mokymui skirtos infrastruktūros sukūrimas. Pažymėtina, jog šioje priemonėje nebuvo finansinių galimybių investuoti į visapusišką profesinio mokymo įstaigų sutvarkymą, todėl buvo pasirinkta finansuoti tik į tos infrastruktūros, kuri reikalinga mokytis paklausiausių šalies ūkyje profesijų, atnaujinimą. Priemonės lėšomis finansuotų profesinio mokymo įstaigų sąrašas pateikiamas 3.2. lentelėje.

2.2. Lentelė. 2007-2013 m. ES SF lėšomis praktinio mokymo bazę atnaujinusios įstaigos

Eil. Nr.	Mokymo įstaigos pavadinimas	Projekto sritis (Mokymo įstaigoje vykdomos mokymo programos, į kurias orientuotas projektas)
1	Kelmės profesinio rengimo centras	Mūrininkų, tinkuotojų, apdailininkų, stalių staklių, statybos stalių darbų ir pirminių stalių įgūdžių.
2	Kėdainių profesinio rengimo centras	1) Automobilių elektros įrengimų remontininko; 2) automobilių remontininko; 3) automobilių kėbulų remontininko; 4) tarptautinių vežimų vairuotojo ekspeditoriaus; 5) logisto ekspeditoriaus; 6) technikos priežiūros verslo darbuotojo.
3	Jonavos politechnikos mokykla	Elektros įrenginių elektromechanikų ir suvirinimas.
4	Tauragės profesinio rengimo centras	Automobilių remontininko, automobilių kėbulų remontininko, automobilių elektros įrengimų remontininko, technikos priežiūros verslo darbuotojo, technikos šaltkalvio remontininko.

5	Biržų politechnikos mokykla	Virėjo, apdailininko (statybininko) ir automobilių remontininko mokymo programų infrastruktūrą.
6	Raseinių technologijos ir verslo mokykla	Automobilių mechaniko mokymo programą ir tarptautinių vežimų vairuotojo ekspeditoriaus mokymo programą.
7	Mažeikių politechnikos mokykla	Suvirinimo, autoremonto, virejo.
8	Žeimelio žemės ūkio mokykla	Automobilių remontininkų ir suvirintojų.
9	Veisiejų technologijos ir verslo mokykla	Apdailininko (statybininko), statybų verslo paslaugų teikėjo.
10	Švenčionių profesinio rengimo centras	Apdailininko, automobilių kėbulų remontininko, miško darbininko, padavėjo ir barmeno, pardavėjo mokymo programas.
11	Lietuvos reabilitacinis profesinio rengimo centras	Šaltkalvio ir suvirintojo specialybių.
12	Vilkijos žemės ūkio mokykla	Kompiuterio ir organizacinės technikos operatoriaus specialybę.
13	Smalininkų technologijų ir verslo mokykla	Automechaniko.
14	Kuršėnų politechnikos mokykla	Automobilių remontininkai bei padavėjai ir barmenai.
15	Rokiškio technologijos, verslo ir žemės ūkio mokykla	Metalo apdirbimo staklininko ir automobilių mechaniko.
16	Daugų technologijos ir verslo mokykla	Automobilių mechaniko ir viešbučių darbuotojo.
17	Kupiškio technologijos ir verslo mokykla	Betonuotojų, mūrininkų, tinkuotojų, apdailos plokščių montuotojų, pastatų šiltintojų, plytelių klojėjų, apdailininkų.
18	Kauno miškų ir aplinkos inžinerijos kolegija	Medienos ruošos specialistai.
19	Amatų mokykla Sodžiaus meistrai	Dailidės.
20	Dieveniškų technologijų ir verslo mokykla	Priežiūros verslo darbuotojų ir technikos šaltkalvių remontininkų.
21	Kretingos technologijos ir verslo mokykla	Automobilių remontininkų, technikos priežiūros verslo darbuotojo.

2014-2020 m. programavimo laikotarpiu reikėtų kompleksiskai sutvarkyti profesinio mokymo įstaigų infrastruktūrą, kad visos jų teikiamos paklausios programos būtų tinkamai aprūpintos, o mokymosi aplinka taptų patraukli besimokantiejiems – jaunimui ir suaugusiems žmonėms (plačiau žr. šios analizės 4.2 skyrių).

2.3. Investicijų į profesinio mokymo modulinį programų rengimą rezultatų apžvalga

2007–2013 m. programiniu laikotarpiu, siekiant padidinti profesinio mokymo programų atitiktį darbo rinkos poreikiams ir pagerinti profesinio mokymo kokybę, buvo įgyvendintas projektas „Kvalifikacijų formavimas ir modulinio profesinio mokymo sistemos kūrimas“ (ŽIPVP priemonės „Aukščiausios kokybės formaliojo ir neformaliojo mokymo paslaugų teikimas“ (VP1-2.2-ŠMM-04-V) remiama veikla), kuriam įgyvendinti palankias prielaidas sudarė 2010 m. patvirtintas „Formaliojo profesinio mokymo programų rengimo ir

įteisinimo tvarkos aprašas“. Juo nustatyta profesinio mokymo modulių programos keitimo, rengimo ir vertinimo tvarka.

Įgyvendinant ŽIPVP buvo parengta 40 modulių programų jas siejant su profesiniais standartais ne mažiau kaip 25-iuose švietimo posirčiuose. Taip pat buvo išmokyti 150 modulių programų rengėjų. Tikimasi, jog modulinis mokymas į profesinio mokymo sistemą atneš:

1. daugiau lankstumo; bus galima paprasčiau pritaikyti programų mokymo turinį prie kintančių ūkio poreikių (kintant technologijoms, reikės keisti ne visą programą, o atskirus modulius);
2. veiksmingesnį ankstesnio mokymosi ar neformaliuoju būdu įgytų žinių ir gebėjimų įskaitymą;
3. didesnę kvalifikacijos įgijimo būdų įvairovę (tarp jų dalį kvalifikacijai reikalingų kompetencijų įgijimą dalimis);
4. didesnes profesinę kvalifikaciją įgijusių asmenų įsidarbinimo galimybes;
5. mokymosi ir profesinės veiklos mobilumą.

„Europos socialinio fondo finansuojamų veiklų švietimo ir mokslo srityje įgyvendinimo rezultatų analizė: ikimokyklinis, bendrasis ugdymas, profesinis mokymas“ I tarpinės ataskaitos rezultatai atskleidė, jog šis projektas turėtų būti tęsiamas ir ateityje. Yra poreikis, kad būtų sukurta apie 150 modulių mokymo programų.

2.4. Profesinio mokymo įstaigose dirbančių mokytojų technologinių kompetencijų tobulinimo rezultatų apžvalga

Įgyvendinant 2007-2013 m. programinio laikotarpio ES SF lėšomis finansuotą projektą „Profesijos mokytojų ir dėstytojų tobulinimo sistemos sukūrimas ir įdiegimas“ (VP1-2.2-ŠMM-02-V-02-001), profesijos mokytojų kvalifikacijai tobulinti buvo parengta 100 technologinių kompetencijų ir tobulinimo programų 12-ai ūkio sektorių. Pagal šias programas įgyvendinant projektą realioje darbo vietoje mokėsi 580 profesijos mokytojų ir 70 kolegijų dėstytojų. Mokymuose darbdavių asociacijos per savo narius mokė dirbti su naujausiomis įmonėse naudojamomis technologijomis. Visgi pasiekti rezultatai nėra pakankami norint užtikrinti pakankamą žmogiškųjų išteklių profesinio mokymo srityje kokybę. Profesinio mokymo srityje dirba apie 2000 mokytojų, tad vos dešimtadalis apmokytų profesijos mokytojų neužtikrins siektinų pokyčių profesinio mokymo kokybės srityje.

2.5. Investicijų į profesinio mokymo įstaigų veiklos kokybės užtikrinimą rezultatų apžvalga

2007– 2013 m. programiniu laikotarpiu buvo skirta lėšų projektams, kuriuos įgyvendinant buvo sistemingai diegiamos vidinės įstaigų veiklos ir mokymo kokybės užtikrinimo sistemos (ŽIPVP priemonės „Aukščiausios kokybės formaliojo ir neformaliojo mokymo paslaugų teikimas“ (VP1-2.2-ŠMM-04-V) remiama veikla). 2014 m. tokias kokybės vadybos sistemas buvo įsidiegusios 79 profesinio mokymo institucijos. Tad tikėtina, jog valdymo sustiprinimas įdiegiant vidinius profesinio mokymo kokybės mechanizmus profesinio mokymo institucijose sudarys geresnes prielaidas efektyviau ir sklandžiau įgyvendinti infrastruktūrinius projektus ir pereiti prie mokymo, grįsto modulinėmis programomis.

Apibendrinimas.

2007–2013 m. laikotarpiu įgyvendintomis ir įgyvendinamomis politikos priemonėmis buvo siekiama mažinti didelį atotrūkį tarp šalies ūkyje ir mokymo reikmėms naudojamų technologijų; profesinio mokymo įstaigų abiturientų įgytų kompetencijų neatitiktį darbo rinkos poreikiams ir mažėjančią mokinių, besirenkančių profesinio mokymo institucijas, dalį.

Minimu programavimo laikotarpiu padaryta pažanga sudaro rimtas prielaidas sustiprinti profesinio mokymo vaidmenį, rengiant kvalifikuotus specialistus.

Vertintina tai, kad suaugusiųjų švietimo sritis išlieka nepakankamai išplėtotą bendrame šalies švietimo kontekste, o Lietuvoje 25-64 metų gyventojų, dalyvavusių formaliajame ar neformaliajame mokyme, dalis yra 1,6 karto mažesnė nei ES šalių vidurkis (atitinkamai, 5,7 proc. ir 9 proc.), o nuo strategijos „Europa 2020“ siekinio (15 proc.) ji skiriasi 2,6 karto ir pagal CEDEFOP darbo rinkos kaitos prognozes **Lietuvai, ilgalaikėje perspektyvoje profesinio mokymo sektorius neturėtų trauktis (gal net turėtų plėstis), tačiau jam bus keliamas projektuojamo profesinio mokymo kokybės, tinklo (sistemos) veiklos efektyvinimo, įgyvendinant Mokymosi visą gyvenimą kvalifikacijos sandarą (ypač didelį dėmesį skiriant mažai išplėtotoms 1-2 ir 5 lygmenų programoms ir veiksmingam visų lygmenų kvalifikacijų sąveikos užtikrinimui), kokybiškų paslaugų suaugusiesiems teikimo bei aprėpties didinimo (sprendžiant kaitumo, darbo jėgos efektyvumo didinimo) tikslas.**

3. PROFESINIO MOKYMO ĮSTAIGŲ TINKLO PERTVARKOS GAIRĖS: INVESTAVIMO APRĖPTIS

Lietuvos profesinio mokymo įstaigų tinklui nuo nepriklausomybės atkūrimo pradžios buvo būdingos kelios problemos.

1. *Neoptimalumas*. Lietuvoje didžiąją dalį profesinio mokymo įstaigų tinklo sudarė smulkios, negalinčios naudotis masto ekonomijos privalumais, įstaigos, kurioms buvo sunku patenkinti darbdavių poreikius rengiant kvalifikuotus specialistus, o valstybei savo ruožtu jų išlaikymas ilgainiui tapo per brangus. Todėl nuo 2000-ųjų pradėtas tinklo optimizavimas, kuris tęsiamas iki šiol. Juo siekiama vykdyti profesinio mokymo programas teritoriniu principu; racionaliau naudoti profesiniam mokymui skirtas lėšas ir išteklius; veiksmingiau panaudoti mokymo patalpas, ieškant galimybių atsisakyti dalies mokymo patalpų taip taupant lėšas, skirtas mokymo patalpų eksploatacijai; užtikrinti mokiniams didesnes pasirinkimo galimybes ir geresnę teikiamų paslaugų kokybę. Optimizuojant profesinio mokymo tinklą dalis įstaigų buvo sujungtos į daugiafunkčius regioninius profesinio rengimo centrus. Lyginant su 1997 m., 2015 m. profesinio mokymo įstaigų tinklas sumažėjo trečdaliu: nuo 107 iki 76.
2. *Neracionalumas*. Iki 2008 m. Lietuvoje egzistavo dvi profesinio mokymo sistemos (jaunimui, t. y. profesinės mokyklos, ir suaugusiesiems, t. y. darbo rinkos profesinio mokymo centrai). Tai trukdė racionalų lėšų paskirstymą. Todėl 2008 m. patvirtinus Profesinio mokymo įstatymą, abi profesinio mokymo sistemos buvo sujungtos į vieną. Tai sudarė prielaidą tikslingiau panaudoti tiek materialiuosius, tiek žmogiškuosius išteklius.

Kartu su profesinio mokymo įstaigų tinklo optimizavimu siekiant patobulinti profesinio mokymo įstaigų valdymą, nuo 2003 m. imtas vykdyti ir profesinių mokymo įstaigų reorganizavimas iš biudžetinių į viešąsias įstaigas. Pastebėta, jog pastarojo tipo įstaigoms padidėjo galimybės dalyvauti tarptautiniuose projektuose, sustiprėjo ryšiai su darbdaviais, pagerėjo šių mokymo įstaigų įvaizdis ir pripažinimas – jos buvo patrauklesnės ketinantems stoti į profesinio mokymo įstaigas mokiniams. Tai rodo didesnis į viešąsias profesinio mokymo įstaigas priimamų mokinių skaičius.

3.1. Profesinio mokymo įstaigų tinklo pertvarka 2014-2016 m.

2014 m. liepos 18 d. LR Švietimo ministro įsakymu Nr. V-666 patvirtintas valstybinių profesinio mokymo įstaigų, kuriose Švietimo ir mokslo ministerija įgyvendina savininko (dalininko) teises ir pareigas, tinklo pertvarkos 2014–2016 metų bendrasis planas (toliau – Planas) numato valstybinių profesinio mokymo įstaigų, kuriose Švietimo ir mokslo ministerija įgyvendina savininko (dalininko) teises ir pareigas, tinklo pertvarką 2014–2016 metais (toliau – Tinklo pertvarka), jos tikslą, uždavinius, prioritetus, pagrindinius rezultatų rodiklius, valstybinių profesinio mokymo įstaigų, kuriose Švietimo ir mokslo ministerija įgyvendina savininko (dalininko) teises ir pareigas reorganizavimo, likvidavimo, pertvarkymo ir struktūrinių pertvarkymo planą ir kitas Tinklo pertvarkos kryptis. Plano paskirtis – racionaliai naudojant išteklius sukurti veiksmingai veikiančią, prieinamą profesinio mokymo įstaigų, teikiančių darbo rinkos poreikius atitinkančias profesinio mokymo programas, tinklą ir sudaryti palankias sąlygas asmenims įgyti kvalifikaciją, pagrindinį ar vidurinį išsilavinimą pagal poreikį gauti pedagoginę, psichologinę, specialiąją pedagoginę, socialinę pedagoginę ir kitą švietimo pagalbą.

Tinklo *pertvarkos tikslas* – sudaryti mokiniams didesnes mokymosi pasirinkimo galimybes, kokybišką profesinio mokymo ir bendrojo ugdymo programų įgyvendinimą ir veiksmingesnį išteklių paskirstymą.

Tinklo *pertvarkos uždaviniai*: 1) optimizuoti valstybinių profesinio mokymo įstaigų tinklą; 2) optimizuoti vykdomų profesinio mokymo programų, skirtų pirmai kvalifikacijai įgyti, pasiūlą teritoriniu principu; 3) pagerinti švietimo pagalbos teikimą profesinio mokymo įstaigose; 4) atnaujinti mokymo aplinką. Tinklo *pertvarkos prioritetai*: 1) geresnių sąlygų sudarymas mokymosi kokybei užtikrinti; 2) mokymosi aplinkos pagerinimas; 3) efektyvus žmogiškųjų, ūkio ir finansų resursų panaudojimas; 4) profesinio mokymo programų pasiūlos atitiktis darbo rinkos poreikiams; 5) kokybiško profesinio mokymo prieinamumas. Numatomas Tinklo pertvarkos vertinimas:

Uždavinys	Pagrindiniai rezultatų rodikliai iki 2016 m. gruodžio 31 d.
<i>Optimizuoti valstybinių profesinio mokymo įstaigų tinklą</i>	1. Bendras patalpų plotas, tenkantis įstaigos 1 mokiniui, 5% mažesnis nei 2013 m.
	2. Bendrabučiuose esančių laisvų vietų skaičius 20 % mažesnis nei 2013 m.
	3. 65 juridiniai asmenys. Dalis profesinio mokymo įstaigų reorganizuojama į profesinio mokymo įstaigų skyrius.
<i>Optimizuoti vykdomų profesinio mokymo programų, skirtų pirmai kvalifikacijai įgyti, pasiūlą teritoriniu principu</i>	1. Profesinio mokymo įstaigose, esančiose toje pačioje gyvenamojoje vietovėje, panaikinama 30 proc. dubliuojamų profesinio mokymo programų.
<i>Pagerinti švietimo pagalbos teikimą profesinio mokymo įstaigose</i>	1. Psichologus turi ne mažiau kaip 70 proc. mokyklų
	2. Socialinius pedagogus turi ne mažiau kaip 70 proc. mokyklų
	3. Specialiuosius pedagogus turi ne mažiau kaip 70 proc. mokyklų
<i>Atnaujinti mokymo aplinką</i>	1. Įsteigtas 41 sektorinis praktinio mokymo centras
	2. 60 proc. profesijos mokytojų parengti mokyti su sektoriinių praktinio mokymo centrų įranga ir priemonėmis
	3. Sukurtos modulinės profesinio mokymo programos (60 proc. visų įgyvendinamų programų), paremtos sektoriiniuose praktinio mokymo centruose įdiegtos įrangos ir priemonių naudojimu
	4. Ne mažiau kaip 40 proc. visų profesinio mokymo įstaigų besimokančių asmenų atliks dalį praktinio mokymo sektoriiniuose praktinio mokymo centruose.

Tinklo pertvarkos planas:

Eil. Nr.	Profesinio mokymo įstaigos pavadinimas	Planuojamas reorganizavimas, pertvarkymas ar struktūros pertvarka	Terminas (metai)	Pastabos
1.	Alytaus profesinio rengimo centras	1. Atlikti struktūrinę pertvarką likviduojant Balbieriškio skyrių	2015	Atlikta
		2. Prijungti Druskininkų amatų mokyklą	2016	LRV pavedimu 2017 m. inicijuojamas Vilniaus turizmo mokyklos ir Žirmūnų DRC jungimas, kurio metu kompleksiskai bus sprendžiamas ir profesinių mokyklų optimizavimo Druskininkuose klausimas (žr. 29 punktą)
2.	Anykščių technologijos mokykla	Sujungti su savivaldybės bendrojo ugdymo mokykla	2016	Savivaldybei atsisakius, bus modeliuojamas kitas sprendimas (žr. 30 punktą)
3.	Aukštadvario žemės ūkio mokykla	Sujungti su savivaldybės bendrojo ugdymo mokykla	2016	Savivaldybei atsisakius, bus modeliuojamas kitas sprendimas (žr. 32 punktą)
4.	Bukiškių žemės ūkio mokykla	Reorganizuojant sujungti su Vilniaus automechanikos ir verslo mokykla	2015	Atlikta
5.	Daugų technologijos ir verslo mokykla	Sujungti su savivaldybės bendrojo ugdymo mokykla	2016	Nebaigtos derybos su savivaldybe. Joms nepavykus, bus modeliuojama 29 punkte numatyta situacija
6.	Druskininkų amatų mokykla	Reorganizuojant sujungti su Alytaus profesinio rengimo centru	2016	LRV pavedimu 2017 m. inicijuojamas Vilniaus turizmo mokyklos ir Žirmūnų DRC jungimas, kurio metu kompleksiskai bus sprendžiamas ir profesinių mokyklų optimizavimo Druskininkuose klausimas (žr. 29 punktą)
7.	Elektrėnų profesinio mokymo centras	Prijungti Kaišiadorių technologijų ir verslo mokyklą	2016	Žr. 32 punktą
8.	Joniškėlio Igno Karpio žemės ūkio ir paslaugų mokykla	Sujungti su savivaldybės bendrojo ugdymo mokykla	2016	Nebaigtos derybos su savivaldybe. Joms nepavykus, bus modeliuojama 26 punkte numatyta situacija
9.	Joniškio žemės ūkio mokykla	Atlikti struktūros pertvarką, likviduojant Gruzdžių skyrių	2014	Atlikta

10.	Kaišiadorių technologijų ir verslo mokykla	Sujungti su Elektrėnų profesinio mokymo centru	2016	Trakų savivaldybei atsisakius įgyvendinti 3 punktą, bus modeliuojamas kitas sprendimas (žr. 32 punktą)
11.	Kauno ryšinininkų mokykla	Pakeisti mokyklo teisinę formą iš biudžetinės įstaigos į viešąją įstaigą	2014	Atlikta. Pakeistas pavadinimas (dabar – Kauno informacinių technologijų mokykla)
12.	Kauno statybininkų rengimo centras	Pakeisti mokyklo teisinę formą iš biudžetinės įstaigos į viešąją įstaigą Reorganizuoti jungiant su Kauno mechanikos mokykla	2016	Nuo 2016-09-01 mokyklos sujungiamos
13.	Kauno mechanikos mokykla	Sujungti su Kauno statybininkų rengimo centru	2016	Nuo 2016-09-01 mokyklos sujungiamos
14.	Kelmės profesinio rengimo centras	Atlikti struktūros pertvarką, likviduojant Tytuvėnų skyrių	2016	
15.	Klaipėdos laivininkų mokykla	Pakeisti mokyklo teisinę formą iš biudžetinės įstaigos į viešąją įstaigą Reorganizuoti jungiant su Klaipėdos laivų statybos ir remonto mokykla	2016	Neįgyvendinta dėl Klaipėdos laivų statybos ir remonto mokyklos dalininkų prieštaravimo
16.	Klaipėdos laivų statybos ir remonto mokykla	Reorganizuoti jungiant su Klaipėdos laivininkų mokykla	2016	Neįgyvendinta dėl Klaipėdos laivų statybos ir remonto mokyklos dalininkų prieštaravimo
17.	Panevėžio Margaritos Rimkevičaitės technologinė mokykla	Reorganizuoti jungiant su Panevėžio prekybos ir paslaugų verslo mokykla	2016	Nuo 2016-09-01 mokyklos sujungiamos
18.	Panevėžio prekybos ir paslaugų verslo mokykla	Reorganizuoti jungiant su Panevėžio Margaritos Rimkevičaitės technologinė mokykla	2016	Nuo 2016-09-01 mokyklos sujungiamos
19.	Simno žemės ūkio mokykla	Sujungti su savivaldybės bendrojo ugdymo mokykla	2016	Nebaigtos derybos su savivaldybe. Joms nepavykus, bus modeliuojama 29 punkte numatyta situacija
20.	Smalininkų technologijų ir verslo mokykla	Sujungti su savivaldybės bendrojo ugdymo mokykla	2016	Bus svarstomas dėl jungimo su Tauragės profesinio rengimo centru

21.	Tauragės profesinio rengimo centras	Atlikti struktūros pertvarką, likviduojant Pajūrio skyrių	2014	Atlikta
22.	Veisiejų technologijos ir verslo mokykla	Sujungti su savivaldybės bendrojo ugdymo mokykla	2016	Nebaigtos derybos su savivaldybe. Joms nepavykus, bus modeliuojama 29 punkte numatyta situacija
23.	Vilkijos žemės ūkio mokykla	Sujungti su savivaldybės bendrojo ugdymo mokykla	2016	
24.	Vilniaus automechanikos ir verslo mokykla	Prijungti Bukiškių žemės ūkio mokyklą	2015	Atlikta
25.	Žeimelio žemės ūkio mokykla	Sujungti su savivaldybės bendrojo ugdymo mokykla	2016	Nebaigtos derybos su savivaldybe. Joms nepavykus, bus modeliuojama 26 punkte numatyta situacija
Papildomos priemonės klasterizuojant netolimoje geografinėje aplinkoje veikiančias profesinio mokymo įstaigas (galimos kryptys)				
26.	Svarstyti galimybę perspektyvoje į vieną juridinį asmenį sujungti šiaurės Lietuvos profesinio mokymo įstaigas: Joniškio žemės ūkio mokyklą, Biržų technologijų ir verslo mokymo centrą, Žeimelio bei Joniškėlio profesinio mokymo įstaigas.			
27.	Svarstyti galimybę perspektyvoje į vieną juridinį asmenį sujungti šiaurės vakarų Lietuvos profesinio mokymo įstaigas prie Plungės technologijų ir verslo mokyklos prijungti Skuodo kaimo verslų, amatų ir paslaugų mokyklą, Kretingos technologijos ir verslo mokyklą, Mažeikių politechnikos mokyklą ir likviduojamos Žemaitijos kolegijos profesinio mokymo skyrių.			
28.	Svarstyti galimybę perspektyvoje į vieną juridinį asmenį sujungti Visagino ir Švenčionių profesinio rengimo centrus.			
29.	Svarstyti galimybę perspektyvoje į vieną juridinį asmenį sujungti Alytaus regiono profesinio mokymo įstaigas			
30.	Svarstyti galimybę perspektyvoje į vieną juridinį asmenį sujungti Utenos regiono profesinio mokymo įstaigas			
31.	Svarstyti galimybę perspektyvoje į vieną juridinį asmenį sujungti Šilutės profesinio mokymo įstaigas			
32.	Svarstyti galimybę perspektyvoje į vieną juridinį asmenį sujungti Elektrėnų, Aukštadvario, Kaišiadorių profesinio mokymo įstaigas			
33.	Svarstyti galimybę perspektyvoje į vieną juridinį asmenį sujungti Tauragės, Raseinių, Smalininkų profesinio mokymo įstaigas			

3.2. „Dviejų lygmenų“ profesinio mokymo įstaigų tinklo vizija

Igyvendinant 3.1 poskyryje pateiktoje lentelėje išvardintas priemones ir planuojant (plačiau žr. šios analizės 4 dalį) investicijas į profesinio mokymo sistemos jaunimo (pirminis profesinis mokymas) ir suaugusiųjų (tęstinis profesinis mokymas) praktinio mokymo infrastruktūra siekiama sukurti dviejų lygmenų logika grindžiamą šalies profesinio mokymo įstaigų tinklą:

1. Įstaigos valdančios vieną ar kelis sektorinius praktinio mokymo centrus (SPMC)*;
2. Kitos profesinio mokymo įstaigos (PMĮ), kurių sudėtyje nėra sektorinio praktinio mokymo centro (SPMC)**.

* Esminiu pirmojo lygmens PMĮ skiriamuoju bruožu jau dabar yra ryškėjanti tokių *įstaigų specializacija*, itin veiksminga įstagoms veikiant *didesniuose šalies regionų miestuose*, kuriuose tradiciškai jau yra įkurtas vienas ar keli tam tikro regiono ūkio specifika (regione veikiančių įmonių specializavimas ir regiono užimtųjų pasiskirstymą pagal ekonomines veiklos rūšis) atliepančių ūkio šakų SPMC. Tikslingai toliau investuojant į SPMC, **pirmojo lygmens įstaigos sudarytų daugumą specializuotų, sudėtingesne praktinio mokymo įranga aprūpintų, PMĮ dali, kartu būsiančių ir tinklo veiklos pagrindu.**

** Dažniau *nuo regiono centro nutolusioms* antrojo tipo *įstaigoms* tradiciškai būdingas ir *planuojamomis investicijomis yra skatinamas daugiasektoriškumas*, šių PMĮ praktinio mokymo erdvėse sukuriant mokymo reikmėms pakankama - "startine" - tam tikros ūkio šakos specialistams ruošti skirtoms programoms realizuoti reikiama, praktinio mokymo įranga aprūpintas bazes. Atsižvelgiant į realius esamus tam tikro regiono profesinio praktinio mokymo poreikius ir regione dominuojančių ūkio šakų raidos tendencijas, **antrojo lygmens PMĮ bendrame tinkle galėtų sudaryti dinamiškus - lankstumu pasižyminčių įstaigų - klasterius, kurių raida tiesiogiai koreliuotų su regiono ūkio raidos tendencijomis.**

Visose tinklo įstaigose galėtų būti teikiamos, tiek pirminio, tiek tęstinio profesinio mokymo paslaugos, visgi viena iš pagrindinių bendro PMĮ tinklo veiksmingumą užtikrinančių sąlygų yra skirtingų lygmenų PMĮ tarpusavio sąveika, užtikrinant antrojo lygmens PMĮ veiklos papildomumą pirmuoju PMĮ lygmeniu. T.y. antrojo lygmens įstaigose įgijus bazines kompetencijas, jų tolimesnis plėtojimas arba aukštesnę pridėtinę vertę kuriančių asmenų profesinių kompetencijų įgijimas turėtų būti užtikrintas pirmojo lygmens įstaigose, sukuriant galimybes antrojo lygmens PMĮ mokiniams mokymo procese naudotis pirmojo lygmens įstaigose sutelkta sudėtingesne praktinio mokymo įranga.

Pirmojo lygmens įstaigose galėtų būti teikiamos ne vien pirminio ir tęstinio profesinio mokymo paslaugos – šiose įstaigose (SPMC) sukurtos praktinio mokymo bazės turi būti tokio technologijų pažangumo ir sudėtingumo lygio, kad: 1) šis būtų pakankamas asmeniui suteikti darbdavių lūkesčius atitikiančią profesinę kvalifikaciją; 2) baze galėtų naudotis ir aukštesnių švietimo lygmenų įstaigų (kolegijų, universitetų) teikiamų paslaugų gavėjai – studentai.

3.3. Investavimo į „Kompetencijų centrus“ - SPMC tinklo įstaigose - prielaidos

Esant užtikrintai tinklą sudarančių įstaigų veiklos sinergijai, **dalyje pažangiausių ir geriausių veiklos rodiklius demonstruojančių** (žr. 4.1.1. poskyrį) **pirmojo lygmens įstaigų galės būti įsteigtos eksperimentinės-metodologinės „laboratorijos“ – tam tikro sektoriaus kompetencijų centrai**, aprūpinti sektoriaus profesinio praktinio mokymo reikmes "peržengiančia" technologine ir laboratorine įranga, kuri būtų skirta:

- atlikti sektoriaus verslo įmonių užsakomuosius eksperimentinius tyrimus, skirtus sukurti naujus technologinius procesus arba padidinti kasdieninėje praktikoje taikomų technologinių procesų veiksmingumą;
- vykdyti tarptautinius sektoriaus profesijų naujų mokymų metodų kūrimo (eksperimentinius) projektus;
- testuoti (eksperimentuoti) kompetencijų centre sukurtus inovatyvius sektoriaus profesijų mokymų metodus;
- vykdyti bandomąsias naujai sukurtų sektoriaus profesijų mokymo programų ar jų modulių simuliacijas;

- vykdyti sektoriaus profesijų mokymo galimybių pozicionavimo ir paties profesinio mokymo populiarinimo – jaunimo ir suaugusiųjų švietimo - iniciatyvas.

Plėtojant prie SPMC įkurtų kompetencijų centrų veiklą, juose taip pat būtų:

- nustatomi sektoriaus profesijų mokytojų bei sektoriaus specialybių praktinio mokymo meistrų mokymosi ir kvalifikacijos tobulinimo poreikiai;
- organizuojamas ir vykdomas pirminis sektoriaus profesijų mokytojų ir praktinio mokymo meistrų rengimas, realizuojant tęstinio kvalifikacijos tobulinimo programas;
- organizuojamas ir vykdomas sektoriaus profesijų mokytojų ir praktinio mokymo meistrų tęstinis profesinis mokymas, panaudojant SPMC sutelktą infrastruktūrą;
- organizuojamas sektoriaus profesijų mokytojų ir praktinio mokymo meistrų technologinių ir didaktinių kompetencijų vertinimas/įsivertinimas;
- organizuojamas ir vykdomas nuotolinis profesinio mokymo įstaigų pedagoginio ir administracinio personalo mokymas, vykdant sektoriaus profesinio mokymo didaktinių ir metodinių naujovių sklaidą;
- organizuojamas ir vykdomas moksleivių profesinis orientavimas ir bendrojo lavinimo mokytojų kvalifikacijos tobulinimas sektoriaus technologijų srityje.

4. 2014-2020 M. PROGRAMAVIMO LAIKOTARPIO INVESTICIJŲ Į PROFESINIO MOKYMO INFRASTRUKTŪRĄ LOGIKA: INVESTAVIMO PLANAVIMAS

2014–2020 m. laikotarpiu numatoma plėtoti sektorinius praktinio mokymo centrus, sutvarkyti centrus valdančių profesinio mokymo įstaigų bendrabučius, kad juose galėtų apsistoti mokiniai iš kitų įstaigų ir tęstinio mokymosi programų dalyviai bei modernizuoti kitas susijusias centrų švietimo erdves.

Greta numatoma plėtoti infrastruktūrą, reikalingą kokybiškai vykdyti bazinį profesinį mokymą kitose profesinio mokymo įstaigose, kuriose nėra sektorinio praktinio mokymo centro. Tai sudarys sąlygas pasiūlyti jaunimui ir suaugusiesiems kokybiško mokymosi galimybes netoli jų gyvenamos vietos, su mobilumo galimybe užbaigti praktinį mokymą aukšto technologinio lygio sektoriniame praktinio mokymo centre.

4.1. Investavimas į sektorinius praktinio mokymo centrus (SPMC)

2014-2020 m. investicijos į SPMC bus vykdomos įgyvendinant priemonės „Sektorinių praktinio mokymo centrų plėtra“ Nr. 09.1.2-CPVA-V-721 tikslus ir uždavinius. Priemonės intervencijos logika nusako du esminius parametrus:

- priemonei įgyvendinti skirtos lėšos gali būti skirtos tik toms profesinio mokymo įstaigoms, kuriose 2007-201m. programavimo laikotarpio lėšomis buvo pradėtas kurti SPMC;
- lėšos gali būti skirtos tik SPMC kokybiškai veiklai užtikrinti reikiamai praktinio mokymo įrangai, vidaus patalpų ir bendrabučių renovacijai, neperžiangiant paties SPMC poreikio ribų - investicijos privalo būti siejamos su tam ūkio sektoriui priskirtinų mokymo programų vykdymu, kurio praktinio mokymo poreikiams yra įkurtas SPMC.

Šio skyriaus pirmame poskyryje pateikiami projektiniai pasiūlymai dėl investavimo į SPMC projektų atrankos kriterijų ir šio skyriaus antrame poskyryje pateikiamos prielaidos dėl 2014-2020 m. investicijų į SPMC yra LR Švietimo ir mokslo ministro 2015 m. lapkričio 6 d. įsakymu Nr. V-851 buvo sudarytos darbo grupės darbo rezultatas.

Antrame šio skyriaus poskyryje pateikta investavimo prielaidų suvestinė yra parengta grupės nariams ne vien įvertinus profesinio mokymo įstaigų pateiktus projektinius pasiūlymus (dėl tolimesnių investicijų į SPMC bazę ir ją aptarnaujančią infrastruktūrą, bet ir įvykdžius tikslinius pažintinius vizitus į planuojamus plėtoti SPMC / susitikimus-diskusijas dėl investavimo tikslingumo su SPMC valdančių profesinio mokymo įstaigų atstovais.

Prielaidų atskaitos tašku pirmiausia yra šios analizės pirmoje dalyje apžvelgtos tam tikrų ūkio sektorių raidos tendencijos, antra – aiškus sprendimas plėtoti veiklą tik jau veikiančių SPMC, neplanuojant investicijų į naujus taškus bei esamuose taškuose neplanuojant kito - nei SPMC - sektoriaus poreikiams tenkinti reikiamų investicijų į praktinio mokymo įrangą, vidaus patalpas ar bendrabučius.

4.1.1. Pasiūlymas dėl investavimo į SPMC projektų atrankos kriterijų

Eil. Nr.	Sritis	Posritis	Indikatorius
1	VEIKLOS REZULTATŲ POTENCIALAS	Patirtis ūkio sektoriaus poreikių tenkinimo srityje	Pagal sektoriaus programas parengtų absolventų skaičius (asm.)
2			Pagal įgytą sektoriaus profesiją įsidarbiniusių absolventų dalis (proc.)
3			Pagal sektoriaus programas kvalifikaciją tobulinusių suaugusiųjų skaičius (asm.)
4	VALDYMO POTENCIALAS	Mokinių nubyreėjimas	Nubyreėjusių sektoriaus mokinių dalis (proc.)
5		Kėlę kvalifikaciją verslo įmonių darbuotojai	PMĮ savivaldybės teritorijoje veikiančių įmonių darbuotojų, kėlusių kvalifikaciją SPMC, skaičius (asm.)
6			Ne PMĮ savivaldybės teritorijoje veikiančių įmonių darbuotojų, kėlusių kvalifikaciją SPMC, skaičius (asm.)
7		Bendrieji mokymo rodikliai	Bendras SPMC kvalifikaciją tobulinusių asmenų skaičius
8			Bendras SPMC mokymo paslaugomis pasinaudojusių kitų šalies PMĮ mokinių skaičius
9			Bendras SPMC kvalifikaciją tobulinusių kitų šalies PMĮ profesijos mokytojų skaičius
10			Bendras mokykloje besimokančių asmenų skaičius
11	Besimokančiųjų suaugusiųjų asmenų skaičius (darbdavių siųsti asmenys, savo lėšomis besimokantieji, LDB siųsti asmenys ir kt.)		
11	Personalo kvalifikacijos tobulinimas	Kvalifikaciją tobulinusių SPMC profesijos mokytojų dalis (proc.)	
12	FINANSINIS POTENCIALAS		Iš mokymo veiklos SPMC uždirbtų lėšų kiekis (tūkst. EUR)
13			Sektoriaus vieno mokinio mokymo kaina per metus (EUR)

Projektai turi atitikti Mokymosi visą gyvenimą plėtros 2017-2020 metų veiksmų plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. V-536 „Dėl Mokymosi visą gyvenimą plėtros 2017-2020 metų veiksmų plano patvirtinimo“, nuostatas:

- būtina įsitikinti, ar projektas, projekto veiklos ir projekto vykdytojas atitinka Mokymosi visą gyvenimą plėtros 2017-2020 metų veiksmų plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. V-536 „Dėl Mokymosi visą gyvenimą plėtros 2017-2020 metų veiksmų plano patvirtinimo“ 3 skyriuje numatytus projektus, projektų veiklas ir galimus projektų vykdytojus.

4.1.2. Investavimo į SPMC planavimas

PASTABA: žemiau pateikiamoje lentelėje naudojamo žymėjimo reikšmės: **T** – tikslinga investuoti, **S** – svarstyti investavimo reikalingumas, **N** – netikslinga investuoti. Šiuo atveju pateikiamos preliminarios prielaidos. Galutinis sprendimas bus priimtas Švietimo ir mokslo ministro sudarytoje darbo grupėje, kaip numato Valstybės kontrolės išvados, konsultuojantis su verslo struktūromis ir profesinio mokymo teikėjais.

Ūkio sektorius, kurio poreikiams tenkinti yra įkurtas SPMC	Eil. Nr.	2007-2013 m. programinio laikotarpio ES SF lėšomis įkurtą SPMC valdanti profesinio mokymo įstaiga	Ar planuojamos investicijos 2014-2020 m.?	Planuojamo investavimo sritis			
				Praktinio mokymo įranga	Vidaus patalpos	Įranga kompetencijų centro veiklai	Bendrabutis
Elektros, dujų ir vandens tiekimo	1	Visagino technologijos ir verslo profesinio mokymo centras	T	T	T	T	T
	2	Vilniaus technologijų ir verslo profesinio mokymo centras	T	T	S	N	S
	3	Elektrėnų profesinio mokymo centras	S	S	S	S	S
Maisto produktų ir gėrimų pramonės	4	Kauno maisto pramonės ir prekybos mokymo centras	T	T	T	T	N
	5	Utenos regioninis profesinio mokymo centras	T	T	S	N	T
Medienos pramonės	6	Kauno technikos profesinio mokymo centras (buv. Kauno statybininkų rengimo centras)	T	T	T	T	N
Inžinerinės pramonės	7	Vilniaus technologijų ir verslo profesinio mokymo centras	N	N	N	N	N
	8	Alytaus profesinio rengimo centras	T	T	S	T	T
	9	Klaipėdos laivų statybos ir remonto mokykla	S	S	S	S	S
	10	Vilniaus Jeruzalės darbo rinkos mokymo centras	T	T	S	S	S
Kitos komunalinės, socialinės ir asmeninio aptarnavimo veiklos	11	Karaliaus Mindaugo profesinio rengimo centras	T	T	T	T	T
	12	Vilniaus paslaugų verslo darbuotojų profesinio rengimo centras	T	T	T	N	N

Ūkio sektorius, kurio poreikiams tenkinti yra įkurtas SPMC	Eil. Nr.	2007-2013 m. programinio laikotarpio ES SF lėšomis įkurtą SPMC valdanti profesinio mokymo įstaiga	Ar planuojamos investicijos 2014-2020 m.?	Planuojamo investavimo sritis			
				Praktinio mokymo įranga	Vidaus patalpos	Įranga kompetencijų centro veiklai	Bendrabutis
Didmeninės ir mažmeninės prekybos	13	Šiaulių profesinio rengimo centras	T	T	N	T	T
	14	Vilniaus turizmo ir prekybos verslo mokykla	T	T	T	N	T
	15	Panevėžio Margaritos Rimkevičaitės paslaugų ir verslo mokykla (prijungta Panevėžio prekybos ir paslaugų verslo mokykla)	S	S	S	N	S
	16	Utenos regioninis profesinio mokymo centras	T	T	S	N	N
Statybos	17	Vilniaus statybininkų rengimo centras	T	T	T	T	T
	18	Šiaulių profesinio rengimo centras	T	T	N	N	T
	19	Kauno statybos ir paslaugų mokymo centras (buv. Kauno socialinių paslaugų ir statybos verslo darbuotojų profesinio rengimo centras)	T	T	T	N	N
	20	Telšių regioninis profesinio mokymo centras	S	S	S	N	N
	21	Panevėžio profesinio rengimo centras	T	T	T	N	N
	22	Alytaus profesinio rengimo centras	T	T	N	N	N
Aprangos ir tekstilės pramonės	23	Klaipėdos technologijų mokymo centras (buv. Klaipėdos siuvimo ir paslaugų verslo mokykla)	T	T	N	T	T
Transporto ir sandėliavimo	24	Vilniaus geležinkelio transporto ir verslo paslaugų mokykla	T	T	T	N	N
	25	Vilniaus automechanikos ir verslo mokykla	T	T	T	T	N

Ūkio sektorius, kurio poreikiams tenkinti yra įkurtas SPMC	Eil. Nr.	2007-2013 m. programinio laikotarpio ES SF lėšomis įkurtą SPMC valdanti profesinio mokymo įstaiga	Ar planuojamos investicijos 2014-2020 m.?	Planuojamo investavimo sritis			
				Praktinio mokymo įranga	Vidaus patalpos	Įranga kompetencijų centro veiklai	Bendrabutis
	26	Marijampolės profesinio rengimo centras <i>(investicijos būtų skirtos tik projekto partnerio Ukmergės TVM valdomose patalpose specialios paskirties transporto naudojimo ir remonto PMC sukurti)</i>	T	T	N	N	T
	27	Panevėžio darbo rinkos mokymo centras	T	T	N	N	N
	28	Šiaulių darbo rinkos mokymo centras	T	T	N	N	N
	29	Klaipėdos Ernesto Galvanausko profesinio mokymo centras (buv. Klaipėdos profesinio mokymo ir reabilitacijos centras)	T	T	T	N	T
Variklinių transporto priemonių ir motociklų remonto	30	Vilniaus automechanikos ir verslo mokykla	T	T	T	T	N
	31	Kauno technikos profesinio mokymo centras (buv. Kauno statybininkų rengimo centras)	T	T	T	N	N
	32	Klaipėdos paslaugų ir verslo mokykla	T	T	N	N	T
Viešbučių ir restoranų	33	Klaipėdos turizmo mokykla	T	T	N	N	S
	34	Kauno maisto pramonės ir prekybos mokymo centras	T	T	T	T	N
	35	Vilniaus Žirmūnų darbo rinkos mokymo centras <i>(investicijos būtų skirtos tik centro Druskininkų filialo valdomose patalpose išbaigtam PMC sukurti, jei būtų nuspręsta šį filialą sujungti su Druskininkų dailiųjų amatų mokykla)</i>	T	T	T	N	N
	36	Panevėžio darbo rinkos mokymo centras	T	T	T	N	N
Žemės ūkio, miškininkystės	37	Alantos technologijos ir verslo mokykla	T	T	N	N	T

Ūkio sektorius, kurio poreikiams tenkinti yra įkurtas SPMC	Eil. Nr.	2007-2013 m. programinio laikotarpio ES SF lėšomis įkurtą SPMC valdanti profesinio mokymo įstaiga	Ar planuojamos investicijos 2014-2020 m.?	Planuojamo investavimo sritis			
				Praktinio mokymo įranga	Vidaus patalpos	Įranga kompetencijų centro veiklai	Bendrabutis
ir žuvininkystės	38	Šilutės žemės ūkio mokykla	T	T	T	N	T
	39	Joniškio žemės ūkio mokykla	T	N	T	N	T
	40	Marijampolės profesinio rengimo centras	T	T	N	N	N
	41	Plungės technologijų ir verslo mokykla	T	T	T	T	T

4.2. Investavimas į kitas (ne SPMC valdytojas) profesinio mokymo įstaigas

Šio skyriaus pirmame poskyryje pateikiami projektiniai pasiūlymai dėl investavimo į kitas (ne SPMC valdytojas) profesinio mokymo įstaigas projektų atrankos kriterijų yra LR Švietimo ir mokslo ministro 2015 m. lapkričio 6 d. įsakymu Nr. V-851 buvo sudarytos darbo grupės darbo rezultatas.

4.2.1. Pasiūlymas dėl investavimo į kitas (ne SPMC valdytojas) profesinio mokymo įstaigas projektų atrankos kriterijų

- 1. Kriterijus. Remtini projektai turi atitikti Mokymosi visą gyvenimą plėtros 2017-2020 metų veiksmų plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. V-536 „Dėl Mokymosi visą gyvenimą plėtros 2017-2020 metų veiksmų plano patvirtinimo“, nuostatas:**
 - Būtina įsitikinti, kad projekto veiklos ir pareiškėjas atitinka Mokymosi visą gyvenimą plėtros 2017-2020 metų veiksmų plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. V-536 „Dėl Mokymosi visą gyvenimą plėtros 2017-2020 metų veiksmų plano patvirtinimo“, I skyriaus 2.2.1.3 papunktyje nurodytą veiksmą ir II skyriuje nurodytą pareiškėją
 - Mokymosi visą gyvenimą plėtros 2017-2020 metų veiksmų planas yra vienintelis strateginis dokumentas, nustatantis bendras valstybės strategines veiklos kryptis profesinio mokymo plėtros srityje, siekiantis užtikrinti jų integralumą ir veiksmingumą. Atsižvelgiant į tai, kad veiksmų programoje numatyta, kad 2014–2020 m. programavimo laikotarpiu bus plėtojama infrastruktūra, reikalinga kokybiškai vykdyti bazinį profesinį mokymą kitose profesinio mokymo įstaigose, kuriose nėra sektorinio praktinio mokymo centro, o minėtame plane numatytas veiksmas „Infrastruktūros, reikalingos kokybiškai įgyvendinti bazinius profesinio mokymo modulius profesinio mokymo įstaigose, kuriose nėra SPMC“, teigtina, kad projektų atrankos kriterijus leis atrinkti projektus, kurie labiausiai prisidės prie veiksmų programos 9.1.2 konkretaus uždavinio „Padidinti kokybiško profesinio ir suaugusiųjų mokymo prieinamumą investuojant į infrastruktūrą“ efektyvaus įgyvendinimo.
 - Projektų atrankos kriterijus tiesiogiai prisideda prie priemonėi taikomo strateginio planavimo dokumento, t. y., Mokymosi visą gyvenimą plėtros 2017-2020 metų veiksmų plano, tikslų įgyvendinimo.
 - Projektų atrankos kriterijus nepagrįstai neišskiria tam tikros tikslinės grupės iš kitų.
- 2. Kriterijus. Projektų veiklos turi atitikti profesinio mokymo įstaigų strateginius veiklos planus:**
 - Būtina įsitikinti, ar suplanuotos projekto veiklos atitinka profesinio mokymo įstaigų (pareiškėjo ir partnerio (jeigu projektas vykdomas kartu su partneriu) strateginius veiklos planus, t. y., būtina įsitikinti, ar profesinio mokymo įstaigos(-ų), projekto metu numatoma įsigyti įranga, reikalinga kokybiškam profesinio mokymo programų bazinių modulių įgyvendinimui, atitinka tų profesinio mokymo įstaigų strateginių veiklos planų tikslus ir uždavinius.
 - Atsižvelgiant į tai, kad veiksmų programos 9 prioriteto aprašyme numatyta, kad didinant profesinio ir suaugusiųjų mokymo atitiktį darbo rinkos poreikiams, numatoma gerinti kokybiško praktinio mokymo prieinamumą sustiprinant bazinį profesinį mokymą profesinio mokymo įstaigose, nustatytas specialusis projektų atrankos kriterijus, kuris reikalauja, kad projektai atitiktų profesinio mokymo įstaigų strateginius veiklos planus, kuriuos rengiant turi būti atliekama situacijos (vidinės aplinkos ir išorinių veiksnių) analizė, siekiant nustatyti tolesnės plėtros kryptis,

derinant su regiono plėtros strategija, įvertintas absolventų įsidarbinimo lygis, mokymo programų atitiktis regiono ūkio šakų ir darbo rinkos poreikiams, o patys profesinio mokymo įstaigų strateginiai veiklos planai turi būti suderinti su susijusių ūkio šakų darbdavių ir (arba) darbdavių asociacijų atstovais. Pagrindinis dokumentas, kuriuo vadovaujantis rengiamas profesinio mokymo įstaigos strateginis veiklos planas yra Strateginio planavimo metodika, patvirtinta LRV 2002 m. birželio 6 d. nutarimu Nr. 827 „Dėl strateginio planavimo metodikos patvirtinimo“ (aktuali redakcija nuo 2011 m. gegužės 1 d.). Vadovaujantis šia metodika profesinių mokymo įstaigos strateginis veiklos planas rengiamas atlikus aplinkos analizę, vykdomų veiklų analizę, įvertinus pasiektus rezultatus ir turėtus išteklius numatytiems rezultatams pasiekti. Įvertinami aplinkos veiksniai, kurie daro įtaką įstaigos veiklai. Vadovaujantis šia metodika, strateginį veiklos planą sudaro: misija, numatomi veiklos prioritetai ir esminiai rodikliai, asignavimai prioritetams įgyvendinti, numatomi strateginiai tikslai ir priemonės, reikalingi ištekliams strateginiams tikslams įgyvendinti. Profesinių mokymo įstaigų vadovams yra organizuojami seminarai ir pasitarimai, kurių metu yra teikiama metodinė pagalba, kaip rengti įstaigos strateginį planą, taip pat yra teikiamos ir pavienės konsultacijos. Paskutinis pasitarimas vyko 2015 m. spalio 21 d. Profesinių mokymo įstaigoms buvo rekomenduota rengiant ar keičiant strateginius veiklos planus atlikti situacijos analizę, ištirti absolventų įsidarbinimą, darbo rinkos poreikius, įvertinti regiono plėtros ir vystymosi planus ir pan. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo 54 str. profesinių mokymo įstaigų strateginį veiklos planą, Mokyklos tarybos, savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos (valstybinės mokyklos – biudžetinės įstaigos), savivaldybės vykdomosios institucijos ar jos įgalioto asmens (savivaldybės mokyklos – biudžetinės įstaigos), savininko teises ir pareigas įgyvendinančios institucijos (dalyvių susirinkimas) (valstybinės ir savivaldybės mokyklos – viešosios įstaigos) savininko (dalyvių susirinkimas) (kitų mokyklų) pritarimu, tvirtina mokyklos, profesinio mokymo įstaigos, vadovas. Todėl projekto veiklų atitikimas profesinio mokymo įstaigų strateginiams veiklos planams padės užtikrinti, kad projektų rezultatai prisidės prie profesinio mokymo atitikties darbo rinkos poreikiams didinimo. Projektų atrankos kriterijus nepagrįstai neišskiria tam tikros tikslinės grupės iš kitų. Nustatytas kriterijus padės atrinkti tuos projektus, kurie atitinka darbo rinkos poreikius.

3. Kriterijus. Remtini projektai turi prisidėti prie to, kad būtų efektyviau įgyvendinama mokymo įstaigų tinklo ir mokymo išteklių optimizacija:

- Balų gauna projektai, kurių pareiškėjas ir (arba) partneris(-iai) yra tos profesinio mokymo įstaigos, kurios yra įtrauktos į Valstybinių profesinio mokymo įstaigų, kuriose Švietimo ir mokslo ministerija įgyvendina savininko (dalininko) teises ir pareigas, tinklo pertvarkos 2014–2016 metų bendrąjį planą, patvirtintą Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2014 m. liepos 18 d. įsakymu Nr. V-666 „Dėl Valstybinių profesinio mokymo įstaigų, kuriose Švietimo ir mokslo ministerija įgyvendina savininko (dalininko) teises ir pareigas, tinklo pertvarkos 2014–2016 metų bendrojo plano patvirtinimo“ (toliau – Valstybinių profesinio mokymo įstaigų tinklo pertvarkos 2014–2016 metų bendrasis planas), t. y., tos profesinio mokymo įstaigos, prie kurių numatoma prijungti kitas Valstybinių profesinio mokymo įstaigų tinklo pertvarkos 2014–2016 metų bendrajame plane įvardintas profesinio mokymo įstaigas.
- Balų gauna projektai, kurių pareiškėjas ir (arba) partneris(-iai) yra tos profesinio mokymo įstaigos, kurios yra įtrauktos į Valstybinių profesinio mokymo įstaigų, kuriose Švietimo ir mokslo ministerija įgyvendina savininko (dalininko) teises ir pareigas, tinklo pertvarkos 2014–2016 metų bendrąjį planą, patvirtintą Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2014 m. liepos 18 d. įsakymu Nr. V-666 „Dėl Valstybinių profesinio mokymo įstaigų, kuriose Švietimo ir mokslo ministerija

įgyvendina savininko (dalininko) teises ir pareigas, tinklo pertvarkos 2014–2016 metų bendrojo plano patvirtinimo“ (toliau – Valstybinių profesinio mokymo įstaigų tinklo pertvarkos 2014–2016 metų bendrasis planas), t. y., tos profesinio mokymo įstaigos, prie kurių numatoma prijungti kitas Valstybinių profesinio mokymo įstaigų tinklo pertvarkos 2014–2016 metų bendrajame plane įvardintas profesinio mokymo įstaigas.

- Veiksmų programos 9.1.2 uždavinio aprašyme numatyta plėtoti infrastruktūrą, reikalingą kokybiškai vykdyti bazinį profesinį mokymą profesinio mokymo įstaigose, kuriose nėra sektoriinių praktinio mokymo centrų, kas sudarys sąlygas pasiūlyti jaunimui ir suaugusiems kokybiško mokymosi galimybes, o nustatytas atrankos kriterijus prioritetą suteikia projektams, kuriuos įgyvendins planuojamos sujungti profesinio mokymo įstaigos, todėl sumažės projektų administravimo kaštai (vėliau ir profesinio mokymo įstaigų valdymo kaštai), todėl profesinio mokymo įstaigos daugiau lėšų ir laiko galės skirti praktinio mokymo įrangos, kuri yra būtina kokybiškai vykdyti bazinį profesinį mokymą, įsigijimui ir mokymo išteklių optimizavimui. Atsižvelgiant į tai galima teigti, kad projektų atrankos kriterijus prisidės prie to, kad būtų atrenkami projektai, labiausiai prisidedantys prie veiksmų programos 9.1.2 konkretaus uždavinio „Padidinti kokybiško profesinio ir suaugusiųjų mokymo prieinamumą investuojant į infrastruktūrą“ įgyvendinimo ir stebėsenos rodiklio „Investicijas gavusios vaikų priežiūros arba švietimo infrastruktūros pajėgumas“ pasiekimo.
- Projektų atrankos kriterijus tiesiogiai prisideda prie strateginio planavimo dokumento, t. y., Valstybinių profesinio mokymo įstaigų, kuriose Švietimo ir mokslo ministerija įgyvendina savininko (dalininko) teises ir pareigas, tinklo pertvarkos 2014–2016 metų bendrąjį plano įgyvendinimo, nes sudaro galimybes užtikrinti profesinio mokymo prieinamumą, t. y., racionaliai naudojant išteklius sukurti veiksmingai veikiantį, prieinamą profesinio mokymo įstaigų, teikiančių darbo rinkos poreikius atitinkančias profesinio mokymo programas, tinklą ir sudaryti palankias sąlygas asmenims įgyti kvalifikaciją, pagrindinį ar vidurinį išsilavinimą.
- Atrankos kriterijus išskiria projektus, kuriuos įgyvendins planuojamos sujungti profesinio mokymo įstaigos. Šis kriterijus padės užtikrinti, kad būtų sudarytos sąlygos pasiūlyti jaunimui ir suaugusiems kokybiško mokymosi galimybes, nes kuo mažiau lėšų ir laiko sąnaudų kartu įgyvendindamos projektą profesinio mokymo įstaigos skirs projekto administravimui, tuo daugiau projekto lėšų ir laiko galės skirti praktinio mokymo įrangos įsigijimui ir mokymo išteklių optimizavimui.

4. Kriterijus. Labiau skatintini projektai, kuriuose numatyta, kad projekto metu atnaujinta profesinio mokymo infrastruktūra pasinaudos kuo didesnis skaičius mokinių:

- Didesnį balą gauna projektai, kuriuose projekto metu atnaujinta (atnaujinimas apima atnaujintus pastatus bei įsigytą įrangą) infrastruktūra galės pasinaudoti kuo didesnis skaičius mokinių.
- Projektai suranguojami nuo didžiausių mokinių, pasinaudojusių projekto metu atnaujinta infrastruktūra, skaičių numatančių projektų iki mažiausių mokinių, pasinaudojusių projekto metu atnaujinta infrastruktūra, skaičių numatančių projektų.
- Mokinių skaičius pagrindžiamas tiesiogiai susiejant planuojamą plėtoti infrastruktūrą su įstaigos vykdomomis profesinio mokymo programomis ir tas programas baigusią mokinių skaičiaus per paskutinius 4 metus vidurkiu.
- Veiksmų programos 9.1.2 uždavinio aprašyme numatyta plėtoti infrastruktūrą, reikalingą kokybiškai vykdyti bazinį profesinį mokymą profesinio mokymo įstaigose, kuriose nėra sektoriinių praktinio mokymo centrų, kas sudarys sąlygas pasiūlyti jaunimui ir suaugusiems kokybiško mokymosi galimybes, o nustatytas atrankos kriterijus prioritetą suteikia projektams, kuriuose projekto metu atnaujinta

infrastruktūra galės pasinaudoti kuo didesnis skaičius mokinių, taip užtikrinant prieinamumą prie kokybiško profesinio mokymo didinimą. Atsižvelgiant į tai galima teigti, kad projektų atrankos kriterijus prisidės prie to, kad būtų atrankami projektai, labiausiai prisidedantys prie veiksmų programos 9.1.2 konkretaus uždavinio „Padidinti kokybiško profesinio ir suaugusiųjų mokymo prieinamumą investuojant į infrastruktūrą“ įgyvendinimo ir stebėsenos rodiklio „Profesinio mokymo įstaigų mokinių, kurie mokosi pagal veiksmų programą ERPF lėšomis atnaujintose įstaigose, dalis“ pasiekimo.

- Projektų atrankos kriterijus tiesiogiai prisideda prie priemonei taikomo strateginio planavimo dokumento, t. y., Mokymosi visą gyvenimą plėtros 2017-2020 metų veiksmų plano 2 tikslo „Garantuojant švietimo sistemos veiksmingumą, sukurti paskatų ir vienodų sąlygų mokytis visą gyvenimą sistemą, grįsta veiksminga pagalba atpažįstant save ir renkantis kelią veiklos pasaulyje“ įgyvendinimo, nes skatina investuoti į profesinio mokymo įrangą, kuria mokymo procese pasinaudos kuo didesnis mokinių skaičius, o tai leis lanksčiau ir efektyviau organizuoti mokymosi procesus.
- Atrankos kriterijus išskiria projektus, kuriuose projekto metu atnaujinta infrastruktūra galės pasinaudoti kuo didesnis skaičius mokinių. Šis kriterijus padės užtikrinti, kad būtų sudarytos sąlygos pasiūlyti jaunimui ir suaugusiems kokybiško mokymosi galimybes, nes kuo daugiau mokinių galės pasinaudoti atnaujinta infrastruktūra, tuo labiau bus užtikrinamas kokybiško profesinio mokymo prieinamumas investuojant į infrastruktūrą

5. Kriterijus. Projekto lėšas numatoma investuoti į profesinio mokymo įstaigą(-as), kuri(-ios) jau yra pagerinusios savo pastatų būklę ir (arba) energetinį efektyvumą:

- Didesnį balą gauna projektai, kurių pareiškėjas arba partneriai (jeigu projektas įgyvendinamas su partneriais) nuosavomis arba kitų šaltinių (išskyrus 2007–2013 m. Sanglaudos skatinimo veiksmų programos 2 prioriteto „Viešųjų paslaugų kokybė ir prieinamumas: sveikatos, švietimo ir socialinė infrastruktūra“ Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos administruotas priemonės) lėšomis paraiškos teikimo metu jau yra pagerinusios mokymo įstaigos pastatų būklę ir (arba) energetinį efektyvumą.
- Projektai suranguojami nuo daugiausiai į savo pastatų būklės ir (arba) energetinio efektyvumo pagerinimą investavusių profesinio mokymo įstaigų iki mažiausiai investavusių profesinio mokymo įstaigų.
- Projektų atrankos kriterijus taikomas tik projektų atrankos metu, nes vertinama, ar pareiškėjas arba partneris paraiškos teikimo metu jau yra pagerinę mokymo įstaigos pastatų būklę ir (arba) energetinį efektyvumą, nes tai leidžia mažiau lėšų skirti pastatų būklės gerinimui ir daugiau lėšų tikslingai nukreipti mokymo įrangos įsigijimui, paraiškoje pateikiant tikslius reikalingų investicijų skaičiavimus.
- Veiksmų programos 9.1.2 uždavinio aprašyme numatyta plėtoti infrastruktūrą, kurios reikia, kad galima būtų kokybiškai vykdyti bazinį profesinį mokymą profesinio mokymo įstaigose, kuriose nėra sektorinių praktinio mokymo centrų. Tai sudarys sąlygas pasiūlyti jaunimui ir suaugusiems kokybiško mokymosi galimybes, o nustatytas atrankos kriterijus prioritetą suteiks projektams, kuriuose profesinio mokymo įstaigos jau yra pagerinusios savo pastatų būklę ir (arba) energetinį efektyvumą, todėl daugiau lėšų galės skirti praktinio mokymo įrangos įsigijimui, kuri yra būtina kokybiškai vykdyti bazinį profesinį mokymą. Atsižvelgiant į tai galima teigti, kad projektų atrankos kriterijus leis atrinkti projektus, kurie labiausiai prisidės prie veiksmų programos 9.1.2 konkretaus uždavinio „Padidinti kokybiško profesinio ir suaugusiųjų mokymo prieinamumą investuojant į infrastruktūrą“ įgyvendinimo ir stebėsenos rodiklio „Profesinio mokymo įstaigos, kuriose pagal veiksmų programą ERPF lėšomis atnaujinta infrastruktūra“ pasiekimo.

- Projektų atrankos kriterijus tiesiogiai prisideda prie priemonei taikomo strateginio planavimo dokumento, t. y., Profesinio mokymo plėtros 2014–2016 metų veiksmų plano 1 uždavinio „Sudaryti sąlygas mokykloms lanksčiai formuoti ugdymo turinį ir organizuoti ugdymo ir mokymosi procesą“ įgyvendinimo, nes sudaro galimybes daugiau investuoti į profesinio mokymo įrangą, kuria aprūpintos profesinio mokymo įstaigos galės lanksčiau formuoti mokymo turinį ir efektyviau organizuoti mokymosi procesus.
- Atrankos kriterijus išskiria projektus, kurių pareiškėjas arba partneriai (jeigu projektas įgyvendinamas su partneriais) nuosavomis arba kitų šaltinių lėšomis jau yra pagerinusios mokymo įstaigos pastatų būklę ir (arba) energetinį efektyvumą. Šis kriterijus padės užtikrinti, kad būtų sudarytos sąlygos pasiūlyti jaunimui ir suaugusiems kokybiško mokymosi galimybes, nes kuo daugiau lėšų profesinio mokymo įstaigos jau yra skyrusios savo pastatų sutvarkymui ir kuo labiau yra pagerinusios jų būklę, tuo daugiau projekto lėšų šios profesinio mokymo įstaigos galės skirti reikalingos praktinio mokymo įrangos įsigijimui, kuri yra būtina norint kokybiškai vykdyti bazinį profesinį mokymą.

6. Kriterijus. Finansuotinu projektu turi būti sukuriama didesnė nauda visuomenei:

- Didesnis balas suteikiamas tiems projektams, kurių ekonominė vidinė grąžos norma yra didesnė. Ekonominė vidinė grąžos norma apskaičiuojama vadovaujantis Investicijų projektų, kuriems siekiama gauti finansavimą iš Europos Sąjungos struktūrinės paramos ir/ar valstybės biudžeto lėšų, rengimo metodika, patvirtinta VŠĮ Centrinės projektų valdymo agentūros direktoriaus 2014 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. 2014/8-337.
- Veiksmų programos 9.1.2 uždavinio aprašyme numatyta plėtoti infrastruktūrą, kurios reikia, kad galima būtų kokybiškai vykdyti bazinį profesinį mokymą profesinio mokymo įstaigose, kuriose nėra sektoriinių praktinio mokymo centrų. Tai sudarys sąlygas pasiūlyti jaunimui ir suaugusiems kokybiško mokymosi galimybes, o nustatytas atrankos kriterijus prioritetą suteiks projektams, kurių ekonominis naudos ir išlaidų santykis yra didesnis. Ekonominė vidinė grąžos norma parodo maksimalų projekto socialinės naudos atsiperkamumą lyginant su projekte patirtomis išlaidomis.. Atsižvelgiant į tai galima teigti, kad projektų atrankos kriterijus leis atrinkti projektus, kuriais Europos Sąjungos fondų investicijos bus skiriamos įrangai, susijusiai su perspektyviausiomis ir regiono, kuriame veikia konkreti mokykla, ūkio šakų trumpalaikę, vidutinės trukmės ir ilgalaikę perspektyvą atitinkančiomis mokymo programomis, ir kurie labiausiai prisidės prie veiksmų programos 9.1.2 konkretaus uždavinio „Padidinti kokybiško profesinio ir suaugusiųjų mokymo prieinamumą investuojant į infrastruktūrą“ įgyvendinimo.
- Projektų atrankos kriterijus tiesiogiai prisideda prie priemonei taikomo strateginio planavimo dokumento, t. y., Mokymosi visą gyvenimą plėtros 2017-2020 metų veiksmų plano 2 tikslo „Garantuojant švietimo sistemos veiksmingumą, sukurti paskatų ir vienodų sąlygų mokytis visą gyvenimą sistemą, grįsta veiksminga pagalba atpažįstant save ir renkantis kelią veiklos pasaulyje“ įgyvendinimo, nes skatina investuoti į projektus, kurių sukuriama nauda viršija jų įgyvendinimui reikalingas išlaidas, o to galima pasiekti investuojant į perspektyviausių ir labiausiai darbo rinkos poreikius atitinkančių mokymo programų įrangos atnaujinimą, kas leis profesinio mokymo įstaigoms dar lanksčiau ir efektyviau organizuoti mokymosi procesus.

4.2.2. Investavimo į kitas (ne SPMC valdytojas) profesinio mokymo įstaigas planavimas

Kadangi priemonė Nr. 09.1.2-CPVA-K-722 „Profesinio mokymo infrastruktūros plėtra“ bus įgyvendinama konkursinio finansavimo būdu, projektų finansavimo konkurse:

- bus siekiama atrinkti **į platų programų spektrą, kuris atitiktų realius kiekvienos mokyklos aplinkos poreikius, besiorientuojančias profesinio mokymo įstaigas;**
- dėmesys bus skiriamas įstaigoms, kurios **planuojama investicija siektų suderinamumo su artimiausioje aplinkoje veikiančiame SPMC teikiamų profesinio praktinio mokymo paslaugų specifika;**
- atliepiant šios analizės 2 dalyje pateiktas profesinio mokymo įstaigų tinklo pertvarkos gaires, aukštesniu balu bus vertinami tų įstaigų projektai, kurie kurs prielaidas įstaigų viena kitos papildymui (planuojant SPMC valdančios ir SPMC neturinčios įstaigos bendradarbiavimą) arba jungimuisi.

ANALIZĒS APIBENDRINIMAS

INVESTAVIMO KONTEKSTAS:

1. Kiekvienam šālies reģionā esošam tam reģionam būtīgam ūķio stuktūrai (tam tikru ekonomiskās veiklas rūšiu domināvimui) ir reģiono ģmonēse dirbanĉiu ūķimtuģu pasiskirstymas pagal tam tikras ekonomiskās veiklas rūšis turi ģtakoti sprendimus dēl investāvimui ģ šias tendencijas atspindinĉiu sriĉiu praktiskio mokymo infrastruktūrai. Ši prielāida daroma suprantant, ģog aukšĉiau pamnēti parametri iš esmēs atspindi tēstiskio profesiskio mokymo – kvalifikācijas tobulināimo – galimā paklausā ir preliminarāi nurodo profesiskio praktiskio mokymo paslaugu tikētinu naudotoģu srautu apimtis.

2. Kiekvienam šālies reģionā ģyvenanĉiu darbingo amģiaus asmenu skāĉius, o tikslāiu – pastarājo skāĉiaus ir reģionā priskāĉiuojamu ūķimtuģu skāĉiaus santykis nurodo tiek darbo rinkoģe nedalyvāujanĉiu asmenu (bedarbiu), tiek nekvalifikuotu arba ţemos profesiskās kvalifikācijas asmenu masyvā, kuris tradiciskāi teikia darbo santykiams nebūtīgas pagalbinās tehniskās paslugas asmenim ar ģmonēm, arba dirba skirtingus, kvalifikācijas nereikalāujanĉius, trumpalaikus darbus, neģforminamus darbo sutartimi. Galima dāryti prielāidā, kad šie asmenys yra potencialūs papildomas kvalifikācijas suteikāimo arba perkvalifikāvimui paslaugu naudotoģai, kurie galētū būti suorientuoti rinktis būtent tos srities mokymo programas / modulius, kurie būtu priskirtāini reģionā didģiausā potencialā demonstruojanĉioms ūķio šakoms.

3. Kiekvienam reģionā esošim 11-14 metu amģiaus asmenu skāĉius nurodo galimā pirmiskio profesiskio mokymo paslaugu naudotoģu srautu 2017-2021 m.. Darant prielāidā, kad pirmiskio profesiskio mokymo paslauga dažnāusiai pasirenkamas gauti asmens ģyvenamoģo reģiono ģeografiskāje teritorijāje veikianĉiose profesiskio mokymo ģstaigose, galima tikēti, kad ne maģiau 15 proc. tam tikro amģiaus jaunū asmenu taps profesiskio mokymo ģstaigu mokāināis. Neatmetama tikāmybē, kad šģ – spējamā – srautu galima padidāinti maģiausāi 10 proc., ģei būtu vykdomas tiksliskās paslaugu populārināimo ir profesiskio mokymo kokybēs / atitikāimo ūķio poreikāims ūķtikrināimo priemonēs (tarp ju tūp pat tinkamai suplanuotas investāvimui ģ reģionā paklausiu profesiju specialistu reģināimo profesiskio mokymo infrastruktūrai.

4. Šālies ūķimtumo tendencijas rodo, kad sparĉiai kyla bendras ģgūdģiu lygis Lietuvoģe darbo rinkoģe. Viduriskā ir profesiskā išsilāvināimā turinĉius asmenis palāipsniui keiĉia aukštāji išsilāvināimā turāntys darbuotoģai, kuriems neišvengāimai yra reikalāngas technologiskiu kompetenciju tobulināimas, klausant trumpalaikes modulines arba neformālioģo uģdymo programas.

INVESTAVIMO APRĒPTIS:

1. ģgyvendinānt profesiskio mokymo ģstaigu tinklo pērtvarkos priemonēs ir planuojānt investācijas ģ profesiskio mokymo sistemos jaunāimo (pirmiskis profesiskis mokymas) ir suaugusiuģu (tēstiskis profesiskis mokymas) praktiskio mokymo infrastruktūrai turi būti siekiama sukurti dvieju lygmenu logikā grindģiamā šālies profesiskio mokymo ģstaigu tinklā: a) ģstaigos valdanĉios vienā ar kelis sektoriskius praktiskio mokymo centrus (SPMC); b) kitos profesiskio mokymo ģstaigos (PMģ), kuriu sudētyje nēra sektoriskio praktiskio mokymo centro (SPMC).

2. Esminiu pirmoģo lygmenis PMģ skiriamuoģu bruoģu jau dabar yra ryškējānti tokiu ģstaigu specializācija, itin veiksmāinga ģstagoms veikianā didesniuose šālies reģionu miestuose, kuriuose tradiciskāi jau yra ģkurtas vienas ar keli tam tikro reģiono ūķio specifikā (reģionā veikianĉiu ģmoniū specializāvimāsi ir reģiono ūķimtuģu pasiskirstymā pagal ekonomiskās veiklas rūšis) atliepānĉiu ūķio šakū SPMC. Tikslāngāi toliāu investuojānt ģ SPMC, pirmoģo lygmenis ģstaigos sudārytu daugmaģ specializuotu, sudētingesne praktiskio mokymo ģrāngā aprūpintu, PMģ dalģ, kartu būsānĉiā ir tinklo veiklas pagrāindu.

3. Daģnāiu nuo reģiono centro nutolusioms antroģo tipo ģstaigoms tradiciskāi būtīngas ir planuojāmomis investācijomis yra skātināmas daugiasektoriškumas, šiu PMģ praktiskio mokymo erdvēsē sukuriānt mokymo reikmēm pakānkama – “startine” – tam tikros ūķio šakos specialistams ruošti skirtoms programoms realizuoti reikiama, praktiskio mokymo ģrāngā aprūpāntas bāzes.

Atsižvelgiant į realius esamus tam tikro regiono profesinio praktinio mokymo poreikius ir regione dominuojančių ūkio šakų raidos tendencijas, **antrojo lygmens PMI bendrame tinkle galėtų sudaryti dinamiškus - lankstumu pasižyminčių įstaigų - klasterius, kurių raida tiesiogiai koreliuotų su regiono ūkio raidos tendencijomis.**

4. Visose tinklo įstaigose galėtų būti teikiamos, tiek pirminio, tiek tęstinio profesinio mokymo paslaugos, visgi **viena iš pagrindinių bendro PMI tinklo veiksmingumą užtikrinančių sąlygų yra skirtingų lygmenų PMI tarpusavio sąveika, užtikrinant antrojo lygmens PMI veiklos papildomumą pirmuoju PMI lygmeniu.** T.y. antrojo lygmens įstaigose įgijus bazines kompetencijas, jų tolimesnis plėtojimas arba aukštesnę pridėtinę vertę kuriančių asmenų profesinių kompetencijų įgijimas turėtų būti užtikrintas pirmojo lygmens įstaigose, sukuriant galimybes antrojo lygmens PMI mokiniams mokymo procese naudotis pirmojo lygmens įstaigose sutelkta sudėtingesne praktinio mokymo įranga.

5. **Pirmojo lygmens įstaigose galėtų būti teikiamos ne vien pirminio ir tęstinio profesinio mokymo paslaugos – šiose įstaigose (SPMC) sukurtos praktinio mokymo bazės turi būti tokio technologijų pažangumo ir sudėtingumo lygio, kad: 1) šis būtų pakankamas asmeniui suteikti darbdavių lūkesčius atitikiančią profesinę kvalifikaciją; 2) baze galėtų naudotis ir aukštesnių švietimo lygmenų įstaigų (kolegijų, universitetų) teikiamų paslaugų gavėjai – studentai.**

6. Esant užtikrintai tinklą sudarančių įstaigų veiklos sinergijai, **dalyje pažangiausių pirmojo lygmens įstaigų galės būti įsteigtos eksperimentinės-metodologinės laboratorijos – tam tikro sektoriaus kompetencijų centrai, aprūpinti profesinio praktinio mokymo reikmes “peržengiančia” technologine ir laboratorine įranga.**

INVESTAVIMO PLANAVIMAS:

1. 2014–2020 m. laikotarpiu numatoma plėtoti SPMC, sutvarkyti centrus valdančių profesinio mokymo įstaigų bendrabučius, kad juose galėtų apsistoti mokiniai iš kitų įstaigų ir tęstinio mokymosi programų dalyviai bei modernizuoti kitas susijusias centrų švietimo erdves.

2. Greta numatoma plėtoti infrastruktūrą, reikalingą kokybiškai vykdyti bazinį profesinį mokymą kitose profesinio mokymo įstaigose, kuriose nėra SPMC. Tai sudarys sąlygas pasiūlyti jaunimui ir suaugusiesiems kokybiško mokymosi galimybes netoli jų gyvenamos vietos, su mobilumo galimybe užbaigti praktinį mokymą aukšto technologinio lygio SPMC.

3. Priimtas sprendimas **plėtoti veiklą (investuojant) tik jau veikiančių SPMC,** neplanuojant investicijų į naujus taškus bei esamuose taškuose neplanuojant kito - nei SPMC - sektoriaus poreikiams tenkinti reikiamų investicijų į praktinio mokymo įrangą, vidaus patalpas ar bendrabučius.

INVESTAVIMO SĄLYGOS:

Visiems, finansavimą gavusiems ir praktinio mokymo bazę pilnai suformavusiems SPMC bus keliamos šios veiklos sąlygos: 1) **suteikti asmeniui kokybišką profesinę kvalifikaciją su mažiausiais įmanomais ištekliais (*gamybos efektyvumas*); 2) **gebėti paskirstyti savo išteklius taip, kad daugiausiai jų tektų rinkoje didžiausią paklausą turinčioms paslaugoms teikti (*išteklių paskirstymo efektyvumas*); 3) **pasiūlyti tokias paslaugas, už kurias vartotojai norėtų mokėti nustatytą kainą (*vartojimo efektyvumas*).******

INVESTICIJŲ NAUDOS GAVĖJAI:

Planuojama, kad investicijų į SPMC naudos gavėjai bus: *tiesioginiai* (profesinių mokyklų mokiniai ir mokytojai bei kiti teikiamų paslaugų vartotojai; darbo rinkos mokymo centrų paslaugų vartotojai; SPMC aplinkoje veikiančių įmonių darbuotojai; naujos / papildomos kvalifikacijos siekiantys fiziniai asmenys) ir *netiesioginiai* (aukštosios mokyklos; vidurinės bendrojo lavinimo mokyklos (vidurinės mokyklos, gimnazijos, suaugusiųjų mokyklos, specialiosios mokyklos); pagrindinės bendrojo lavinimo mokyklos (pagrindinės mokyklos ir jaunimo mokyklos); neformaliojo suaugusiųjų švietimo mokyklos.